UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 12 03 02 01 001 3

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

HB 180 T8A36

Ahmet Mithat
Ekōnōmī pōlitīk

«ترجمان حقیقت» تفرقه‌لرندن منفصل

یکی کتبخانه

اقونومی پولتیق

محرری

احمد مدحت

Ahmet Mithat, 1844-1912
Ekonomi politik

استانبول

قرق انبار مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

١٢٩٦

LIBRARY
OCT 19 1965
UNIVERSITY OF TORONTO
HB
180
T8A36
1015444

﴿ اخطار ﴾

بو اثرده برمقدمه بسطیله مبحوث عنه اولان
فنك اهمیت وسائرهسندن بحثه حاجت كورمدك .
زیرا بحثك اوجهتی عادتا فنه « دخول » دیمك
اولوب اوخدمتی ایسه آتیده كی « مدخل » ایفا
ایده جكدر . بوراده یالكز قارئلرمزه شونی
اخطار ایده جكزكه قلمه الدیغمز شو اثر یالكز بوتك
مؤلفك اثرینی ترجمه دن حصوله كلمشدر . مدخلك
مطالعه سیله اكلاشیله جغی وجهله اقونومی پولتیق
حالا اول قدر اختلاف افكار ایچنده دركه یالكز
برمؤلفك اثرینی اوقومق یالكز اومؤلفك افكارینی
اوكرنمك نتیجه سنی انتاج ایدوب حالبوكه افكار
مذكوره نك برچوق جهتلرینه هرده غایت حقلی

اوله‌رق اعتراضلر ایدلدیکی و بو مؤلفك قاعدهٔ کلیه
اولدیغنه شبهه‌سی اولمیان حقیقتلر دیکر مؤلفلر
نزدنده عین خطادن عبارت اولدیغی آثار ساره‌یی
مطالعه ایله اکلاشیله بیلور . ایمدی بز بو اثره
بلان اوله‌رق بلجیقا قرالنك تحت حمایت و نظارتنده
تشکل ایدن بر جمعیت تألیفیه‌نك اعضاسندن بولنان
بروسکرك غایت مجمل و مختصر و عادتا برفهرست
اولمق و فقط اقونومی پولتیقجه اك کوزل بر ترتیب
اولدیغنده شبهه ایدلمامك اوزره قلمه الدیغی رساله‌یی
اتخاذ ایلدك . لکن یالکز ترتیبجه اکا تابع
اولدق . افکار و محاکمه خصوصنده کلنجه اغلبیت
آراپی‌هانکی جهتده بولدق ایسه‌انی ترجیح ایلدك .
برده افکار دقیقه اربابنه خفی اولمدیغی وجهله هر
مؤلف اقونومی پولتیق (حقوق و اخلاق و سائر
برچوق فنلر کبی) کندی بولندیغی مملکته واو
مملکتك اهالیسنه و او اهالینك درجهٔ تمدن و ترقیسنه
تطبیقاً یازوب مثلا بلجیقا کبی ترقیلری بر کمال
اولان برلرك مؤلفلری تعاطی و مبادلهٔ تجاریه

امرنده بین الملل هیچ بر احتیاط ومانع اولمامسی
جهتنی التزام ایلمش وکندی منسوب اولدقلری
ملت صنعت وتجارت امرنده درجهٔ کمال ترقی‌یه
واردقلری ایچون بو التزاملرنده حقلی کورلمش
ایسه‌لرده ایتالیا کبی هنوز کیروده بولنان یرلرك
مؤلفلری بالعکس تجارت خارجیه‌نك ثروت داخلیه‌یی
اخذ وبلع ایتمسنی منع وصنعت وتجارت داخلیه‌یی
تشویق ایچون برطاقم اسباب مانعه ومشوقه التزامنی
رأی ایدرك بورأیلرنده دخی حقلی بولنمشلردر .
بناء علی ذلك بزکه عثمانلی یز مملکتمزك شو حال
تدنیسنه کوره اك مترقی بر ملتك اثرینی وازجمله
پلان اتخاذ ایلدیکمز اثری عیناً ترجمه ایلمش اولسه‌ق
نه بیوك بر خطاده بولنه جغمز درکار بولندیغندن
بزم ایچون متوسط بر یولده وحال وشانمزه مناسب
برصورتده براقونومی پولتیق یازمق لزوم ومجبوریتی
دخی برچوق مؤلفلرك خلاصهٔ افکارینی جمع ایتمکه
لزوم کوستره‌جکندن ایشته شو اثر مختصرده اولزومه
تبعیت ایدلمشدر .

مدخل

اقونومینك تعریفاتی

«اقونومی» لفظی بریسی «خانه» ودیگری «قانون» معناسنه اولان ایکی لفظ یونانیدن یاپلمش بر اسم مرکب اولوب بونی «تدبیر منزل» دیه ترجمه ایدنلر اك كوزل ترجمه ایتمشلر دیمکدر. لکن «پولتیق» لفظنك دخی انضمامی حالنده بوفنك حکمی یالکز بر «تدبیر منزل» لفظندن ایلك اکلاشیله‌بیله‌جك حکم درجه‌سنده قالمشدر. «پولتیق» لفظنك ایلك معنای یونانیسی «شهرلره متعلق» یعنی «شهری» و دها شمولی معنایه کوره «سیاسی» دیمك اولوب شو حالده «اوقونومی پولتیق» لفظنك معناسی دخی «بر منزل عمومی صورتنده تصور اولنان دائرهٔ جمعیت مدنیه‌یه حکمی شامل تدابیر» دیمك اولور. شو معنایی بوعلم ایچون تعریف اولمق اوزره قبول لزومی دخی وارد خاطر اولور ایسه‌ده بو علمك واضعلرنه

ندن عد اولنان معلم روسینك دیدیکی وجهله دائرهٔ
جمعیت مدنیه‌یه حکمی شامل تدابیر دنیلدیکی وقت
چونکه بتون علومك ماهیتی دائرهٔ جمعیت مدنیه‌یه
شامل تدابیردن عبارت اولدیغی جهتله اقونومی
پولتیقه مخصوص اولمق لازم کلان بو تعریف
اغیارینی منع و افرادینی جمع ایده‌مامك لازم کلور .
مع هذا اقونومی پولتیقك حالا برطاقم اختلاف
افکار ایچنده قالمش بو تسمیه‌سندن اوله‌رق
بونك ایچون جمهور حکمانك بالاتفاق قبول ایده
بیله‌جکلری بر تعریف قطعی هنوز یاپیله‌میوب
هرکس بر یولده تعریف ایلمش اولدیغندن تعریفات
موجوده ایچنده اویله تعریفلر دخی واردرکه
اقونومی پولتیق فننی وضعندن بتون چیقارتر .
اقونومی پولتیق مؤلفلرندن سیسموندی بو فنی
« انسانك مسعودیت مادیه‌سندن بحث ایدر »
دیه تعریف ایلمش . حالبوکه اقونومیدن ماعدا
دها برچوق فنون و صنایع واردرکه انسانك
مسعودیت مادیه‌سندن بحث ایدر . ازجمله

فن حقوق کبی ازجمله صنایع بحریه وسائره کبی ؛ حکمادن دروز« راحت بشریه‌یی ممکن اولدیغی قدر تعمیم ایدر برفندر » دیه تعریف ایلمش ایسه‌ده « راحت بشریه » ایله « انسانلرك مسعودیت مادیه‌سی » تعبیرلری آراسنده‌کی نسبت بو ایکی تعریفك یکدیگرندن پك ده اوزاق اولمدیغنی کوسترر . حکیم ستروق « اقونومی پولتیق برطاقم قوانین طبیعیه‌نك اجتماعندن عبارتدرکه بونلر ملتلرك معموریتلرینی تعیین ایدر » دیمش . ایشته کوریلیورکه حالا ایکی اولکی تعریفلرك حکمی دائره‌سندن خارجه چیقیله‌مامش . « انسانلر هرهانکی محلده وهرهانکی صورت حکومتله اداره اولنورلر ایسه اولنسونلر اقونومی پولتیق بونلرك جمعیتله تعیشدن بکله‌دکلری منافعك صورت حصولنی کوسترر » دیانلرده بولنمشلردر . انجق انسانلرك جمعیتله تعیشدن بکله‌دکلری منافع یالکز اقونومی پولتیقك منافعی اولمیوب عادتا کافهٔ علوم ملتك دلالت ایلدکلری منافعی انسانلر هب جمعیتله

تعیشدن انتظار ایدرلر . شو یولده یگرمی اوتوز
قدر تعریفات میاننده یالکز بر دانه‌سی واردرکه
بر قاچ اقونومی حکیمی طرفندن اتفاقله قبول اولنمش
و بو فن حقیقةً اغلبیتیله او تعریفدن مستبان اولان
اساس اوزرینه قورلمشدر . او تعریف ایسه معلم سایك
« اقونومی پولتیق ثروت دینیلان شی نصل حاصل
اولور و انسانلر میاننده نصل تقسیم اولنور و نصل
صرف و استهلاك ایدیلور ایشته بونلرك قواعد
اصلیه و طبیعیه‌سنی کوسترر » جمله‌سندن عبارتدر .
مأخذمز اولان بر وسکر دخی بو تعریفی اختیار
ایدرك حتی اثرینی بو اساس اوزرینه بنا ایتمشدر .
حالبوکه بروسکردن‌ده قطع نظر اقونومی پولتیقك
مؤسسلرندن عد اولنان معلم روسی دخی بو تعریفی
ترجیح ایدرك شو قدر وار که « معلم سای بو
تعریفنده اقونومی غنی یالکز تعریف ایتمیوب
تقسیم دخی ایتمشدر . ثروتك نصل حصوله کله‌جکی
ونه یولده تقسیم اولنه‌جغی ونه صورتله استعمال
واستهلاك ایدیله‌جکی قضیه‌لری بوعلمك تقسیماتی

دیمك اولوب دعویسانك تعریفندن شو تقسیمات طرح اولنور ایسه اصل تعریف « اقونومی پولتیق علی الاطلاق ثروتدن بحث ایدر برعلمدر » صورتنده قالور و بو تعریف دخی علمك اك منقح وافرادینی شامل واغیاری مانع بر تعریفی اولور » دیمشدر .

اقونومی پولتیقك تعریفلری حقنده اولان اختلافلری شو صورتله اجمال ایلدکدن صکره اوقودیغی شیئی اویله سطحیجه اوقویوب کچمیه رك تعمیق افکار ایدن قارئلرمز بوراده بالتوقف فقرۀ سابقه نك حکمنده اولان شمول اوزرینه برازاداره افکار ایدرلر . اولا دوشونورلر که بو علمك واضعلری تعریف خصوصنده بوقدر اختلافده بولنمشلر ایسه بو اختلاف دخی اقونومینك هر بحثی هر مسئله سی حقنده کی اختلاف افکارلرندن یعنی هر برینك بو علمی بر بشقه صورتله کورملرندن نشأت ایلمشدر . بو دقیقه یه واقف اولنجه اقونومیدن یالکز بر مؤلفك کتابنی ترجمه ایتمیوب ده شو تصادم واختلافات افکاره

دن استنتاج اولنه‌جق بر حقیقتی کندی مملکت
وملتمزك دخی احوالنه تطبیق ایدرك یکیدن فید
الماق خصوصنده بزه حق و یررلر .

ثانیا « اقونومی پولتیسق » لفظنی شمدی‌یه
قدر ترجمه ایدنلرك «فن تصرف» ویا «فن ثروت»
وسائر نرلو ترجمه ایتملری نه درجه‌لره قدر حقلی
اولدیغنی دوشونورلر . برکره بوکابالکز « فن
ثروت » دیمك علمك اسمی دكل تعریفی اولدیغنی
روسینك ایضاحنی کوره‌رك اکلارلر . ثانیا «تصرف»
دیمك برمعنایه کوره اکلاشلدیغی وجهله امساککبی
برشی اولوب‌ده یالکز جمع ثروته چالشمقدن عبارت
ایسه اقونومی پولتیق دینلان فنك اندن عبارت
اولمدیغنی معلم سایك تعریفندن اکلارلر که بوفن ثروتك
حصولندن ماعدا صورت استهلاکندن دخی بحث
ایدیسور . « فن اداره » دیه ویریلان معنانك
دخی بر مناسبتی بولمه‌یز . اداره‌دن مقصد هر
هانکی بر دائرهٔ اداره‌ده « مدیر » لك ایسه واقعا
اقونومی فنی اومدیرك پك چوق ایشنه پك زیاده

خدمت ایده جك بر عامل جلیل ایسه ده معنا «اداره»
دن عبارت اولمدیغی دخی شورایه قدر اکلاشیله
بیلمش اولدیغمز ماهیتندن مستبان اولیور . اکر
«اداره» دن مقصد «اداره‌لی آدم» دنیلدیکی
زمان اکلاشیلان معنایه کوره تصرف و امساك
ایسه اقونومی پولتیق اوده دکلدر . اقونومی
پولتیق واقعا اسرافی توصیه ایتمز . انجق امساکی ده
استحسان ایلمز . ثروت عمومیه میاننده ثروت
خصوصیه‌نك ده نصل حصوله کله‌جکنی و کلدیکنی
کوستروب او ثروتك معین حصولی اولانلر میا-
ننده کی صورت تقسیمیله صورت استهلاکنی ده
بر قانون آلتنده طورق بو صورتلر ایله انسانلرك مسعو-
دیتنه رفاهنه راحتنه خدمت ایلر . ایشته یوقا-
روکی فقره افکار قارئینی بو رالره طوغری چکدیکی
حالده اقونومینك غایه‌سی حقنده بر وجه آتی
تشکیل اولنان فقره دخی طبیعتیله انظار اهمیتده
توضیح ایلر .

دن استنتاج اولنه‌جق بر حقیقتی کندی مملکت وملتمزڭ دخی احوالنه تطبیق ایدرك یكیدن فیض المق خصوصنده بزه‌حق ویرزلر .

ثانیا « اقونومی پولتیسق » لفظنی تمدی‌یه قدر ترجمه ایدنلرڭ «فن تصرف» ویا «فن ثروت» وسائر دها ترجمه ایتملری نه درجه‌یه قدر حقلی اولدیغنی دوشونه‌لم . برکره بو کلمه‌لكز « فن ثروت » دیمك علمڭ اسمی دکل تعریفی اولدیغنی روسیه‌ڭ ایضاحنی کوره‌رك آڭلارلر . ثانیا «تصرف» دیمك بر معنایه کوره اکلاشلدیغی وجهله امساك کبی برشی اولوب ده بونکز جمع ثروته حالتمقدن عبارت ایسه اقونومی پولتیق دینلان فنڭ اندن عبارت اولمدیغنی معلم سابك تعریفندن آڭلارلر که بو فن ثروتك حصولندن ماعدا صورت استهلاکندن دخی بحث ایدییور . « فن اداره » دیه ویریلان معنانڭ دخی بر مناسبتی بوله‌میز . اداره‌دن مقصد هر هانکی بر دائرهٔ اداره‌ده « مدیر » ڭ ایسه واقعا اقونومی فنی اومدیرڭ پك چوق ایشنه پك زیاده

خدمت ایده‌جك بر «جلب» ایسه ده معناً «اداره» دن عبارت اولمدیغی دخی شوراده قدر اكلاشلمش اولدیغمز ماهیتندن مستبان اولیور . اكر «اداره» دن مقصد «اداره‌لی آدم» دینلدیكی زمان اكلاشیلان معنایه كوره تصرف و امساك ایسه اقونومی پولتیق اوده دكلدر . اقونومی پولتیق واقعا اسرافی توصیه ایتمز . انجق امساكی ده استحسان ایلمز . ثروت عمومیه میاننده ثروت خصوصیه‌نك نه‌ده نصل حصوله كله‌جكنی و كلدیكنی كوستروب او ثروتك معین حصولی اولانلر میاننده‌كی صورت تقسیمله صورت استهلاكنی ده بر قانون الته الهرق بو صورتلر ایله انسانلك مسعودیتنه رفاهنه راحتنه خدمت ایلر . ایندی یوقاروكی فقره افكار قارئینی بو راده طوغری چكدیكی حالده اقونومینك غایه‌سی حقنده بر وجه آتی تشكیل اولنان فقره دخی طبیعتیله انظار اهمیتده توضیح ایلر .

اقونوميانك غايه‌سی

اقونومی پولتيق بالنسبه علوم جديده‌دن اولديغی جهتله مباحثنده وتعريفاتنده اولان اختلاف غايه‌سنده دخی واقعدر . معلم روسی ديركه « اقونومی پولتيقدن مقصد غايه اولان شيئی باخاصه علم اخلاق ايله علم سياستدن آيرمغه دقت لازمدر . زيرا بونلرك هپسی بر اساسك شعبه‌لری اولديغی ايچون يكديكرينه قارشديرمق پك قريبدر . حكمادن برچوغی بونقطه‌اوزرنده ياكلديلر » معلم مشار اليهك ايضاح وتفهيمندن اكلاشلديغنه كوره علم اخلاقك موضوعندن منتظر اولان غايه « طوغری وممدوح » اولاندر . علم سياستك موضوعندن منتظر اولان غايه دخی « جمعيت مدنيه‌نك تنظيم وتنسيقيله داخلی وخارجی امنيت واسايشی وخلقك ادارهٔ مخصوصه‌سنجه ممتازيت ومختاريتيدر » بونلر ميانده اقونومی پولتيقك موضوعندن انتظار اولنان غايه‌ايسه « اشيانك

ثروته متعلق اولنقلغی صورتنجه موجب اوله جغی (منفعت) مسئله‌سندن عبارتدر » واقعا شو صورتله ایدیلان تقسیم ذهنلره غایت قولای کلور ایسه ده بر مسئله‌نك تطبیقاتنه کیریشلدیکی آنده او سهولت برطرف اولوب ذهن ینه قاریشه بیلور . بناء علیه معلم روسی کیفیتی بر ده مسئلهٔ خارجیه‌یه تطبیق ایدرك دیرکه : « ایشته سزه بر مسئله : دیورلرکه چوجقلری کونده اون بش ساعت چالشدیریه‌لم . شمدی بو مسئله‌یی اخلاق واقونومی وسیاست نقطهٔ نظرلرنجه حل ایدهلم . اخلاق دیرکه اون بر یاشنده بر چوجغی اون بش ساعت چالشدیرمق انك وجودینی خراب ایده جکندن بو حال انصافه صیغمز . اقونومی دیرکه : واقعا چوجغی ده چالشدیرمق حصول ثروته یاردم ایدر ایسه ده استحصال ثروت اوبجه سرمایه تدارکنه وابسته اولوب چوجق ایسه سرمایهٔ کسبیسی اولان معارف وصنایع نظریتنی بو یاشده ایکن قازانه جغی جهتله اکا بو سرمایه‌یی تدارك ایتدیرملك

الحالة هذه موجود اولان سرمایه وهبسنی یعنی قوتنی استهلاکدن دها (منفعت) لیدر . سیاست دیرکه اون بر یاشنده بر عمله تدارك ایدوب ده انی اون بش ساعت چالشدیرمق بالاخره او عمله یکرمی یاشنه کلنجه دلته ضعیف وچوروك بر عسکر تشکیل ایتمش اوله جغندن مضردر . ایشته اوچ فنك اوچنكده نقطهٔ نظری کورلدی . اویله ایسه موضوعلری واو موضوعلردن منظر اولان غایتلری دخی اکلاشلدی » معز روسینك شو مبسوطاتنه بشقه‌لرینك بر دیه‌جکی اولوب اولمدیغنی بیلمم ایسه‌ده بزم هیچ بر اعتراضمز اولمامق طبیعیدر . چونکه بو بحثده اقوال سائره‌دن زیاده انی بکنوب درج ایلدك . شوقدر وارکه اقونومی پولتیقدن دها یکی اولمق اوزره مالیه فنی دخی نظر دقتدن اوزاق طوته‌میه‌جغز . مالیه فنك دخی اشبو اقونومی پولتیق فننه قارشدیرلماسنی ایسترز . بونك ایچون ایدیله‌جك دقت اخلاق وسیاست فنلرینه قارشدیرلمامق ایچون لازم اولان دقتدن

ـه آزدر . اقونومینك موضوعی والدن منتظر
ـلان غایتی معلوم اولدیا ! مالیه فننك موضوع
غایتنی ده سویلیه لم . مالیه فنی ثروت عمومیه نك
ـصول وانقسامیله صرف واستهلاك كندن یالكز
ـرینه دولته عائد اولان جهتی التزام ایدوب
ـم تكالیف میریه یی ممكن اولدیغی قدر زیاده وهم ده
هالی یه ممكن اولدیغی قدر آز بار اوله رق استحصال
ـتمكله اشتغال ایلر . ایشته اقونومی پولتیقدن
مالیه فننك آیرلدیغی حدود دخی بودر . شبهه
یوق كه اقونومی ایله علم حقوق اراسنده بر پیوك
مناسبت واردر . انجق روسینك لا سیاست
دیدیكی شی دخی علم حقوق شامل دیمك اولدیغندن
بو راده اقونومی ایله حقوق اراسنده كی نسبتی دخی
بشقه جه واوزون اوزادی یه تحری ایتمكه لزوم بولمز .
مدخلمزده بورایه قدر اعطا ایتمش اولدیغمز
معلومات بو علمك ماهیتی واهمیتی ومنفعتی حقنده
ایجاب ایدن فكری البته قارئلرمزده حاصل ایلمشدر ؟
جمعیت مدنیه داخلنده یشایه جق اولان بر آدم

ایچون بو علمك درجهٔ لزومی بدیهی اولدیغی کبی بالخاصه جمعیت مدنیه ایچنده انسانلره قومانده ایده جك اولان حکومت آدملرینك بو علمك دلالت ایده جکی خلاصهٔ حکمته اك زیاده محتاج اولدقلری دخی اکلاشلمشدر . مع هذا مأخذمزده «مبحث اول» اتخاذ اولنان مبحث بو فکری دها زیاده اکمال ایلیه جك ایضاحاتی پك کوزل بر صورتده جامع اولوب بعض مکرراتی طی و بعض نواقصی دخی آثار سائره دن اکمال اولنه رق بر وجه آتی ترجمه ایدلدیکندن انك بر دقت مخصوصه ایله مطالعه سی اقونومی پولتیق حقنده ایجاب ایدن فکر و ملاحظهٔ عمومیه یی بر وجه مطلوب اتمام و اکمال ایده بیله جکدر .

مبحث اول

(ملاحظهٔ عمومیه)

حیات استهلاکه متوقفدر

جمعیت مدنیه برچوق آدملردن تشکل ایتمش

بر «يكون» در . علم حسابده دخی اولديغی
وجهله برجمی تشكيل ايدن قطلر نه جنسدن ايسه لر
يكون دخی او جنسدندر . اويله ايسه جمعيت
مدنيه انسانلردن عبارتدر . بو حالده انسان
اولادنده نه كبی احوال كوريلور ايسه جمعيت
مدنيه ده دخی كوريلور . ايمدی برتك انسانك
حياتی معيشتی اولديغی كبی جمعيت مدنيه نك ده
واردر . حتی برتك انسانك حياتی معيشتنه دن
عبارت ايسه جمعيت مدنيه نك حياتی معيشتی ده
اندن عبارتدر : مادامكه انسانك معيشتی مادی
ومعنويدر . جمعيت مدنيه نك معيشتی دخی مادی
ومعنوی اولمق اوزره ايكی صورته منقسم اولور .
معيشت ماديه وجودك ومعنويه دخی روحك محتاج
اولديغی شيلره تعلق كوسترر . حالبوكه معيشت
ماديه ومعنويه نك نيجه بربرينه اقرب تعلق ايله
متعلق اولدقلری كبی حوائج جسمانيه وروحانيه
دخی يكديكرلرينه بويله اقرب تعلق ايله متعلق
اولورلر . جسماً وروحاً محتاج اولديغمز شيلری

استعمال واستخدام ایتمکه یعنی قرنمزی طویورمق ایچون ماکولاتی « یکه » ورو جمزه فرح ویرمك ایچون برکوزل موزیقه یی « دیکله مکه » اقونومی لسانده « استهلاك » تعبیر اولنور . معیشت مادیه ومعنویه مز ایچون هرنه صرف ایدرایسه ك بر « استهلاك » درکه انك هلاکی ایله کندی حیات وموجودیتمزی محافظه ایتمش اولورز . حوایجمز ایچون استهلاك ایده جکمز شیلره اولا مالك اولمق لازمدر . مالك اولمق ایسه انلرك حاصل اولمسنه ویا حاصل ایدلمسنه وابسته در . هرشیئك حصولی آز چوق اوشی ایچون چالشمغه محتاج اولور . هله برچوغی آزچالشمقله ده حصوله کلیوب یاذهناً یا وجوداً واکثریا هم ذهناً هم وجوداً چوق چالشمغه توقف ایدر . ایمدی حیات مادی ومعنوی ایچون استهلاکه محتاج ایسه ك اسباب معیشتی حاصل ایتمکه ده محتاجز . او حالده چالشمغه محتاجز . چالشمدیغی صورتده برشی حاصل ایده مز . حاصل ایده مدیکی صورتده برشی

استهلاك اولنه‌مز . استهلاك اولنه‌مدیغی صورتده یشانه‌مز . مکرکه بشقه‌لرینک چالشوب حاصل ایلدیکی شیلری استهلاك ایده‌لر . بو ایسه اقونومی نظرنجه عادتا برحیدودلق کوریلور . زیرا هیچ برکمسه کندی محصول سعیینی بشقه‌سنه ویرمز . ویرر ایسه اندن دخی مقابله برخدمت بکلر . دالك ایچون ویرر . اکمکجی یاپدیغی اکمکی قوندره‌جی‌یه ویریور ایسه اوده اکا قوندره یاپمق صورتیله خدمت ایدیور . بلاخدمت خلقك محصول سعیینی الوب یشامق سرا ایسه سرقت جبرا ایسه حیذودلق هد اونمقدن بشقه هیچ برمعنایه دلالت ایده‌مز . « دیلنجیلك » دیه‌میز . زیرا اقونومی پولتیقده انك دخی مستقلا بر بحثی واردر .

چوجقلر باد هوایه بسله‌نیور

جمعیت مدنیه ایچنده چالشمقسزین یشایور ظن اولنان یالکز چوجقلر واردر . زیرا انلر دخی حیات مادی و معنویلری ایچون بیوکلر قدر

و بلکه بعض جهتلرجه دها زیاده استهلاك ایدرز
فقط کندیلری هنوز چالشوب بر شی حاصل ایتمزلر .
بابالر بنك حاصلاتنی استهلاك ایدرلر . حتی بابالری
کندی حاصلاتنك کافه سنی استهلاك ایتمیوب بالتصرف
بر طرفه قویدیغی فضله و اردانیده بونلره میراث
براقدیغی واردر . بعض او یله بابالر کوریلیورکه
اولادینك یالکز چوجقلق زماننده‌کی استهلاکاتنی
دکل بتون عمرنده استهلاکه محتاج اوله‌جغی اشیایی
بالتدارك ترك ایدرلر . انجق بو حال « هر کس
یشامق ایچون چالشملیدر » قاعدهٔ کلیه‌سنی اخلال
ایتدکدن بشقه حتی او قاعدهٔ کلیه‌یه نسبتله بر
« شاذ » بر « استثنا » بیله تشکیل ایده‌مز . ینه
مذکور قاعدهٔ کلیه ایچنده داخلدر . زیرا بر پدر
اولادینك صغر حالنده استهلاکاتنی کندیسی حاصل
وصرف ایدوب اولادینی ایشلتمیور ایسه او چو -
جغه سرمایهٔ کسبی اولان تربیه و معرفت قازاندیر
مق ایچون بویله یاپیور . چوجق شو کنجلك
حالنده پدرندن کوردیکی خدمتی پدرینك ایکنجی

چوجقلق دیمك اولان پیرلك حالنده اکا اعانه
ایده جکدر . یعنی کندیسی چوجق ایکن نصل که
پدری انك حوایجنی استحصال ایلامش ایسه پدری
دخی چوجقلق ضعفی چوجقلق عجزی کبی اولان
اختیارلق حالنه کلنجه اوغل دخی انك حوایجنی
استحصال ایده جکدر . بو حالده چوجق
چالشمقسزین یشایور عد اولنه مز . بلکه اجرتنی
ایشلمزدن اول الان عمله کبی هنوز چالشمغه باشلا-
مقسزین حاصلات آتیه سنی استهلاك ایدیور عد
اولنور . اما بویله اولمز یعنی پدری چوجقدن
خدمت بکلامز وحتی فضله اوله رق اوغلی مدت
العمر چالشمغده محتاج اوله جغی حاصلاتی تدارکه
همتندن کیرو طورمز ایسه ینه قاعده عمومیه نك
خارجنه چیقمش عد اولنه مز . حیات ایچون
مادی ومعنوی قسملر آیرلمشیدی . حیات معنوی
ایچنده اطمئنان طبع وافکارك دخی بر نعمت اولدیغی
بتون عقلانك مسلمیدر . باشنه الدیغی طفلقده
حیات مادی یه خدمت ایده جك هیچ بر منفعت

اولمدیغی حالده نفس وطبعه بر اطمئنان ویرملك صورتیله معنوی بر منفعتی اوقدر بیوکدرکه ایشته فندق قدر بر طاشه آوچلر طولوسی آلتون ویریورلر . شو حالده بر پدرك بعد وفاته اولادی صورتنده یشامسی دخی بر اطمئنان روحدر . « بن وفات ایدر ایسه‌م اولادم یشارکه بن یشامش کبی اولورم » دیر . بو حالده کندیسنك عزتله یشامسنه سعی ایدرجه‌سنه بر غیرتله اولادینك عزت حیاتنه چالشور . بویله اولمیه‌جق اولسه او حریفه چلدیرمش نظریله باقارلر . ایمدی ایشته شو اطمئنان روحی دخی او آدمك کندی حیات معنویسیدر . بناء علیه اولادینه مال جمع ایتمکله او آدم ینه کندی حیات معنویسی ایچون چالشمش اولیور .

مبادلهٔ متقابله

شو بابا اوغل مسئله‌سی حکمایی برازجق یورمش بر مسئله اولوب یوقسه بوندن ماعدا

خصوصاتك كافه سنده حكما بالاتفاق حكم ایدرلركه
هر صنف خلق یشامق ایچون چالیشور وچالیشوب
استحصال ایلدیکی شیئی کمسه یه ویرمز ویره مز .
مكركه ویروب یدیردیكی آدمدن دخی بر خدمت بكلیه .
هركس بنی نوعنك خدمتنه محتاجدر . ذاتاً بو
احتیاجدن طولایی جمعیت مدنیه دائره سنه كیرمشدر .
انسانك احتیاجی اوقدر چوقدركه اك قبالری دیمك
اولان اكمك یاپمق البسه نسج واعمال ایتمك تیمور
دوكمك دری دباغت ایتمك خانه انشا ایلمك كبی
عملیاتده بیله تك باشنه عاجز قالور . عاجز دكل یالكز
بونلری یاپه بیلمكی اوكرنمك ایچون عمرینی چراقلقده
بكورمكه مجبور اولور . بناء علیه هركس یالكز
بر ایش یاپمغی وهرده بشقه‌لرینه بكندیره جك و
« ایشته بز نه قدر چالشه‌ق بوقدرینی یاپه میز »
دیدیره جك قدر كوزل یاپمغی اوكرنوب كندیسی
خلقه او خدمتی ایفا ایلمكه مقابل خلقدن دخی خدمت
بكلر . مثلا برقوندره‌جی فرونجینك دونكرك
ترزینك اباقلرینه كوزل كوزل قوندره‌لر یاپوب

انلر دخی اكمك والبسه و سائره انشا واعمال ايدرلر . ايشته بو صورتله وقوعه كلان تعاطیء خدمته « مبادلهٔ متقابله » دینلوب شو خدمتلرك درجهٔ اهمیتلری قیمتلرینه كوره اوله جغنه و قیمتلر ایسه اقسام عدیده یه منقسم بولنه جغنه دائر تفصیلاته كیریشمكسزین اولا شونی بسط و تمهید ایدهلم كه مبادلهٔ متقابله نك بویله عيناً « طرانپه » صورتنده اجراسنجه كوریلان فوق العاده بر صعوبت انسانلری بشقه بر صورتله یعنی « بدلاً مبادله » یه مراجعت ایچون مجبور ایتمشدر . مثلا بر قوندرهجی اكمكه محتاج ایسهده انك یاپه جغی بر چفت قوندره یوز اوقه قدر اكمكه بدل اوله بیلوب قوندرهجی ایسه بوقدر اكمكه دفعهٔ محتاج دكلدر . اوقدر اكمكی یینجه یه دكین دها بشقه شیلرهده محتاجدر . كذلك دولكر قوندورهیه ده اكمكه ده محتاج ایسهده انك یاپه جغی بر خانه بر قاچ بیك چفت قوندوره و اندن دها بك چوق زیاده اكمكه بدل اولوب او قدره دولكرك هیچ احتیاجی یوقدر . برده هركسك

هر شیئه هر زمان و مکانده احتیاجی اولمز .
مثلا عمله‌دن بر آدمه الماسلی بر تاج هیچ بر زمانده
لازم اولمز کمانی قزانمق ایچون ایشلسون . کذلك
البسه‌یه احتیاجی اولان آدم قوندره ایسته‌مز .
خانه‌یه احتیاجی اولان آدم البسه ایسته‌مز . بو حالده
هر کس یاپدیغی بر شیئی کندیسنه لازم اولان اشیای
سائره ایله مبادله ایچون او شیئه احتیاجی اولان
آدمی بولدقدن ماعدا او آدمك الندهده دخی کندی ـ
سنك محتاج اولدیغی شیئی بولمق لازم کلور .
مثلا قوندره‌جی قوندره یاپمش و فرونجی‌یی قوندره‌یه
محتاج و بناء علیه مبادله‌یه راضی بولمش ایسه‌ده
کندی آرادیغی شی البسه اولوب فرونجیده ایسه
البسه یوق اکمك واردر . بناء علیه مبادله
ینه عقد اولنه‌مز . بونك ایچون هر جمعیت مدنیه
« پاره » دینیلان و اغلبیتله آلتون و کوموشدن
یاپیلان شیئی ایجاد ایتمشدر که او معدنلر ذاتاً قیمتلی
شیلر اولدقلری کبی اقچه صورتنده برر اولچو
وزن داخلنده اوله‌رق دخی کسیلمش بولندقلرندن

هر برينك قيمتى بلليدر . حتى سائر شيلرك قيمتلرى دخى او پارەلرك قيمتى ايله اولچيلور بو حالده پارە يعنى قوندرەيى فروختجى يە ويروب اندن اكمك دكل پارەالان بر قوندرەجى كيدر كندى محتاج اولديغى البسەيى دخى ترزيدن الور و ايشتە پارە دنيلان شى بويله مبادلۀ مقابله وعموميەيى تسهيل وتهوين ايدر .

﴿ ثروت و سرمايه ﴾

مأخذمزده دينليوركه : « بزده براطمئنان حاصل ايدن ياخود بزى بر مضرتدن محافظه ايليان الحاصل مادى ومعنوى بر احتياجمزه قارشو كلان هر شيئه اقونومى پوليتيقجه (ثروت) اطلاق اولنور » شو سوز اقونومى پوليتيقده بر دستور اساسى اولوب و « قيمت » و « سرمايه » دينلان شيلر دخى هب بو دستوره تعلق ايدوب ايشته بوقاروده دينلديكى وجهله انسانلرك يكديكره ايفا ايلدكلرى « خدمت » دخى بونك ايچنده داخل

و پاره دنیلان اونجو ایله قیمتی او نچـولان شیده بوندن عبارتدر . بناء علیه حکمای سائره‌نك دخی اقوالنه بالمراجعه جمله سنك خلاصه‌سی النه‌رق شو بحثی ایضاح ایتمك لازم کلیور :

ایشیمزه یارایان هرشی بر « ثروت » در . بو حالده ثروتی التونك کوموشك چو قلغندن عبارت ظن ایدنلرك افکاری و مطالعه‌سی بعید قالوب انکلیز حکمای مشهوره‌سندن آدام اسمیتك وضع ایلدیکی بو اساس اقونومینك کرچکدن تمل طاشی اولمق اوزره وضع اولنور . تکرار ایدهلم : « ایشیمزه یاران هرشی بر ثروتدر » او ثروت علی‌الاطلاق تصور اولندیغی وقت « ثروت عمومیه » دیه تعبیر اولنور . ثروت عمومیه‌یی درلو درلو تقسیم ایتمشلر . بزم اختیار ایلدیکمز تقسیمه کوره ثروت عمومیه یا « طبیعیه » اولورکه معدنیات نباتات حیوانات طوپراق حتی کونشك ضیاسی و هوای نسیمی بیله اشبو ثروت عمومیه حکمنده داخلدر . یا ثروت « کسبیهٔ معنویه » اولور . علوم و صنایعده‌کی

« وهبيهٔ انهيه » ثروت ويا خود . . . بدن كبى
اولور . عفت وعقل وانلردن متولد قره ديتو
(اعتبار) كبى . ايمدى بر آدم ثروت عموميه دن
هر نه يه مالك اولور ايسه اول مقدار ثروته آدم
ايجون « سرمايه » اولور . ثروت بوعائلك آنى
طاشى اولديغى كبى سرمايه دخى آنى طاشيدر .
زيرا ايكيسى برشى ديمكدر . غايتى تعبيرلرك بريسى
عمومى وديكرى خصوصى برر تعبيردر . ذاتاً
اقونومى بوآتيق ثروتك حصوليله انقسام واستهلا-
كندن بحث ايتيه جكمى ايدى ؟ ثروت سرمايه سز
حاصل اولمز . سرمايه دخى برثروتدر . ثروت
عموميه دن برجزء خصوصيدر . فقط ثروت
عموميه نك برثروت فنيه اولمى دخى انى صورت
مخصوصه ده استحصاله واستحصال ايچون چالشمغه
وابسته در . شمدى يقينده كوريله جكدركه ثروت
عموميه نك هيچ برقيمتى اولمديوب اكا برقيمت ويرن
شى ايسه انك اوزرينه علاوه ودنم اولنان « سعى »
يعنى چالشمقلقدر . بوحالده سرمايه ديلان شى

دخی بو عملك اس الاساسی اولوب انی استحصال ایچون لازم گلان امك ایسه بوندن اول صرف اولنمش و هر حالده امك صرف اولنمقسزین او سرمایه بر ثروت خصوصیه حکمنی الامشدر .

حقیقت قیمت نه در

« ثروت عمومیه » ایله « سرمایه » نی شو صورتله تبیین و تعیین ایلدکدن صکره بحثمزك صره سی « قیمت » بحثنه گلور . « قیمت » دیه اشیانك یارایش و بناء علیه ثروتدن سرمایه دن معدود اولان هر شیئك بزه نه قدر نافع و مفید اولدیغی بزده اوشیئك استحصالی ایچون نه قدر سعی بشر صرف اولنمسی نسبتندن تولد ایدر بر حکمدر . اشیانك یارایش شیلرك یالکز بزه درجهٔ منفعتی ایله انلرك قیمتلرینی تعیین ایدهمز . بزه اشیانك هوا قدر هیچ برشی یارامز . انی تنفس ایله یشارز . فقط قیمتی اولمقلغوزده هیچ بر پاره تعیین ایدرمی یز ؟ ضیای شمس دخی انك زیاده اشیانك یارایش بر ثروت طبیعیه

اولدیغی حالده قیمتی یوقدر . چونکه بونلری استحصال ایچون چالشمغه احتیاج یوقدر . کرهٔ ارضك اطرافنده نهایتسز بر مقدارده هوا ییغلمش اولدیغندن حمد اولسون بلا زحمت ولا بدل بول بول تنفس ایده بیلورز . شمس دخی هرکون دنیامزی انوار حیات بخشاسیله طولدیرر . لکن دکزك دیبنه اینان بر طالغجه هوانك منفعتنی حاصل ایتمك ایچون سعی بشر لازمدر . هوا طلومبه‌سیله بر ایشجی اکا لاینقطع هوا ایندیرر ایسه او ایشجینك کوندلکنه کوره طالغجه ویره‌ دیکمز هوانك هراوقه‌سی و یاخود هرمترو مکعبی بزه شوقدر قیمتله کلور . او حالده هوا دخی قیمتلی بر سرمایه اولور . کذلك نهرده‌کی صویی مفت اوله‌رق آلوب ایچه بیلورز . لکن خانه‌مز نهردن چشمه‌دن براز اوزاجق اولسه ده برآدم قیمتی اولمیان بر صویی سعی مخصوصی ایله بزه طاشیسه او ثروت طبیعیه ضم وعلاوه ایلدیکی خدمتی درجه‌سنده برده قیمت ویرلمش اولور .

ایشته شمدی « قیمت » دنیلان شیئك ایشمزه یارایان اشیانك درجهٔ نفعیله برده انلری استحصال ایچون صرف اولنان امکدن متولد برحکم برکیفیت اولدیغی ثابت اولدی . حالبوکه قیمتلرك درجاتنی تعیین وتقدیر ایچون بوده کافی دکلدر . شو صورتله میدانه چیقان قیمتلره « قیمت مبادله » نامی ویریلورکه بزجه لزومی اولان برشیئی مبایعه ایده‌جکمز زمان اوشیئك بزم نزدمزده‌کی درجهٔ لزوم ومنفعتنه کوره اوقیمتی تقدیر ایدر و المزده بولنان پاره‌می یوقسه بشقه برشیئی هرنه ایسه انی ویروب اوشیئی الورز . اما بوصورتده « قیمت مبادله »ایله برده « قیمت جاریه » اراسنده‌کی فرقی ده بولمق لازم کلور . اولا قیمت مبادله‌یی برکوزلجه تعیین ایده‌لم . مثلا بزه برخانه لازم . شهر ایچنده ایسه صاتیلق اولمق اوزره یوزدانه خانه وار . فقط بونلردن اولا برچوغنك موقعی بزم منفعتمزه کلمدیکندن انلرك قیمت مبادله‌سی بزجه پك آزدر . بلکه‌ده هیچ یوقدر . مثلا

صراف دكانى يايمق ايچون بزه غلطه‌ده بر جب لازم اولديغى حالده . اناطولى قواغنده بر بنانك لزومى و بناء عليه بر قيمت مبادله‌سى اولورمى ؟ بوندن صكره ايشيزه يارايه‌جق محلرده اولان خانه‌لر ميانده دخى بيوكلكى كوچكلكى و اوطه‌لرينك صالونلرينك انقسامى و ايچنده صويى وجامى بولنوب بولنمامسى كبى احوال كثيره وجه ايشيزه دها زياده يارايانى ودها آز يارانى‌ده بولنوركه البته ايشيزه يارايانلرك بدلى چوق اولور . نهايت بر دائره‌سنده قرار قيله‌رق مثلا بيك ليرايه الورز . شمدى شو بيك ليرا اوخانه‌نك بر قيمت مبادله‌سيدر . بو قيمت قيمت جاريه‌دن اوقدر بشقه برشى اولوب يالكز بزم عقد ايلديكمز مبادله‌يه يعنى اخذ واعطايه اوقدر مخصوص برشيدركه خانه‌يى آلديغمز آنده بريسى كلوب ده بزه بيك اوچيوز ليرا تكليف ايلمش اولسه ويرميز . وياخود بز پشيمان اولوب ده بشقه بريسنه بدى يوز ليرايه ويرسه‌ك آلمز . اولكى آدمه دها زياده سنه

نیچون ویرمیز ؟ چونکه بزجه قیمت مبادله‌سی آرتدی . ایکنجی آدم نیچون دها اشاغیسنه بیله المیور ؟ چونکه اوآدمجه قیمت مبادله‌سی دها اکسیکدر . زیرا خانه‌نك بزه لزومی واردر اکا یوقدر . قیمت مبادله بر کیفیت ذاتیه وخصوصیه‌دن عبارت اولوب « قیمت جاریه » ایسه بویله دکلدر . قیمت جاریه هرکسك هر زمان یاخود صیق صیق احتیاجی اولان شیلرده کوریلورکه او شیلری هم الانلر هم ده صاتانلر چوق بولنور . مأکولات وملبوسات وسائره کبی . واقعا بونلرك دخی ایلك النوب صاتلدیغی صورت ملاحظه اولنسه مطلقا بر قیمت مبادله ایله النوب صاتلمش اولدیغنه شبهه ایدلمز . لکن او قدر چوق وصیق النوب صاتلمشدرکه براکمکی ایکی غروشه مبایعه ایلدیککز زمان سزه بریسی یوز پاره ویرسه خانه خصوصنده اولدیغی کبی امتناع ایتمیوب درحال ویررسکز . چونکه درحال هم ده ایکی غروشه بردانه سنی دها الورسکز .

كذلك انی بشقه سنه یتمش پاره یه و یرسه کز
درحال الور . چونکه او شی اکا ده لازم اولوب
ایکی غروشه المغه بیله حاضر وراضی ایدی .
ایشته بو یله کثرتله النوب صاتیلان شیلرك پك
آز تخالف ایده بیلن قیمتلرینه دخی اقونومی پولتیق
اصطلاحنده « قیمت جاریه » تسمیه اولنور .

سرمایه مبدأ مساعیدن اول تهیه ایدیلور

سرمایه ثروت عمومیه دن اشخاصك حصه سنه
اصابت ایدن مقدار اولوب ده قیمت دخی او
سرمایه یی استحصال ایچون بوندن اول صرف
اولنان امك نسبتنه متناسب اولدیغنی افاده ایدن
شو ایکی فقرهٔ متقدمه یی تماميله ایضاح ایتمش اولمق
ایچون « بوندن اول صرف اولنان امك » دیمك
ده اولدیغی ایضاح لازم کلور . لکن بو ایضاحی
ایتمك ایچون دخی « سرمایه » لفظنده کی شمولی
براز دها اوزاتمق اقتضا ایدر « ثروت عمومیه »
هر ایشمزه یارایان شیلر اولدیغنی سویلدیکمز زمان

طاش طوپراق فلان کبی شیلری تعداد ایلدك .
حالبوکه صکره دن ویردیکمز ایضاحاته کوره اکر
انسانك سعی امکی منضم اولمز ایسه ثروت طبیعیه دن
معدود اولان موالید ثلثه نك یعنی نباتات حیوانات
و معدنیاتك دخی هیچ بر قیمتی اوله میه جغی اکلاشلدی .
اویله یا ! ایشته سزه اوستراليا قطعه سنده ظهوری
ملحوظ اولان التون معدنلرینك کافه سنی ویردم .
قاچ پاره ویررسکز ؟ دلی اورمانده کی حیواناتك
کافه سنی صاتیورم . قاچه الورسکز ؟ چرنیجی
چایرنده نه قدر هندبا اوتی وار ایسه بخش ایتدم .
باد هوا اولسون قبول ایدرمیسکز ؟ بونلر ثروت
عمومیه دن اولمقله برابر سعی بشر انلره منضم
اولنوب ده معدنی آچمینجه حیواناتی آخوره
و هندبالری کوفه یه طولدیرمینجه قیمتی اوله بیلورمی ؟
ایمدی ثروت عمومیه میاننده بزه اك زیاده لازم
اولان شی آلات و ادواتدن عبارت اولان سرمایه لردر .
« انسان سرمایه سز برشی حاصل ایده مز » دینلدیکی
زمان آلات و ادواتسز برشی حاصل ایده مز اولدیغی

اکلامایدر . انسان ثروت عمومیه وبالخصوص ثروت
طبیعیه‌یی آلات وادوات ایله ایشلر . ایشلدیکی
وامك صرف ایتدیکی درجه‌یه کوره اوشی اوزرینه
قیمت ضم ایلیوب ایشته اوضم ایلدیکی قیمت دخی
کندیسنك محصولی اولورکه حیاتی ایچون او
محصولنی استهلاك ایده بیلور . مثلا بریسی
معدندن تیمور روداسی یعنی طوپراغی چیقارر .
او طوپراق معدنده یاتور ایکن قیمتسز ایدی .
آنی چیقاران صرف ایلدیکی امکه کوره اکا بر
قیمت ویردی . مثلا اون اوقه سی بر غروش
دکدی . شمدی اوطوپراق برسرمایه‌در . دیکری
اوسرمایه‌یی الوب تصفیه ایدرك خالص تیمورمیدانه
چیقارر وقیمتنی آرتدیرر . شمدی دها کوزل
برسرمایه اولدی . دیکر بریسی‌ده اوتیموری آلور
اعلا برقازمه یاپار وقیمتنی برقاتدها آرتدیرر .
بوده چفتجی‌یه برقازمق ایچون برسرمایه اولدی .
دیمك اولیور سرمایه‌لر بوندن اول صرف اولنان
امکلر ایله حصوله کلیور . زیرا چفتجینك سرمایه‌سی

اولان قازمه بوندن اول صرف اولنان امكله حصوله كلمش وقازمه‌یی یاپان تیمورجینك سرمایه‌سی اولان تیمور كذلك بوندن اول صرف اولنان امكله وجوده كلمش ونهایت املك صرف اولندیغی زمانكی حالی بولنان طوپراق ایسه قیمتسز اولدیغندن سرمایه‌دن دخی عد اولنه‌مامق ایجاب ایلمشدر .

بابانك اولاده بورجی

« ثروت عمومیه » وبالخاصه « سرمایه » اقونومی پولتیقك اس الاساسی ایسه سرمایه‌یی تدارك ایچون اقتضا ایدن امكك بوندن اول صرف اولنمش بولنمسی دخی اقونومی پولتیقك مقدمه‌سی اولوب ایشته او سرمایه‌یی اله الارق چالشمغه باشلامق دخی اقونومی پولتیقك ابتداسی عد اولنیور . مأخذمزده دنیلیور كه « سرمایه تداركی ایچون بوندن اول صرف اولنان امكی بابالر صرف ایدر » اوت پك طوغریدر . بابالر بوامكی

چوجقلرینه بورجلودرلر . زیرا انلره دخی
کندی بابالری بو بورجی ایفا ایتمشلردر . هم ده
سرمایه یالکز طبیعی و مادی اولمدیغندن بابالر
چوجقلرینه قازمه کورك بالطه دستره فلان کبی
ادواتی ویا بونلری تدارك ایده جك بدلاتنی حاضر-
لادقله قالمزلر . چوجغك ثروت وهبیهٔ الهیه دن
سرمایه سی اولان ذکا وقابلیتنی بسط ایچون ینه
ثروت کسبیه دن سرمایه سی اوله جق تحصیل هنر
ومعرفتی ایچون دخی اولدن صرفی لازم کلان
امکلری صرف ایدرلر . هر پدر آز چوق ومعناً
ویا مادةً بو امکی صرف ایتمشدر . هرکسده آز
چوق بر سرمایه واردر . بناءً علیه هرکس
اقونومی پولتیق حکمی آلتنده کیرمش بر وجود
اولوب اکر او حکمه تبعیتله حرکت ایدر ایسه
سرمایه سی وبالخصوص او سرمایه یه ضم وعلاوه
ایده جکی مساعیسی نسبتنده محصول اله جق وکندی
حیات مادی ومعنویسی ایچون دخی او محصولی
استهلاکه حقلی اوله جقدر .

﴿ خدمت ماديه وخدمت غير ماديه ﴾

سرمايه‌نك يالكز مادى وطبيعى اولميوب وهبى وكسبى اولان جهتلرى دخى بولنديغنى خبر ويردكدن صكره ارتق تطويلات زائده‌يه حاجت قالمقسزين اكلاشيله بيلور كه اولجه امك صرف ايديله رك تدارك اولنمش بر سرمايه ايله ايديله‌جك خدمت يالكز قوندره‌جينك تربزينك دولكرك خدمتى كبى خدمات ماديه‌دن عبارت دخى اولمز . برآووقاتك برطبيبك برحكايه نويسك برمكتب خواجه‌سنك برموزيقه‌جينك سرمايه‌لرى هيچ بر وقتده قازمه كورك ايكنه فلان دكلدر . فقط بونلرك سرمايه‌سى واو سرمايه ايله جمعيت مدنيه‌يه ايده‌جكلرى خدمتلر دخى بزم ايشمزه يارار بر رشى بر ثروت اولوب انلر اوثروتى ساحهٔ حصوله بالاخراج بزم پيش استفاده‌مزه قويمق ايچون چاليشمقدن‌ده كيرو طورمدقلرى جهتله ايشته بوثروتك بوخدمتك ده برقيمت مبادله‌سى وحتى برقيمت جاريه‌سى

اولور واشو دخی ضم و علاوه ایلدکلری او قیمتی کندیلرینک محصولی اولمق اوزره بالاستحصال معیشت مادیه ومعنویه‌لری ایچون استهلاک ایدرلر. حکومت آدملری دخی بو میانده داخلدر. حتی پادشاهلرک بیله هیئت حکومته ریاست ایلمک حقوق وقابلیتندن مترتب برسرمایه‌سی اولوب او سرمایه ایله وظائف پادشاهی‌یی ایفا ایلمک صورتنده برده خدمتی اولور اوخدمتده صرف ایلدیکی امکک مقابلی اولمق اوزره تقدیر اولنان قیمت اوذات عالینک محصول مساعیسی اولوب معیشت مادیه ومعنویه‌سی امرنده انی استهلاک ایلر. ایشته شمدی خلاصه ایدیلوب ده که یشامق ایچون استهلاک لازمدر. استهلاک ایچون حاصل ایتمک والک ایچون دخی چالشمق لازمدر. چالشمق حد ذاتنده قیمتسز اولان ثروت طبیعیه‌یه قیمت ویرر. او قیمت ایسه صرف اولنان امکک محصولیدر. چالشمق سرمایه‌یه متوقفدر. انسان سرمایه‌سی ایله چالشوب محصول سعییله یشارکه

دیلور ایسه بوسوزك اقونومی پولتیقجه كافة معناسی بالبداهه نظرلرده توضح ایدر وجمعیت بشریه ایچنده حیدودلردن خرسزلردن بشقه كمسه چالقسزین دیكرلرینك محصول سعیله یشامدیغی و خرسزلرك و حیدودلرك كوردكلری ممنوعیت وجزادخی پك بجا اولدیغی تحقق ایلر ·

مبحث ثانی

(استحصال و تزید ثروت)

خام اشیا و اشیای معموله

اقونومی فنجه ایشیمزه یارایان هرشی « ثروت » دكلمی ایدی ؟ ایشیمزه یارایان شیلر اشیای خارجیه دن برشی اولوب ده سعی بشر اكا منضم اولمامش ایسه اكا « خام اشیا » تعبیر اولنوب چونكه قیمت دخی سعی بشرك انضمامندن حاصل اوله جغی جهتله اوخام اشیا برثروت ذی قیمت عد اولنمیور · سعی بشرك انضمامندن صكره اوشی « اشیای معموله » صره سنه یچوب بوحالده اكا « ثروت مستحصله »

نامی دخی ویریلیور . اشیاده خاملق ومعموللك
صفتی بعض درجاته تابعدر . چفتجینك حصوله
كتوردیكی پاموق انك مساعیسنه نسبتله « اشیای
معموله » دندر . چونكه انی چفتجی سعی وعملی
ایله حصوله كتورمشدر . لكن بز فابریقه جیسنه
نسبتله خام اشیادندر . زیرا فابریقه جی هنوز
اكا كندی سعی وعملنی ضم ایتامشدر . او پاموق
بیاض بز اولدیغی زمان فابریقه جی ایچون دخی
اشیای معموله دن و بناء علیه انك اوزرینه علاوه
ایلدیكی قیمت دخی ثروت مستحصله دن عداولنور
ایسه ده باصمه جی یه نسبتله او بز هنوز خام عد
اولنور . چونكه باصمه جی آنی رنكلرایله تزیین
ایدرك كندی اشیای معموله وثروت مستحصله سی
حالنه قویامشدر . قویدقدن صكره دخی باصمه جینك
اشیای معموله سی وترزینك خام اشیاسی اولور .
زیرا ترزی انی كندی اشیای معموله سی عدادینه
قویمق وضم ایده جكی سعی وعملنه كوره اویوزدن
بر ثروت مستحصله پیدا ایتمك ایچون انی برمشترینك

وجودینه کوره کسوب بچمك و دیکمك لازمدر .
بوحالده قیمتسز اولان بر ثروت طبیعیه‌یی بر خام
اشیایی قیمتلندیرمك واو یوزدن برثروت مستحصله
میدانه چیقارمق ایچون انی ایشلمك لازم کلیورکه
اقونومینك غایه‌سی دخی ایشته بوثروت مستحصله‌در .

تشریك سرمایه ومساعی

ثروت استحصالی ایچون چالشمق سرمایه‌یه
وابسته در دیدك . سرمایه ایسه اوچ نوع
اولیور ایدی . نه قدر مسعود در اول آدم که
النده هم خام اشیا دیدك اولان ثروت طبیعیه
بولنسون هم سرمایهٔ اصلی اولوب امکی اولجه
بابالر طرفندن صرف اولنان الات واسباب لازمه
بولنسون هم ده بونلری اداره ایده‌جك قابلیت
واقتدار کبی سرمایهٔ کسبی ووهبی بولنسون .
بواوچ سرمایه بر آدمده بولنور ده او آدم ینه
مسعود اولمز ایسه حقیقة قالدیروب کندیسنی دکزه
آتملیدر . زیرا جناب حق انی مسعود ایتمك

ایچون کافهٔ اسبابی استحضار ایلمش اولدیغی حالده او آدم بو اسباب مسعودیته توسل ایده مز و اغرز ایسه حکماً واجب الازاله بر آدمدر . انسان وطننه ملتنه دولتنه و باخصوص کندی نفسنه نافع بر آدم اولملیدر . بویله اولمدقدن صکره ضررسز بر آدم دخی عد اولنه میوب بلکه وجودی مضر بر آدم عد اولنور . چونکه بشقه‌لرینك محصول مساعیسی اولان ثروت مستحصله سیله یشایه جقدر . اوتنبل و مضر آدمی جمعیت مدنیه‌دن دفع ایتملیدر .

برآدم شو اوچ صورت ثروته و سرمایه‌یه مالك اولمیوب ده بونلردن یالکز ایکیسنه و حتی یالکز بریسنه‌ده مالك اولسه اقونومی پولتیقك اشبو استحصال ثروت مبحثی اوآدمه تحصیل ثروتك یولنی کوستره‌بیلور . حقیقت شو مبحث نه مفید نه مهم بر مبحثدر . ایشته سزه اوچ آدم که بریسنده ثروت طبیعیه‌دن اوله‌رق یالکز طوپراق واردر . دیکرنده ایسه برچفتلکه متعلق هرنوع

آلات واسباب موجود . اوچنجی آدمده بونلرك
هیچ بریسی یوق ایسه ده برچفتلکده ایشلمك قابلیت
واستعدادی وار . شمدی شونلرك اوچی ده
آیری آیری تصور اولنور ایسه شبهه یوق که هیچ
بریسی تخمی اکوب اکمك ییه میه‌جکلردر .
لکن بونلر ده فکر اشتراك اولوب ده اقونومی
قاعده‌سنجه اوچی دخی برلشورلر ایسه اویله برآدم
تشکیل ایتمش اولورلر که اوچ نوع سرمایه‌نك
اوچنه دخی مالك اولوب بناء علیه برثروت مستحصله
وجوده کتورمکه دخی مقتدردر . ثروت
طبیعیه‌نك علی حالها قیمتی اولمیوب قیمت دنیلان شی
اوثروت اوزرینه ضم اولنه‌جق سعی بشردن
حصوله کلیه‌جکمی ایدی ؟ حتی سرمایه و ثروت
مادیه وکسبیه‌نك دخی علی حالها قیمتی اولمیوب سعی
بشر بونلری نه قدر استخدام واستعمال ایدرایسه
اوقدر قیمت کوستیرر . بوش طوران بر تارلا
هیچ برثروت حاصل ایتمز . بوش طوران قازمه
دخی برثروت مستحصله کتورمز . بوش طوران

قابلیت و استعداد کذلك هیچ بر شی کتورمز ۰
انسان طوپراغی وقازمه وصبانی وقابلیتی نه‌قدر
استعمال ایدر وانلرله نه قدر چالشور ایسه انلرك
دخی قیمتی اوقدر آرتوب ثروت مستحصله‌سی اوقدر
چوق اولور ۰ برمنوال محرر اوچ آدمك اتحاد
ایده‌جکلری زمان دخی یالکز سرمایه‌لری نظر
حسابه النه‌رق محصوللری اوله‌جق ثروت مستحصله
اوسرمایه نسبتنده توزیع اونمز ۰ بلکه سرمایه‌لر
اوزرینه ضم ایده‌جکلری مساعی دخی حسابه
قاتیلوب ثروت مستحصله‌نك تقسیمنده اونسبته ده
مراجعت اولنور ۰ سزك یالکز طوپراغکز
اولوب ده او سرمایه‌یه بشقه بر سعی و عمل علاوه
ایتمز ایسه‌کز بزم ده اویله بر سرمایه‌دن ماعدا
مساعیمز دخی منضم اوله‌جغندن ثروت مستحصله‌یی
اکا کوره تقسیم ایتمك ایسترز ۰ بوحالده کرك
سرمایه‌لرك وکرك مساعینك قیمتلرینی تقدیر ایچون
ینه « پاره » دنیلان اولچویه مراجعت اولنور ۰
تیمورباش عد اولنان اشیانك قیمتلری ثبت اولنوب

مساعئ يوميه‌نك درجهٔ اهميتلرينه كوره قيمتلرى يعنى اجرتلرى ده تعيين اولنه‌رق تيمور باش اشيايه وسرمايه‌يه مقابل كتوريلور ۰ اقونوميه عائد كتب مطوله‌ده بو حسابى عادلانه يوروتمه‌نك اصولى ايچون او قدر كوزل تفصيلات واردر كه تولاز اكيلوب ده محصولى النديغى وتقسيم اولنديغى زمان كسه‌نك حق كسه‌يه كچميوب اقونومى پولتيق فننك « هركس كندى محصول سعيى ايله يشار » قاعده‌سى تماميله وكاليله يرينى بولمش اولور ۰

﴿ تقسيم عمليات ومساعى ﴾

استحصال ثروت امرنده اشبو تشريك مساعينك نه قدر اهميتى اولديغى يوقاروكى ايضاحاتله درجهٔ مطلوبه ده اكلاشيله بيلمشدر ۰ حالبوكه استحصال ثروت بابنده تقسيم مساعينك اهميتى بلكه بوندن دها بيوكدر بيله ۰ بناءً عليه اقونوميك بو وصيتنه دها زياده اهميت ويريله بيلور ۰ بلچيقا فابريقه‌لرنده متعدد تجربه‌لر ايله ثابت

اولمشدركه تل حالنه قونلش اولدقدن صكره
طوپلی ایکنه حالنه افراغ اولنه‌جق برماده دن
بلك ماهر وسریع بر ایشجی ایکنه‌نك هر عملیاتنی
کندیسی یاپه‌رق کونده انجق درتیوز ایکنه وجوده
کتوره بیلمشدر . زیرا تل حالندن طوپلی ایکنه
حالنه کتورمك ایچون تلی ایکنه کبی طوس
طوغری طوغرلتمق ومطلوب اولان بویلرده کسمك
وکسدکدن صکره تکرار دوزلتمك و اوجنی سیور-
یلتمك وباشنی یاپمق مثللو تمام اون نوع عملیاتی
اولوب بوعملیاتك کافه‌سی بشقه بشقه آلتلر ایله
بشقه بشقه صورتلرده اجرا اولنور . برآدم بو
اون نوع عملیاتی هپ کندیسی یاپمق صورتیله
کونده درتیوز ایکنه اعمال ایده بیلسنه مقابل
بوعملیاتی اون آدمه بالتقسیم چالشدیرلدقده کونده
قرق بیك ایکنه وجوده کتوردکلری کورلمشدر .
شو حالده بر آدم دردر بیك ایکنه یاپمش اولیورلرکه
یالکز باشلرینه چالشمش اولسه‌لر یاپه‌جقلری دردر
یوز ایکنه‌نك تمام اون مثلیدر . هرحالکی بر

صنعتده اولورسه اولسون برایش باشی بونوبتده
مساعی‌یی بو صورتده تقسیم ایدرك برآدمه اون مثلی
ایش كوردیره بیله‌جك اصولی وضع ایدر ایسه
او آدم دیكرلری قدر چالشمقسزین دخی مظهر
مكافات اولمزمی ؟ ایشته اقونومی پولتیقك هر
صنعتده هر تجارته صورت تطبیقندن بوقدر عظیم
منافع حصوله كلیوركه كتب مطولاسنده مجرد
وار بابنجه مجربدر ٠

﴿ تطبیقات محلیه ﴾

ثروت مستحصله‌یی استحصال خصوصنی
تسهیل ایده‌جك تشریك ویا تقسیم مساعی قواعدندن
بوراده ذكر ایده‌جك بر ماده دخی تطبیقات
خصوصنده محل تطبیقه زیاده اهمیت ویرمكدر ٠
بیوك وغلبه‌لك شهرلرده اقونومی پولتیق توصیه
ایدركه هر ایش نه قدر شعباته منقسم اوله بیلكه
مساعد ایسه اوقدر شعباته تقسیم اولنه‌رق هر بر
قسمی مستقلا بر ایش اولسون ٠ كوچك یرلرده

وكويلرده ایسه بالعکس برادارهٔ خانه نه‌قدر متنوع ایشلری جمع ایتمك ممکن ایسه اوقدرینی جمع ایدرك انلری کندی ادارهٔ مستقله سنك اجزاسی عد ایلسون • مثلا استانبول کبی برشهرده صنایع حشبیه دن اوطون یاریجیلقدن بدأ ایله عادی دولکرلك قباجه طوغرامه‌جیلق اینجه طوشانلق اویمه‌جیلق و سائر شعباتك هر بری بشقه بشقه ومستقل برصنعت اتخاذ اولنمسی توصیه اولنور • زیرا بیوك شهرلرده هرشیئك مکملی مطلوب اولوب برآدم چوق شیلرله اشتغال ایتمیه رك یالکز برشی ایله اشتغال ایدر ایسه البته اوشیئك اك ماهری اولور وغلبه‌لك شهرك رغبت عمومیه‌سی دخی اوآدمك مساعیسی مکافاتنی ویرر • کذلك بویله بیوك برشهرده قهوه‌جی بشقه صوجی دکانی بشقه شربتجی و بوزجی بشقه میخانه‌جی دخی بشقه اولوب بونلر کندی تجارتلرنده نه‌قدر ترقی ایدرلر ونه درجه‌لرده مکملیت پیدا ایلرلر ایسه غلبه‌لك شهر انلرك مکافاتنی ویرر • لکن بر کویده اك

کبیر و دستره و کوشتره طوتان آدم صازدن صباندن قوابه یاپمقدن بدأ ایله اوکوز عربه‌سی و بطال صندیق وسائره مثللو اوقریه‌نك حوائج حشبیه‌سنی هپ کندیسی تسویه ایتمکه حاضرلانمیلدر . کذلك برنك دکان هم قهوه خانه هم شربتخانه هم میخانه اولملی حاصلی کافهٔ حوائج شربیه‌یی جمع ایتملیدر . بویله اولور ایسه ایکی طرف دخی ثروت مستحصله‌سیله یشایه بیلور . عکسی حالنده ایسه شهری کویه وکویی شهره بکزه‌تمك ممکن اوله‌میه‌جغندن مطلقا عدم موفقیت مقرردر .

﴿ حریت استملاك ﴾

مأخذمزده شو بحث برفقرهٔ مخصوصه اولمق اوزره بسط وتمهید ایدلدن صکره استحصال وتزیید ثروتك برنجی مداری اولمق اوزره استملاك ایله سعی وتملده حریتك دخی لازم اولدیغی وارباب مساعی کندی املاکنه حریتله صاحب اولمز و ایشلدیکی ایشلرك ثمراتنه سربستی ایله مالك اوله‌رق اندن

دیلدیکی کبی استفاده ایتز ایسه چالشوب تزیید ثروته دخی همت ایتمیه‌جکی حقنده بر فقره درج ایدیور . اقونومی پولتیق مباحثی میاننده واقع شو استملاک املاکده و محصول سعید مالکیتده حریت قضیه‌سی پك مهم بر قضیه اولوب بونك اوزرینه پك چوق شیلر یازلمش ایسه‌ده بوکون او حریتسزلك هر طرفجه محو ایدلمش حکمنده بولنوب هرکس املاکنه و محصول سعی دستنه کمال حریتله تصرف ایتمکده بولندقلرندن بو بحثی مطالعه ایدر ایکن شمدیکی زمانك بحثی دکل پکمش بر زمانك بحثی اوقویورمش کبی بر صورتده تلقی ایدلمك لازمدر . اقونومی پولتیق عالمنده بو بحثه میدان آچان شی روما جمهوریتی زماننده ملتك اوچه منقسم اولوب اصل روما زادکانی عد اولنانلرك هیچ بر ایش کورمدکلری حالده سائرلرینك ثروت مستحصله‌سیله غایت سفیهانه یشاملری و فقرا کروهنك ایسه آچلقدن کبرملری و اسرا کروهنك دخی کوندوز اقشامه قدر عینی حیوانات مثللو

چالشوب گیجه دخی عادتا آخورلرده برقاچ لقمه
قورو اکمک ایله بارنلری قضیه‌لری اولوب بوبله
برحال الیوم اوروپا و آسیا ممالک متمدنه‌سنك
هر طرفنده محو اولمش و یالکز آمریقانك بعض
حکومات جنوبیه‌سی نزدنده قالمشدر . واقعا
روما اسراسی دنیلان میلیونلرجه نفوسك محصول
مساعیسنی ظالم افندیلرینه ویرمك وکندیلری
برلقمه چامور نوعندن اکمك ایله قانق درجه‌سنده‌کی
سفالتلری یالکز اقونومی پولیتیقك دکل اخلاق
وسیاستك دخی تجویز ایتمیه‌جکی برفنالق اولدیغنه
هیچ برکمسه‌نك شبهه‌سی یوقدر . ثانیا اوروپانك
بوندن مقدمکی حالی دخی اقونومی پولیتیق اربابنك
اصلا تصدیق ایتمدکلری برفنا حالدر . تاریخلرده
یازلدیغی وجهله بوندن مقدم اوروپاده احاد ناس
کروهی عادتا زادکانك و حکومت مأمورلرینك
چیفتلك حیواناتی کبی برشی اولوب درلو درلو
ذلتلر ایله موضوع اولان زادکان حقوقی اقتضاسنجه
خلقك محصول مساعیسی هب انلردن النور وبناء

علیه احوال اهالی روما اسراسی احوالندن برازدها
ایجه برصورتده بولنور ایدی . دور حریتك حلولی
اوروپادن بوقنالغی دخی قالدیرمش وحتی روسیه‌ده
صرف دنیلان چفتلك اسراسنه بیله حریت
ویرلمشدر .

شمدیکی حالده اقونومی پولتیق حکماسی
دولت وملتلك یعنی جمعیت مدنیه‌نك محافظه
ومصارف عمومیه‌سی ایچون خلقدن النان عسکر
وویرکو اوزرینه بحثلر ایتمکده‌درلر . اساساً
بونلرك دخی علیهنده‌درلر . « بر کنج آدم تمام
چفتنی چوبوغنی یاخود دکاننی دستگاهنی بولنه
قویه‌جق ایکن آنی عسکره آلی ویرملك وبر خلقك
چالشوب چبالیوب اله کتوردیکی محصول مساعیسنی
ویرکو ورسوم وسائره نامیله الق او آدملرك ایشنی
بوزه‌جغی وجسارتنی قیره‌جغی درکار ایسه‌ده چونکه
بونلری الق دخی ینه جمعیتك امنیت وآسایش
داخلی وخارجیسنی محافظه املنه مبنی اولوب
بحالیوکه استحصال وبالخصوص تزیید ثروت ایچون

داخلاً و خارجاً راحت و امنیت دخی حریت استهلاك قدر وحتی (امنیت اولمز ایسه هر راست كلان فضولی تعرض ایده جكنه كوره) اندن زیاده لازم اولدیغندن « تكالیف میریه » دنیلان شو عسكر و ویركو و رسوملك حقوق و اقونومی یه نتیجه مضر كوریله جك غیر منتظم بر صورتده النیوب منتظم بر صورتده النمسی لزومی تصدیق ایتشلردر . اقونومی پولتیق نظرنده مضر اولان صورت مثلا معینلی و معینسز اولانلری تفریق ایدرك عسكره كیتمك ایچون مانعی اك آز اولنلردن بالقرعه بر مقدار نفر الیوب ده كیمه راست كلنسه جبراً عسكره الوق و بتون عمرنده بیچاره یی صالی ویرمیوب عسكرده قوللانق و ویركو یی دخی تقاسیط منتظمه ایله الیوب ده سالیانه طرح و توزیعی بولنده مأمورلرك كیفی ایستدیكی قدر هم ده اكثریتله فقرای اهالیدن الوق كبی احوالدر كه بونلرك كرچكدن استحصال و تزیید ثروته چالشانلری محو و پریشان ایده جكلری دركاردر شو له انجق بزجه دخی الیوم بو فنالقلره

اول قدر محل اولیوب حریت استهلاك خصوصنده اقونومی پولتیق فنی اولسه اولسه بزده اراضی واملاك موقوفدیه بر درجه‌یه قدر اعتراض ایده بیلورز . زیرا بلا ولد وفات ایدنلرك اراضی واملاکی محلول اولمق دیمك اولدیغندن اراضی واملاك مذکوره‌یه نصف نسبتنده مالك اولمسی دیمك اولوب مثلا معمور اولان برچفتلکك ومنتظما ایشلیان برفابریقه‌نك حلی وقوعنده پریشان اوله‌جغی درکاردر . اکر بزده اراضی واملاك دخی ملك صورتیله تصرف اولنه‌جق براصوله قونیلور ایسه اقونومی پولتیقك ایشته بوفصلنده کوردیکی محاذیر بزدن بالکلیه مندفع اولمش وحریت استهلاك جهتنده کوردیکی منافع دخی تمامیله حصوله کلمش اولور ایدی .

﴿ سیغورطه‌لر ﴾

استحصال وتزیید ثروتی تسهیل وتشویق ایدن اصولدن بریسی دخی ارباب مساعی‌یی قضای

نا کهانیدن محافظه ایچون تشکیل اولنان سیغورطه
قومپانیالریله زراعت وصنعت اربابنه سرمایه
ندارکی ایچون ایجاب ایدن بانقه‌لردرکه اقونومینك
بربیوك فصلی دخی ایشته بودر . برشدتلی طولو
یاغمق بربیوك یانغین ویاخود حرکت ارض وقوعه
کلمك برچفتجی‌یی اوسنه‌کی محصولندن وبرفابریقه‌جی
ویامغازه‌جی‌یی اولانجه سرمایه‌سندن محروم وپریشان
ایده‌جکی جمعیات مدنیه‌ده نظر اهمیته النه‌رق
بوقضالره مقابل سیغورطه قومپانیه‌لری وجوده
کلمشدر . بونك ایچون سیغورطه قومپانیاسنك
تأسس ایده‌جکی ولایتده مثلا یکرمی اوتوز سنه
دنبری قاچ دفعه طولو ویاخود سیل وقوعه
کله‌رك بونلردن نه قدر خسار ومضار کورلدیکی
حساب اولنور . بوخسارانك هرسنه‌یه نه مقدار
شی اصابت ایلدیکی بولنور . مثلا استانبول
ولایتجه سنوی طولو وسائر افات سماویه یوزدن
اللی بیك غروش خسار وقوعه کلدیکی اکلاشیلنجه
قومپانیانك قویه‌جغی سرمایه‌نك فائضی‌ده ضم

اولنه‌رق بعده تکمیل اراضی سیغورطه ایتدیر.
یلور ایسه شو مصارف سنویه‌دن ترلا باشنه قاچ
غروش اصابت ایده‌جکی تخمین ایدیلور . اکر
سیغورطه اداره‌سی دونجه وضع ایدیله‌جك وهر
کس ترلالرینی سیغورطه ایتدیرمکه مجبور ایدیله‌جك
اولور ایسه او حالده سنوی شو قدر غروش
سیغورطه اقچه‌سی ویرمك هر اراضی صاحبنه
ویرکو کبی برصورتله طرح ایدیلور . لکن بوقو
بوصورتله دونجه‌یاه‌ق اوروپانك رد وترك ایتدیکی
برشی اولوب خارجی قومپانیالر ایسه عموم خلقی
سیغورطه‌یه مجبور ایده‌میه‌جکندن اوولایتده قاچ
پارچه اراضی بولنوب انلردن دخی نه قدرینك
سیغورطه ایتدیریله‌جکی تخمین قلندقدن صکره
بهر دونم ترلا ایچون شوقدر غروش ویریلور
ایسه سیغورطه اولنه‌جغی اعلان اولنور . ایسته‌ك
ایدنلر مالّرینی سیغورطه ایتدیره‌رك اکر برکونه
آفت وقوعبولمز ایسه صدقهٔ سلامت کبی برشی
اولمق اوزره جزؤی برسیغورطه بدلنی ویرر .

شاید بر آفت کلوب ضرر دیده اولور ایسه او حالده
سیغورطه قومپانیاسی او آدمك ضرریني تماماً
تسویه ایدرك هیچ ضرر کورمامشه دوندرر .
واقعا سیغورطه نك بدلنی تخمین ایده بیلمك ایچون
ایدیلان حسابلرك قطعیاً صحیح اولمسنه هیچ بر
امنیت ایدیله میه جکی کبی هر سنه ایچون تخمین اولنان
خساراتك مقداری اندن آز ویاچوق اوله جغی ده
بیلنه میه جکندن سیغورطه مسئله سنه بر نوع قومار
اویونی نظریله باقیلور یعنی ایش بخت و طالعه
حواله ایدیلور ایسه ده بو اصولك خلق ایچون
درجهٔ منفعتی انکار اولنه مدیغی کبی اگر خسارات
تخمیندن زیاده چیقمز ایسه قومپانیا خلقه ویردیکی
تضمیناتی ینه خلقدن المش اوله جغندن کندی سرمایه
سنك فائضنی قازانمقله اکتفا ایدر . فوق العاده
بر آفت اولوب خسارات چوق اولور ایسه قومـ
پانیا او زمان ضرر ایده جکی کبی بالعکس برقاچ
سنه هیچ بر آفت اولمز ایسه قومپانیا اهالیدن المش
اولدیغی بدلاتی بادهوا اوله رق قازانمش اوله جغندن

پك زياده سيله استفاده ايتمش اولور . سيغورطه
بالكز چفتجي يي تأمين ايچون محصولات اوزرينه
وضع اولنمز . ارباب صنعت وتجارتي تأمين
ايچون يانغين وزلزله آفتلرينه قارشو بنالره وامتعة
مدخره يه وفورطنه آفتلرينه قارشو كميلره وحتى
اولوم آفتنه قارشو انسانلره بيله وضع اولنور
مثلا اطبادن مركب بر سيغورطه جمعيتي « سن
اللى ياشنه قدر يشارسك . اگر دها اول وفات
ايدر ايسه‌ك بز فاميلياكه شوقدر غروش ويررز .
دها زياده يشار ايسه‌ك سن ده بزه شوقدر شي
ويررسك » ديه بر سيغورطه عقد ايده بيلوركه
بو اصوللك انواعى حقنده تفصيلات كتب مفصله ده
مندرجدر .

زراعت وسائره بانقه‌لرى

زراعت وتجارت وصنعت بانقه‌لرينه گلنجه
استحصال وتزييد ثروت خصوصنده بونلرك دخى
خدمتى سيغورطه‌لر قدر و بلكه دها زياده بيوكدر

مثلا بنم تارلام وار ایسه ده ایشلتمك ایچون سرمایم یوق ·
سرمایه تدارکی ایچون تارلامی صاتسه‌م اوده
بشقه‌جه بر نقصان قالهجق ینه ایشسز اوله‌جق
صراف حسابیله استقراض ایتسه‌م سنوی یوزده
اون ایکی فائض بکا چوق کله‌جك · حالبوکه اوته
طرفده بر زراعت بانقه‌سی واردرکه سائر بانقه‌لر
کبی چوق فائض المق ایچون پاره‌سنی باطیرمقده‌سی
اولان پاره ویرمیوب آز فائض الوب صاغلام
یره پاره ویرمك وهرده شونك ضمننده ارباب
زراعته دخی بر یاردم ایتمش اولمق ایچون کشاد
اولنمشدر · بو بانقه‌نك اراده‌یی صاغلاملغی وامنیتی
یا تارلامی ویاخود اکه‌جکم محصولی اکا رهن کو-
سترمك صورتیله حاصل ایدرم · اوده بکا یوزده
اوچ ویاخود یاریم کبی اهون فائض ایله پاره ویرر ·
بوحالده تارلامی صاتمقسزین انك اعتباریله سرمایه
بولمش اولورم ومحصولی الدیغم زمان بانقه‌یه بورجی
ویردکدن صکره باقیسی دخی بکا کار اولور
وتارلا دخی الده قالور · بومثللو بانقه‌لر صنعت

وتجارت ایچون دخی واردر . و بونلرك صورت تأسیسی وکشادی وحتی مفردات مواده وارنجه‌یه قدر نظاملری تعلیماتلری فلانلری کتب مفصلهٔ اقونومیقه‌ده مندرجدر :

میزان ارباب مساعی

ایمدی مقصد استحصال وتزیید ثروت اولدیغنه کوره ایشته اقونومی پولتیق اصولی متنوع سرمایه‌لرك هیسنه مالك اولان بر آدمی اك مسعود آدم اولمق اوزره حکم ایدوب هرنوع سرمایه وقابلیته مالك اولمدیغی حالده دخی توحید سرمایه وتشریك مساعی ایله اورته‌یه بر قوت چیقاریور وبو قوت کوزلجه صرف اولنسون دیه تقسیم مساعی وتعلیمات اصولنی ده کوستریور . مساعی واقعه‌سنده وانسانی املاکنه ومحصول سعیه مالکیت خصوصنده حر ایدیور . بوندن صکره ایشی بوزه‌جق اولان کوریلور کورنمز قضالره قارشو سیغورطه اصولیله تأمینك ده یولنی اراءه

ایدیور . بو شرائطك كافه‌سی موجود اولدقدن صكره شو ایش آدمنك استحصال ثروت و تزید ثروت خصوصلرنده درجهٔ موفقیتنی ده كندی نظرنده تعیین ایچون دیور كه : بر آدم ایشه باشلادیغی زمان الچه اوڭچوسی حسابیله قاچ غروش دكرلی سرمایه ایله باشلادیغنی البته بیلور . بعده ایشه باشلادقده او سرمایه‌یی صورتدن صورته حالدن حاله قویار . مثلا بر چفتجی سرمایه‌سندن بر مقدارینی كوبره ایدوب بتون بتون محو اولمق ایچون طوپراغه آتار . بر مقدارینی تخم ایدوب اكر . برازینی عمله‌یه كونده‌لك ویره‌رك بتون بتون الدن چیقارر . حاصلی صكره قازانمق ایچون اول امرده النده بولنانی صرف و محو ایدر . ایشك نهایتنده ایسه كندیسنه درلو درلو ثروتلر حاصل اولمشدر . یعنی بغدای اربه وساره كبی حبوبات وصمان واوت مثللو زائدات وقوزو وسود وباغ و پینر كبی محصولات متنوعه حصوله كلمشدر كه بونلرك قیمتنی اولچمك ایچون

ینه جهه‌سنی کرك صاته‌رق و کرك تخمین ایدرك نقده تحویل ایلر . اکر بو تحویلده بوله‌جغی مقدار ثروت ایشه باشلادیغی زمانکی سرمایه‌سی قدر ایسه او آدم اوسنه ظرفنده تمام محصول سعیی ایله یشامش اوله‌جغندن برشی قزانه مدم دیه اصلا تأسف ایتاملیدر . زیرا سعیدن مقصد اولا یشایه بیلمکدر . او حالده نه قدر قزاندیغنی بیلمك ایستر ایسه برسنه ظرفنده کچنمك ایچون نه‌قدر مصرف ایتدیکنی حساب ایلسون . انك یکونی کندی قزانجینك مقداریدر . یوق بالعکس ایشه باشلادیغی زماندن دها آز بولمش ایسه ینه تأسف ایتمسون . نقصانی برسنه ظرفنده ایتدیکی مصرفدن آزمیدر چوقمیدر اکا دقت ایتسون . مثلا اون بیك غروشلق سرمایه ایله ایشه باشلایوب سنه نهایتنده سرمایه‌سنی طقوز بیکه اینمش بولدی . واقعا بیك غروش ضرر کورینیور ایسه ده کندیسی دخی برسنه ظرفنده کچنمك ایچون ایکی بیك بشیوز غروش

صرف ایلدی . بناء علیه یاپدیغی ایش ضرر کوسترمامشدر . ایکی بیك بشیوز غروش مصرف ایله بیك غروش آچیق اراسنده کی فرق اولان بیك بشیوز غروشی قازانمشدر . اما آچیغی مصرفندن ده زیاده ایسه ایشته اوزمان باشلادیغی ایشلك ضررلی اولدیغنه قناعت ایدرك منع زیان ایچون بشقه چاره‌لر ارامليدر . هله جناب حق عنایت ایدر و طالعی یاور اولور ده سنه نهایتنده سرمایه‌سنی اون ایکی بیك غروش بولور یعنی ایکی بیك غروش فضله کورر ایسه نه دولت . او حالده اقونومی پولتیقك بومبحثنده‌کی حکم تمامیله یرینی بولمش اولور . زیرا « استحصال ثروت » دینلن اون بیك غروش سرمایه ایله باشلادیغی ایشده . سنه نهایتنده . ینه کندی اون بیك غروشنی موجود کوره‌رك فقط یکینه جك قدر ثروت استحصال ایتمش اولمقدر . « تزید ثروت » ایسه ایشته بویله یکیندکدن صکره ایکی بیك غروشی دخی فضله بولمقدر . او حالده

ایش آدمی مذکور فضله‌یی تماماً احسن معیشتنه صرفه مأذون اولور ایسه ده صرف ایلدیکی صورتده « تزیید ثروت » حکمنی ابطال ایتمش اوله‌جغندن بو فضله‌نك بر مقدارینی بخشیش اوله‌رق اوزره کندی احسن معیشتنه صرف ایتمکی وقصوینی ایسه بر سرمایهٔ جدید تشکیل ایتمك ویا الده بولنان سرمایه‌سنی آرتدرمق ایچون بر طرفه آیرمغی توصیه ایلر .

﴿ یکی سرمایه‌لرك تشکلی ﴾

شو « سرمایهٔ جدید » مسئله‌سی اقونومی پولتیقدن اشبو استحصال وتزیید ثروت مبحثلك خاتمه‌سیدر . زیرا ثروت « استحصال » اولنور واستحصال اولنان ثروت « تزیید » درجه‌سنه‌ده وارر ایسه البته اوثروت زائده ضایع ایدلمیه‌جکندن و ثروتی صندقلرده حفظ وحبس ایتمك ایسه اقونومی پولتیقك اصلا تجویز ایتمیه‌جکی برشی اولدیغندن بو ثروت زائده طبیعتیله بر سرمایهٔ جدید

تشکیل ایدر . جمعیت مدنیه‌نك احوالنه اقونومی
پولتیق نقطهٔ نظرندن باقدقچه ثروت زائده ایله
یکی سرمایه‌لر تشکیلنه ویاخود اوتکی سرمایه‌لری
تزیید وتقویه‌یه حقیقةً لزوم واردر و مادام‌که
« افلاس » تبلکه‌سی واردر ومادام‌که افلاس
دیمك بر سرمایه‌نك ضایع اولمسی دیمکدر اوافلاسلره
مقابل کلمك ایچون بر طرفدن دخی یکی سرمایه‌لر
تشکیلی البته لازمدر . بوندن ماعدا مادام‌که
انسانلك محصولی « چالشمق » ایله وجوده کلور
ومادام‌که خسته‌لك وسائر عوارض چالشمغه
مانعدر او حالده بر ثروت زائده‌یه بر سرمایهٔ جدیده‌یه
لزوم واردر . اون بیك غروش سرمایه‌سی اولان
بر آدمك ایکی بیك غروش ثروت زائده‌سنی سرمایه‌سنه
ضمله تکثیر ایتمسی هیچ بر ایضاحه لزوم
کوسترمکسزین اکلاشیله‌بلور ایسه‌ده بو ایکی بیك
غروش ایله سرمایهٔ جدیده تشکیلی براز ایضاحه
محتاج کوریلور . اون بیك غروش سرمایه‌لی
بر آدمك ایکی بیك غروشلق ثروت زائده‌سی دکل

اون غروش یومیه‌لی عمله‌نك آرتدیره‌بیلدیکی ایکی
غروش ثروت زائده دخی بر سرمایهٔ جدیده تشکیل
ایده‌بیلور . زیرا اقونومی پولتیق فننك حکم
سوردیکی یرلرده بوفن برماصال کبی اوقونیوب
ثروته تعلق ایدن احوال و معاملاتك کافه‌سی بوفنك
ایجاباتنه تطبیق اولنمشدر . بناء علیه « ادخار »
صندقلری دیه برنوع صندقلر ایجاد اولنمشدر که
یومیه ایکی غروش آرتدیران عمله‌نك شو ثروت
زائده‌سنی ده اخذ و حفظ ایدرك براز جانلاندقدن
صکره انی فائضله دخی ایشلتمکه باشلار و عمله
هرکون ایکشر غروشنی کتوروب بریاندن شو
ثروتی آرتدیردیغی کبی فائضی دخی اوزرینه بینه‌رك
برزمان صکره اوثروتجك بر ثروت و بناء علیه
یوجك بر سرمایه حالنه کلیور . ایکی بیك غروش
درجه‌سنده‌کی ثروت زائده‌لر ایسه دها بشقه
یرلرده تخصیص اولنه بیلور . اوثروت صاحبی
اسهام دولیه‌دن ویاخود سائر قومپانیالر حصه
سندآتندن مبایعه ایدوب صندقده آلتون حفظ

...رك هیچ بر فائدهسنی و ثمرهسنی الهمیه‌جغنه الثوقه
...سهام و یا حصه سنداتی صورتیله ینه میدانه
...یقاروب کندیسی کاغد حفظ ایدر و بناء علیه
...هسنك محصولنی ده آلور وایشته یکی سرمایه‌لر
...ق بریاندن بو صورتله وجوده کلور .

مبحث ثالث

(سربستی ادخالات واخراجات)

– حریت مبادله –

مأخذمز مبحث ثالثده سربستی ادخالات
اخراجات قضیه‌سنی استحصال وتزیید ثروت
...مسئله‌سنه تعقیب ایتدیره‌رك درمیان ایلیور .
...یورکه : « استحصال وتزیید ثروت خصوصنده
...سانلر امللکه استملاکجه ومحصول معینه دیله‌دیکی
...جهله صاحب اولمقجه حر بولنمسی لازم کلدیکی
...ی یدِ استحصالنه بکوردیکی محصولاتی بشقه‌لرینه
...رمك وانلردن دخی مقابله کندی محصوللرینی
...ق خصوصنده دخی تمامیله سربست بولنملیدر .

بو سوزده نه قدر حقلی اولدیغنی انکار ایده میز . حتی بونی اشاغیده اعتراض یوللی بیان ملاحظه ایده جکمز مواد سائره یه مقدمه اتخاذ ایتمش اولمسی دخی شمدیکی حالده اصابت رأیی تسلیم ایچون بزه ممانعت ایلیز . مأخذمزده ایضاح ایدلدیکی وجهله واقعا انسان ایچون اسارت دینیلان شی درت دیوار ایچنده محافظ بولنمقدن عبارت اولدیغی کبی حریت دینیلان شی دخی بونک خلافندن عبارت دکلدر . مالنه صاحب اولمقده و مستحصلاتنی ایستدیکی وجهله مبادله ده کی حریتی دخی انسانک حریت طبیعیه و مدنیه سنی اکمال ایلیان خصوصاتدندر . بو حالده بن مالی جانم کبی ایستر ایسه اکا صاته بیلدیکم کبی جانم هرکیمک مالنی مبایعه ایتدیکی ایستر ایسه انی ده اله بیلیرم . قاعدهٔ اساسیه شوندن عبارت بولندیغی حالده انسانلرک وجوه حریتی هر زمانه کوره برصورتله منع ویا تحدید ایدلمش اولندیغی کبی اشبو حریت مبادله قضیه سی دخی یقین زمانلره قدر منع اولنمش ویا

جهتی حالا ممنوع بولنمشدر . اوروپانك اغلب بلادنده وعادتا كافه‌سنده برزمانلر كویدن كویه وناحیه‌دن ناحیه‌یه وقضادن قضایه وشهردن شهره وولایتدن ولایته محصولات زراعیه وصناعیه‌یی نقل ایله مبادله یعنی اخذ واعطا ایلمك همان « ممنوعیت » دنیله‌جك برصورتده برطاقم قیوده تابع ایدی . حالبوكه جناب حق قوللرینك مسعودیتی ایچون خلق ایلدیكی ثروت عمومیه وطبیعه‌نك هرنوع وجزؤینی هریرده خلق ایتمیوب صیجاق مملكتلرك محصولاتی صوغوق مملكتلردن پك فرقلی اولدیغی كبی طاغلق محللرده اولانشیلر اووالق یرلرده اولمدیغندن وهله معدنیات خصوصنه كلنجه هریرده هرنوع معدن بولنمیوب معادن پك آز اوله‌رق متعین یرلرده كورلدیكندن برمحلك اشیاسنی محال سائره‌یه نقل ایتمك طبعاً دخی لازم كلور ایكن بوصورتی منع ویاتصعیب ایتمك ترقیات وعبذولیت ایچون نه‌قدر مخالف اولدیغی بدیهیات امورندندر .

﴾ انحصار ويد واحد ﴿

هله بو زمانلرده « انحصار » افكارندن نشأت ايلديكنى دوشونمك ترقيات مدنيه‌يى بر فكر اجرا راتة ايله آرزو ايدنلرى اك زياده بيزار ايليه‌جك خصوصاتدندر . انحصار و « يد واحد » دنيلان شى خلقك حوائج عموميه‌سندن اولسون حوائج خصوصيه‌سندن اولسون هرهانكى بر شيئك فرو- ختنى يالكز برآدمه وياخود يالكز بر قومپانيا واداره‌يه حصر ايدرك سائرلرينى او شيئك فرو- ختندن منع ايتمك قضيه‌سيدر . مثلا بر كويده ويا قصبه و شهرده لحم فروختنى يالكز بر آدمه ويا بر قومپانيايه حصر ايدرك اندن واك آدملرندن بشقه هيچ بر كيمسه‌يه ات صاتديرمامق ايشته بر انحصار و بر يد واحد تشكيل ايلكدر . كويا بوندن مقصد حكومتلرك منفعتى اوله جق ايسه‌ده بو منفعت عامهٔ ناس ايچون عين مضرت اوله‌جغنه هيچ بر عاقل شبهه ايده‌مز . زيرا انحصار

ادارەسی اکرچە حکومتە بش اون پارە و یرەجلث ایسەدە او ویردیکی بش اون پارەنك بش اون قاتنی اهالیدن چیقارەجقدر ۰ هم دە بر صورتدە چیقارەجقدرکە حریت مبادلە دخی بو یولدە محو اولوب کیدەجکدر ۰ هرکیمك الندە ذبح اولنوب لحم ایدیلەجك حیوانات وار ایسە انی کمال حریتلە کندیسی ذبح ایدوب صاتەمیەجقدر ۰ بلکە کوتوروب لحم رزیسنە یعنی انحصاریتە البتە قیمت صحیحەسندن دها دون فیأتلە صاتەجق و انحصار دخی انی ذبح ایلدکدن صکرە البتە قیمت صحیحەسندن دهافاحش فیأتلە خلقە فروخت ایلیەجکدر ۰
اویلە یا حکومت بو اخذ واعطادەکی حریتی منع ایدوب لا حیوانلرکزی مطلقا یالکز شو آدمە صاتە-جقسکز و لحمی دە مطلقا یالکز شو آدمدن الەجقسکز لا دیدیکی زمان صاتون آلجینك یالکز بر آدمە تنزل اچمسی قیمتنك و صاتاناك دخی یالکز بر آدمە منحصر اولمسی صاتەجنی مالك تدنیسنی استلزام ایدر ۰
برمالی صاتان نە قدر چوق اولور ایسە ارالرندەکی

رقابت جهتیله او مال هم اوقدر ئیو هم ده اوقدر اوجوز اولور . کذلك بر مالی الان نه قدر چوق اولور ایسه شو رغبت عظیمه او مالی وجوده کتورنلری تشویق ایدرك اندن دها زیاده سنی وجوده کتورمك و دها اوجوز و یروب دها چوق صاتمق ایچون تشویق ایدر . شبهه یوق که بو رقابت عمومیه کوزل بر شیدر . حتی مأخذمز سربستی مبادله یی سربستی ادخالات واخراجات مسئله سنه قدر تعمیم اتمك ایچون شو رقابت مسئله سنی بر قات دها توسیع ایدرك دییورکه:

رقابت سایه سنده ترقی

ارباب مساعده یی اخذ واعطا سنده تمامیله سربست براقملیدر . او حالده بر مالی صاتن چوق بولنور . چوق اولدقچه هرکس مال صاتمق خصوصنده دیکرلرینه غلبه اتمك ایچون یا دها ایی مال وجوده کتوره جك ویاخود دها چوق واوجوز مال حاصل ایده جکدر . حالبوکه

معمولات خصوصنده آلات و ادواتك تأثيرات عظيمه‌سی کیمسه‌نك انکار ایده‌میه‌جکی مرتبه‌لرده بدیهی واشکاردر . ماکنه‌لر واسطه‌سیله یاپیلان اشیا قدر دوزکون و منتظم اشیایی انسانك الی یاپه بیلمکدن عاجزدر . هله ماکنه‌لر قدر چوق معمولات چیقارمق عاجز اولدیغی مسلمدر . بناء علیه هم کوزل وهم چوق واوجوز مال چیقارمق ایچون رقابته باشلایان انسانلر بتون قوتلرینی ماکنه‌لری اصلاحه صرف ایدرك ایشته ترقی دخی بوندن حصوله کلور . زیرا ترقی دنیلان شی مواد ویاخود اشیای مطلوبه‌نك هم دها کوزل ومنتظم هم دها سریع وقولای وهم دها اوجوز و چوق حصولیله جمعیت مدنیه‌نك اسباب رفاه وحضور ومسعودیتی دیمك اولان اشیانك هرکس طرفندن مبایعه واستعمال وانلردن استفاده اولنه بیلمسندن عبارتدر . اوروپاده شکر یکی ایجاد اولندیغی زمانلر بر کیلوغرامی اون فرانق ایدیکندن بونی یالکز زنکینلر الله بیلوب

فقرا ایسه بویله کوزل بر محصولدن اذاقهٔ مذاق
استفاده ایده مزلر ایدی . مکر رقابت سایه سنده
شکر اعمالنه مخصوص اولان ادوات براز اکمال
اولنوبده کیلوغرامی بش فرانغه اینجه دها
بر چوق آدملر بو نمدن متابعه ایده بیلدیلر . هله
بیوك فابریقه لر وعظیم ماکنه لر وجوده کلوبده
کیلوغرامی بر فرانغه اینجه شکر ارتق خرج
عام برشی اولوب بو خصوصده فقرانك کبار علیهنه
حسد ایده جکی جهت قالمدی . ایشته ترقی بودر .
ترقی هرکسك نعم مدنیه دن مبذولا متنعم اولمسیدر .
او ایسه اشیانك مبذولیتنه اهونیتنه نفاستنه وابسته در
بوده انجق رقابت عمومیه سایه سنده حاصل اولور .
فقط انحصار کبی ید واحد کبی اصوللر ایله ارباب
مساعی منع ایدیلور ایسه او حالده ترقی شویله
طورسون بر حال پسندیده یله اجرای صنعت وایفای
تجارت ممکن اوله میه جغندن جمعیت مدنیه فوق قبح
بر تدنی ومحرومیته دوچار اولور .

مأخذمزك شو صورتله بسط ایلدیکی حقایقه

کلفه‌سی مسئله‌در . جمعیت مدنیه‌نك اسباب سعادتندن معدود اولان شیلری بالعموم اعضای جمعیته اولاشدیرمق ممکن اولەمسه‌دخی ممکن اولدیغی قدر چوق آدملری انلردن مستفید ایتمك لازمهٔ مدنیه‌در . هم ده بو حال بالکز اشیای مذکوره‌یه ومثلا شکره احتیاجی اولنلری مسعود ایتمکله قالماز . حتی بو صنعتك اربابنی ده مستفید ایلر . البته اون فرانغه اوله‌رق یوز کیلو غرام شکر صاتقدن ایسه بر فرانغه اوله‌رق یوز بیك کیلو غرام صاتمق بو صنعت وتجارتك اربابی ایچون ده دها زیاده نافعدر . هله مأخذمزده ماکنه‌لرك تکثیری بر طاقم عمله‌یی ایشسز براقه‌جغی حقنده بعض اقونومی علماسنك افکارینه مقابل اوقدر کوزل برجواب ویریلیورکه ایضاحك اوجهتی ده بوراده ایراد ایتمکسزین حریت مبادله بحثنده دوام ایتمکه یورکمز راضی اولەمدی .

﴿ ماکنه‌لرك منفعت ویا مضرتی ﴾

زراعت وشعبات صنایعده انسان الی وقولی

یرینه ماکنه‌لر استعمال ایتمك خصوصنده میدانه
قونیلان ایشلرك نفاستی اهونیتی چابوقلغی اوجوزلغی
مناسبتیله کوریلان منافع عظیمه‌یی کمسه انکار
ایده‌مامکده ایکن تدقیقات عمیقه ایله تعمیق مسائل
غیرتنده بولنان بر طاقم مدققین حکما دوشونه طاشنه
ماکنه‌لرك مضرتی من جهة منافعنه‌ده غالب اولدیغنی
حکم ایتمشلردر . اقونومی پولتیق نظرنده اصل
مقصد انسانلری محصول مساعیسی ایله یشاتمق
اولوب شو حالده محصول مساعیسی ایله یشایه‌جق
اولان انسانلره ایش بولمق دخی بشقه‌جه و باشلی
باشنه بر مسئله اولمشدر . بونلر واقعا هرکسه
هرشیئی اوجوز و تیز اوله‌رق عرض ایتمك
اقونومی مقاصدندن خارج اولدیغنی دعوا ایتمزلر .
آنی ده جمله مقاصدده داخل بولورلر . لکن
دیرلرکه « برآدم ایشلیه‌جك ایش بوله‌مز و کندیسنه
بر ثروت استحصال ایده‌مز ایسه اوآدم نه قدر
اوجوز اولورسه اولسون تقدیم اولنه‌جق اشیایی
مبایعه‌یه قدرت بوله‌مز » ایشته انلر بوامامدن

قوپوشه‌رق ماکنه‌لری ارباب صناعینك اك بيوك
بر دشمنی اولمق نظریله كوروب دیرلرکه : « يوز
آدمك كوره‌جكی ایشی بر ماكنه‌يه كوردوره‌رك واو
ماكنه‌ده يالكز بش اون آدم ایشلته‌رك باقی طقسان
طقسان بش آدمی ایشسز كوچسز براقق جمعيت
مدنیه‌یه بر خدمت اولمقدن زیاده بر خیانت عد
اولنور . »

دقت بيوريليورمی كه ارباب اعتراضك شو
اعتراضی عقلاً قولای قولای جواب ويريله‌میه‌جك
قدر قوتليدر ؟ فی‌الواقع ایشی بر مطبعه‌یه تطبیق
ایده‌جك اولسه‌ق دخی بو نظر اولاحق قازانورلر .
مثلا كونده اون بيك كاغد باصمغه احتیاجی اولان
بر مطبعه‌ده ال دستكاهی ايله ايشنمك لازم كلور
ایسه اون ايكی دستكاه ايشلتوب بونلرك هر برنده
بر طابع و بر مركبجی اولمه‌رق يكرمی درت آدمه
احتياج كوريلور . فقط بر ماكنه قونيلورايسه
بو اون بيك كاغدی هم دها اعلا باصوب هم ده عمله
احتیاجی دخی بر باش ماكنه‌جی بر ایكنجی وایكی

نفر دخی چرخ چویریجی یه تنزل ایدر . (واپور ایله چویرمکی حسابه قاتیورز) دیمك اولیورکه شو برماکنه یکرمی درت آدمك ایشنی الندن الیور . حتی بوقاروکی اعتراضی ایدنلر اوروپاجه شو ماکنه‌لرك تکثرندن طولایی حاصل اولان فقر عمومی‌یی ده انظار اهمیته وضع ایدییورلر . انکلتره‌ده یوز بیکلرجه نفوسك اکمکسز قالوب بونلردن هرسنه برچوق مقدارینك آجلقدن وفات ایلدیکلرینی ده کوسترییورلر . انجق بودعوی بو اعتراض هرحالده سطحی برمحاکمه ایله صورت ظاهره‌جه حقلی کورینه بیلوب بوخسه مأخذمزده ویریلان جواب وبعض کتب مفصله‌ده کوریلان ایضاحات بواعتراضلرك نه قدر حقسز وواهی اولدیغنی اثبات ایلمکده‌در . شویله که :

علیاتی ماکنه‌لره تودیع ایتمك صورتیله محصولاتك تکثیر وتهوینی کندی رغبتکارلرینی ده اونسبتده آرتدیرمجغندن و بناء علیه اوایشلك دائره‌سنجه حاصل اولان وسعت‌نه اولکی قدر

وبلکه دها زیاده عمله یه احتیاج کوسترهجکندن
بو ترقی برطاقم عمله‌یی ایشسز براقدقدن ماعدا دها
زیاده عمله‌یه دخی لزوم کوستررر . مثلا چورابك
چفتی ال ایله ایشلنك صورتیله یکرمی غروشه اولور
ایسه بالفرض برملیون نفوس ایچنـده انجق بیك
قدر نفوس چوراب الوب کیه بیلور . حتی بونلر
دخی او یله مبذولیت اوزره چوراب کییوب ممکن
مرتبـه آز اسکیتمکه و بلکه یمـا قویوب کیمکه ده
چالشورلر . اما ماکنه‌لر ایله چورابلر بش غروشه
ویریله‌جك قدر تکثیر وتهوین ایدیلور ایسه برکره
مذکور بیك نفوس چوراب استعمالنجه او یله
امسـاك ایتمکه ویما قویمغه لزوم کورمیوب اولکی
صرف ایلدکلری مقدارك درت مثلی صرف ایدرلر .
اندن ماعـدا بش اون بیك نفوس دخی یکیـدن
چوراب کیمکه باشلارلر . ایمدی اولجه سنوی
مثلا بشبیك چفت چوراب صرف اولنور ایکن شمدی
اللی التمش بیك چفت چوراب صرف ایدلمکه باشلاینجه
چونکه بونسبت ماکنه‌لرك تهوینی نسبتندن دخی

پك زياده اوله جغندن ماكنه‌لر دخی چوغالوب زياده عمله استخدامنه‌ده لزوم كورينور . يعنی مالك سورومی آرتمسی بركار اولوب فقط عمله‌نك اكسيلمسی و فضله قالان عمله‌نك آچ قالمسی لازم كلمز . مأخذمزده ديليوركه ۱۸۱۱ سنه‌سنده انكلتره‌ده طقوزيوزقرق بيك عمله استخدام اولنور ايكن ۱۸۲۱ سنه‌سنده عمله‌نك مقداری بر مليون يوز التمش بيكه وارديغی كورلمشدر . بو ترقی ايسه ماكنه‌لرك چوغالمسيله برابر حصوله كلمشدر .

بزم شهرمزده بزم كوزمزك اوكنده دخی بر طاقم مثاللر واردركه بو دعوايی اثبات ايدرلر . شركت خيريه تشكل ايتمزدن اول پازار قيقلری وعادی پياده‌لر بو واپورلرك ظهوری او زرينه محو اوله جقلر ديه حكم اولنمشيدی . حالبوكه اوتوزدن متجاوز واپور لاينقطع ايشلديكی حالده پازار قايقلری حالا ايشلدكلری كبی پياده‌لر دخی برقاتدها آرتمشدر . سببی ارامق خصوصنده يورولمق لازم كلسورمی ؟ اولاری بوغاز ايچنه

واسکداره کیدوب کلمك کلفتلی اولدیغی ایچون
آز آدم کیدر کلور ایدی . واپورلر بوسغازلری
تسریع وتهوین ایلدکدن صکره کیدوب کلنلر
چوغالدی . هم ده اول قدر چوغالدی که واپورلر
پازارقایقلریله پیاده‌لرك مشتریلرینی اللرندن الدقدن
ماعدا موجب اولدقلری سهولت واهونیت اوزرینه
تکثیر ایلدکلری کبی یوجیلردن بر مقدارینی ده انلرك
اولکی مشتریلری مقدارینه ده ضم ایلشدر . بوکا
هیچ شبهه یوقدر .

﴿ کمرکلر ﴾

شو بحثلری سرد ایدوب بتورکدن یعنی ترقیات
مطلوبه مطلقا سربستی مبادله‌دن نشأت ایدوب
حتی تکثیر وتهوین معمولات ومحصولات ایچون
ماکنه‌لر ایجاد اولنمسی وتوسیع دائرهٔ عملیات
ایچون قومپانیه‌لره بانقه‌لره سیغورطه‌لره احتیاج
کورونمسی هپ بر رقابت عمومیهٔ ترقی پرورانه‌نك
ثمره‌سی اوله جغنی اثبات ایلدکدن صکره سربستی

مبادله يالكز حدود مملكت داخلنده مطلوب اولميوب بو حريته بين الملل دخى رعايت اونمسى يعنى هر مملكتده ادخالات واخراجاتك بلا قيد ولا مزاحم سربست براقلسى لازم كلهجكنىده حكم ايلكدهدر . بو بحث دها جهت جهت انظار محاكمه‌يى جلب ايدهجك يا ! فقط بز شمديكى حالده مأخذمزك تمهيداتنى اخلال ايتمكسزين انى ذكر وحكايه‌ده دوام ايدهلم . احتمال كه قارئلرمزدن برفرقه دخى اشبو سربستئ ادخالات واخراجات قضيه‌سنى بكنوب التزام ايده‌جكلرندن او بحثى دخى مكمليجه كورسونلر .

ايندى مأخذمزده ادخالات واخراجاتك حريت تامه‌سى مطلوب اولديغى سرد ايدلدكدن صكره بونك ايچون برنجى مانع « كمركلر » اولديغندن اول باول كمركلرك وجودى مضر اولديغى حكم ايديور . ديوركه « كمركلر حكومته واردات بولمق ايچون ايسه اوبشقه برمسئله اولوب انى كندينك بشقه‌جه بحثنه چكرز . فقط بر طاقم

ونومی پولتیق اربابی نزدنده کمرکلر خارجدن
داخل مملکته امتعهٔ اجنبیه‌نك ادخالنی منع و بو
صورتله صنایع داخلیه‌یی محافظه و حمایه افکارینه
مبنی لازم اعتقاد اولندیغندن ایشته بز بونك
خلافنده بیان رأی ایدرز . ملاحظه ایتملیدرکه
اکر بر متاعك داخلده‌کی فیئاتی ایله خارجده‌کی
فیئاتی مساوی ایسه کمرك وضعی لزومسز قالور .
واله فیئات داخلیه اهون ایسه امتعهٔ اجنبیه‌یه کمرك
وضعی بتون بیهوده وبلکه ده عبث وغریب
اولور . یوق متاع داخلی بهالی اولوب ده
خارجدن دها اوجوزی کلمکده وشو اهونیت امتعهٔ
داخلیه‌یی محو ایدر دیه قورقلمقده بولندیغی ایچون
ادخالات اجنبیه‌یه آغر آغر رسم دخولیه وضع
اولنیور ایسه بو صورت خلق ایچون خدمت دکل
مضرتدر . زیرا مقصد اصلی خلقه هم تیز هم
اوجوز هم چوق متاع تدارك ایتدیرمك دکلمی
ایدی ؟ بو حالده خارجدن اوجوز اوله‌رق کیره‌
جك اولان ماله رسوم نقلیه وضعیله فیئاتی

آرتديرلمش اوليوركه بوندن واقعا داخلده اومالك عيني اعمال ايدن برقاچ فابريقه‌جي مستفيد اولور ايسه‌ده عموم خلق اوجوز الدجغي شيئي برپالي‌لق صورتيله متضرر اولور . برقاچ فابريقه‌جينك منفعت خصوصيه‌سي ايچون مضرت عموميه‌يي تجويز ايتمك دخي تسليم اولنه‌مز »

اشبو مبحث ثالثك سرلوحه‌سنده اشارت اولنديغي وجهله بو بحثدن مراد يالكز كمركلر بحثي اوليوب بلكه ادخالات واخراجاتك سربستيسي بحثي اولمغله وسوزك كمركلره انتقالي ايسه بونلرك حريت ادخالات واخراجاتني برنجي مرتبه‌ده كمركلرك تصعيب وحتى رسملرك اغرلغنه كوره منع ايتمسندن نشأت ايتمش بولنمغله اصل سربستئ ادخالات و اخراجات مسئله‌سنك فقرهٔ مخصوصه‌سني ايراد ايتمزدن اول كمرك مأخذمزك وكرك انكله هم‌افكار اولان سائر اقونومي پولتيق علماسنك شو كمركلر مسئله‌سنده كوردكلري سائر برقاچ باشلوجه مضرتلري دخي حكايه ايده‌لم :

بونلر دیرلر که کمرکلرك وباخصوص رسوم نقلیه‌نك اك بیوك بر مضرتی خلقی قاچاقجیلغه الشدیر. وب اخلاق عمومیه‌یی بوزمقدر . هر نرده بر شیئه آغر کمرکلر وضع اولنور ایسه خلق او مانعه‌دن قورتلق ایچون کمرکدن مال قاچرمق صورتیله خرسزلغه جیدودلغه الشمغه باشلار . بوندن صکره کمرکلرك آغرلغی اکر واردات عمومیه‌یی چوغالتمق ایچون ایسه دائما عکسی نتیجه‌لر کورینه‌جکندن اوده بشقه‌جه بر مضرت صایلور . کمرك رسومی خفیف اولور ایسه موارداتی چوغاله‌رق واردات دخی چوغالور . تکثیر ایدلدیکی صورتده ایسه اشیانك بهاسی آرته‌رق وبناء علیه صرفیاتی آزاله‌رق مورادتك دخی آزلغی وارداتی آزالتور . بو مضرت قاچاقجیلق مضرتیله برلشنجه بتون مضر براوچنجی نتیجه دها کوستر . شویله که بوندن مقدم فرانسه ایله بلچیقا اراسنده بعض ادخالات واخراجاته پك آغر رسملر وضع ایدلمش ایکن مثلا فرانسز دفترلرنده بلچیقا ایچون اون

بيك پاستاف چوقه اخراج اولنديغى مفيد ايكن بلچيقـا دفترلرنده بونك نصفى داخـل اولديغى كورلمش و نصف ديكرى ايسه قاچاقچيلر واسطه‌سيله ادخال اولنديغى اكلاشلمشدر . اكركمركلرك ممانعتى اولميوب‌ده سربستئ مبادله‌يه بين‌الملل دخى رعايت ايديله‌جك اولسه شوفنالقلرك هيچ بريسى وقوعه كلميوب خلق محتاج اولديغى حالده كندى مملكتى داخلنده حاصل ايده‌مديكى شيلرى خارجدن اوجوزاوجوز الور وقاچاقچيلر تهلكه‌لرى وسائره‌يه محل قالميوب معتدل بررسم كمرك ايله واردات دولت دخى يولنه كيرر ايدى .

سربستئ ادخالات و اخراجات

شو اوچنجى مبحثدن اصل مقصد ايشته بو سربستئ ادخالات و اخراجات اولوب فقرات سالفه‌ده هركسك مبادلات خصوصيه وداخليه‌سنده حر اولمسنى اثباتدن وانحصار ويد واحداصولنك نه‌قدر مضر اولديغنى درميانندن وحتى زراعت

وصنعت وتجارتجه ترقيات مطلوبه‌نك محضار رقابت سايه‌سنده حصوله كله‌جكى بيانيله اورقابتك دخى يالكز سربستئ مبادله جهتنده كوريله‌جكنى اياندن مقصد دخى هب سوزى اشبو سربستئ ادخالات واخراجات نقطه‌سى اوزرينه كتورمكدر . بو بحثده برچوق حكمانك ذهنلرينى قايديران نقطه عادتا نقطهٔ هندسيه كبى عرض وطول وعمقدن خالى اوقدر كوچك برشيدركه انى كوره بيلمك ايچون خرده‌بين دقتى چشم تدقيقه پك زياده اهميتله يرلشديرمك اقتضا ايدر .

اولا سربستئ ادخالات واخراجات جهتنى التزام ايدن مأخذمزك خلاصهٔ افكارينى آرايه كندى طرفمزدن بشقه سوز قاتوب ده مسئله‌يى اغلاق ايتمكسزين صافجه عرض ايده‌لم .

ديوركه : ادخالات واخراجاتك سربستيسى خلافنده بولنان حكما ظن ايدرلركه بر ملت نه قدر چوق محصولات زرعيه وصناعيه‌يى خارجه چيقارر وخارجدن نه قدر آز ادخال ايدلمسنه چاره بولور

ایسه ثروت ملیه‌یه اوقدر نافعدر . حالبوکه بوندن ترس هیچ برشی اولمز . برتك شخصی نظر تدقیقه الهلم . اولا ـ او بر تك آدم کندی خانه‌سندن یوز فرانق قیمتنده مال چیقارر ده اکا مقابل سکسان فرانق قیمتنده مال ادخال ایدرایسه یکرمی فرانق نقصان مال ادخال ایتمش و بناء علیه بو یکرمی فرانغی ضرر ایتمش اولمز می ؟ ثانیاً ـ بونلرك اهمیت ویردکلری شی اکر پاره ایسه پاره دنیلان شی واسطهٔ مبادله اولمق حکمنی قالدیرنجه عادتا آلتون وکموش دنیلان معدن یعنی بر متاعدن عبارت قالورلر . بر آدم بیله محصول سعیینی صاتدیغی زمان الینه کچن پاره ایله سائر محتاج اولدیغی شیلری مبایعه ایدر . یوقسه پاره‌یی جیبنده حفظ ایتمه‌لك هیچ برفائده‌سی اولمیوب یالکز تداولده بولنه‌جق قدر پاره بولندیرمق کافیدر . جیبده صندقده حفظ ایدیلان پاره هیچ بر محصول کتورمدیکی کبی بر ملتك کیسه‌سنده بولنان پاره دخی هیچ بر محصول کتورمز . اکر بر مملکتده

قیوجیلق صنعتی پك ایلرویه کیتمش ده التوننك
کثرتنه دخی اندن طولایی لزوم کورلمش ایسه
بوکا هیچ برکمسه دنك دیه جکی اولمیوب تیمورجیلکك
ایلرو کیتدیکی بر مملکتده تیمور معدننك تکثرینه
نصل احتیاج وار ایسه قیوجیلق ایچون التونه
دخی او صورتله احتیاج کوریلور . بونکله
برابر مصنوعات ذهبیه طوغله وبنا طاشی وکراسته
وجام قدر بزم احتیاجمزه یرامدیغندن البته بونلرك
چوقلغی اوانی زروسیمك چوقلغندن دها فائده لیدر .
ثالثاً — اکر بر مملکتده ادخالات واخراجاتك
حریتی منع والتون وکوشی جمع ایتمك قضیه سندن
مقصد او مملکتده مطلقا پاره صورتنده اولان
التون وکوشی چوغالتمق ایسه پاره نك بوصورتله
تکثرینه اصلا «ثروت» دینیله مز . پاره چوغا
لور ایسه قدر وقیمتی آزالوب اوحالده اشیانك ده
قیمتی آرتمقدن بشقه برنتیجه کورسترمز . آمریقا
قطعه سنك کشفیله اوروپایه برچوق التون وکوش
دخولی بومسئله یی کوزلجه حل ایتمشدر . کشف

مذکوردن اول مثلا یوز کیله بغدای مبایعه ایتمك ایچون اون درهم التون ویریلور ایکن کشفدن صکره یَنه او یوز کیله بغدایی مبایعه ایچون اللی درهم التون ویرمك لازم کلمشدر . پاره‌نك چوغالمسی اشیا بهاسنی بوصورتله آرتدیرمقدن بشقه برشیئه یاره مدقدن صکره اکا ثروتی دنیله بیلورکه ثروت دیه خلقجه بهالولق حصوله کتورمکه دکل بالعکس مبذولیت حصوله کتورمکه دیرلر . اصل اسباب ثروت ایشمزه یارادقلری جهتیله محتاج اولدیغمز اشیانك چوقلغی ونفاستیدر . یوقسه بواشیایی الوب ویرمکده بر اولچو بر واسطهٔ تداول اولان اقچه‌نك چوقلغی دکلدر . زیرا اقچه‌نك چوقلغی اشیای مذکوره‌نك بهاسنی آرتدیرمق صورتیله بالعکس ازالسنه دلالت ایدر . رابعاً — حریت ادخالات واخراجاته خلافکیرلك واصول ممانعته طرفدارلق ایدنلر کویا صنایع داخلیه‌یی محافظه ایچون بوغیرتده بولنورلر ایسه ده بوبحثده دخی بشقه نظر واردر . واقعا بزم

تملکتنده (مأخذمز بلجیقایی مراد ایدیور) خام
اشیا عد اولنان پاموغی اکیروب ایپلك یاپمق ایچون
ایجاب ایدن الات وادوات ناقص اولوب ده فرانسه
وانکلتره ده بش فرانق مصرفله وجوده کلان
ایپلك بوراده اون فرانق مصرفله وجوده کلور
ایسه فرانسه وانکلتره ایپلکلرینك حریت دخولنه
مساعده ویرمکله بزم ایپلکجیلری کورلەمش اولورز .
زیرا انلر شو بش فرانق نسبتنده دها اوجوز
صاتەرق بزمکیلرك بهالولغی رغبتلرینی منع ایدر .
فقط شو ضرری نظر اهمیته الوب ده فرانسه
وانکلتره نك ایپلك محصولنه آغر رسم قویەرق
دخوللرینی منع ایدر ایسەك بونلرك انقطاع ورودیله
عموم خلق بزم بش فرانق نسبتنده بهالی اولان
ایپلکلرمزی المغه مجبور اولور . بو ایسه بش
اون نفر ایپلك فابریقەجیلری ایچون بر تمتع عد
اولنور ایسه عموم ملت ایچون بر مضرت عد اولنور .
ادخالات واخراجاتی سربست براقدلم . اوحالده
بش اون ایپلکجی یه قازاندیره جغمز بشر فرانق

نسبتنده برنتیجه عموم خلقه قازاندیرمش اوله جغمز
کبی عموم خلق دخی ایلکی بویله بشر فرانق نسبتنده
اوجوز المق صورتیله ایده جکی نتیجه کندی اموربنی
توسیع واخذ واعطاسنی تکثیره صرف ایدرك ایکی
باشلی فائده کورمش اولورز .
مأخذمزك شو درت ملاحظهٔ اساسیه سندن
هر برینه ویریله جك جوابلری سربستئ ادخالات
واخراجاتك خلافنده اولان حکمانك رأیلرندن جمله
قریباً بر بر بر اعطا ایده جکز . انجق سربستی
خصوصنده مأخذمزك نه درجه لره قدر واردیغنی
همان شوراجقده کوستروب بنه بویولده کی افکار
وملاحظه سنی اکمال ایتمش اولمق ایچون ترقئ
زراعت وصناعت وتجارتی تشویق ضمننده بعض
وقتلر بر طاقم حکومتلرك مراجعت ایلمش اولدقـ
قلری « مکافات تشویقیه » مسئله سنده کی محاکمه
سنی دخی بوفقره یی تعقیباً درج ایدهلم :

﴿ مکافات تشویقیه ﴾

ادخالات اجنبیه نك منعی رأی ایدن حکمانك

بومانعیتدن مقصدلری داخلاً زراعت وصنعتك محافظه وحمایه‌سی قضیه‌سی اولدیغنه کوره انلر ممکن اولدیغی قدر ادخالات اجنبیه‌نك دخولنی تصعیبدن فضله محصولات داخلیه‌نك خارجه چیقارلمسنی ترویج وتسهیل ایچون بر طاقم مکافات تشویقیه‌یی تجویزه قدر وارملر یتی مأخذمز نظر دقته الدرق کندی مخالفلرینك بوفکرینی منع ایچون ذکر اولنان مکافات تشویقیه‌نك دخی علیهنده بولنیور . دیورکه : مکافات تشویقیه برقاچ درلواولور . برصنعتی یکیدن حصوله کتورمك ویاخود حال تدنیسندن قورتارمق ایچون او صنعتی ایشلیانلره یا ایشلدکلری مقداره کوره حکومت طرفندن یوزده شوقدر نسبتنده اقچه ویریلور ویاخود صنعت مذکوره‌نك خارجه دخی اخراجی ایچون ارباب تجارته یوزده شوقدر نسبتنده برپاره اعطا اولنور . حالبوکه او ویریلان پاره عمومك صندیغی دیمك اولان خزینهٔ حکومته ینه عمومدن النوب ادخال وجمع ایدیلان پاره‌دن ویریلیور . بو اینسه حمایه

اولنان او صنعتی ایشلیان بر قاچ آدمی زنکین ایتمك ایچون عمومك اقچه‌سنی استهلاك ایتمکدر که بو ده عمومه ظلمدر . برده اخراجات ایچون دخی بر کمرك رسمی موضوع اولان محلرده حمایه‌سی لازم کلان صنایع وتجارتی تشویق ایچون کرکدن معافیت کبی بعض مکافات تشویقیه کوستریلور . ارائه‌جق اولور ایسه بو دخی عمومك حقنه مغایر بر ظلمدر . زیرا عیناً پاره ویرلسه عمومك حاصل اولمش بولنان پاره‌سنی ویرمك اولدیغی کبی رسمدن معافیت دخی عمومك حاصل اوله‌جق پاره‌سنی ویرمك دیمك اولور . بوکاده نه حاجت ؟ شمدیکی حالده مکافات تشویقیه‌نك تجویز اولنه بیله‌جکی زمان بتون بتون کچمشدر . واقعا بوندن اول مملکتده یکیدن بر صنعت ادخالی ایچون ویریلان مکافات ومساعده‌لر حقنده « هر نه‌قدر شو امتیاز خلقك حقوق عمومیه‌سنه بر تعرض دیمك ایسه‌ده خلق شمدی شو فداکارلغی ایفا ایدرك صنعت مذکوره‌یی وجوده کتورر ایسه او صنعتی یرلشدر

دكدن صكره تسهيل حوائجه خدمت ايدرك
خلقك شمدی كنديسنه و يرديكی مكافاتك مقابلنی
فا ايلر » دينيله بيلور ايدی . شمدی ايسه
صنعتی يكيدن ادخالده لزوم اولمديغندن هركيمه
بولده مكافات تشويقيه ويريلور ايسه طوغريدن
طوغرييه خلقك كيسه‌سندن النوب حمايه التنده
بولنان برآدمه ويرلمش اوليور .
اما « در اوباق » دينيلان اصول بوكا
قيس دكلدر . در اوباق دينيلان شی برنيسانه
كتوريلان خام اشيا ايچون النان رسمی اشيای
مذكوره داخلده ايشلنوب ده ينه خارجه چيقاريلور
يكن اعاده ايتمكدر . بوصورت بردرجه‌يه قدر
حقه مقرون برمكافاتدر . زيرا اشيای مذكوره‌دن
داخلده صرف اولنمش بولنان مقدارك رسمی النمش
ويالكز داخلده صرف اولنميوب تكرار خارجه
چيقاريلان مقدارك اوليه النان رسمی اعاده ايدلمش
اولور . مثلا بيك قنطار خام پاموق كلوب
يوزده درت حسابيله رسمی النمش وبوپاموق داخلده

ايپلك ايديلەرك نصفى قدرى ينە داخلـدە صرف اولندقدن صكرە نصف ديكرى خارجە چيقارلمق لازم كلشدر . ايشتە او نصف ديكرى ايچون اوجە النمش اولان رسم دخوليە اعادە ايديلور ايسە هم داخلـدە صرف اولنميان بر شـيدن رسم النمامق لزومنجە طوغرى اولور هم دە داخلدە بولنـان ايپلكجيلر ايچون بودە بر مكافات تشويقيە يرينە كچر . لكن بر طاقم تجاربك دلالتيلە اكلاشلديغنە كورە اشـبو در اوباق اصولندە دخى اول قدر سوء استعمالاتە محل واردركە اكثريا بونك فائدە سندن زيادە مضرتى كوريلور واو مضرت دخى ينە عموم خلقـك صنديغى ديمك اولان حكومت صنديغنە عائد اولور .

﴿ حريت ادخالات واخراجاتە ﴾

ـ مخالفت ـ

مأخذمزدە حريت ادخالات واخراجاتى ترويج ايچون بسط اولنان مقدماتك كافەسـنى تصويب

يلديكمز فقرات سابقه ده كورلمشيدى . انلرك
صو ييله برابر حريت ادخالات و اخراجات
لديهنه برطاقم دخى ملاحظات واردركه يك چوق
لمكتلر ايچون ملاحظات مذكوره نك ده اصابتى
صلا وقطعا انكار اولنه مز . بو ملاحظاتى
أخذمزده اولا ثانياً ثالثاً رابعاً ديه تعيين
ولنان درت اساس اوزرينه تقسيم ايدرك عرض
ليه لم :

اولا — برآدم كندى خانه سندن يوز فرانق
يتنده مال اخراج ايدرده اكا مقابل خارجدن
ندى خانه سنه سكسان فرانق قيمتنده مال ادخال
يدر ايسه مأخذمزك ظنى وجهله يكرمى ضرر ايتمش
ولميور . بلكه او آدم حد ذاتنده حوائجندن
چوغنى موجود بولنديره جق قدر زنكين
ولديغندن خارجدن احتياج كورديكى شى يالكز
سكسان فرانقلق اولديغى مناسبتيله اول مقدار
سايعه وادخال ايديور . سكسان ايله يوز
راسنده كى فرق اولان يكرمى فرانغى ضرر وزيان

ایتدیکی اول قدر محققدر که او یکرمی فرانق قیمتنی اکر مال واشیا اولمق اوزره کتورمیه‌رایسه نقداً کتوریور ·
ثانیاً — مأخذمز ایکنجی فقره‌سنی مجرد پاره‌نك حکمنی دوشورمك ایچون درج ایدیور ایسه ده آنده دخی حق یوقدر · واقعا پاره نه بر آدمك جیبنده نه ده بر ملتك صندیغنده پاصلانوب قالمغله محصول کتورمز · بونکله برابر مجرد التونی کموشی الدن چیقامق وطوغله وکراسته‌نك بونلردن زیاده ایشه یرادیغی قاعده‌سنه توفیق حرکت ایتمك ایچون اشیای مذکوره‌یی لزومندن فضله دایعه حنمنده بهمه حال التونی وکموشی الدن چیقارمغه چالشمق دخی اقتضا ایتمز · فضله ومحبوس اولان پاره محصول کتورمز ایمش · نیچون ? قوللانلدیغی ایچون دکلمی ? اوحالده قدرت استعمالك خارجنده فضله اوله‌رق مبایعه اولنه‌جق اشیا دخی محصول کتورمز · زیرا قوللانیله‌میوب محبوس قالور · حتی التون وکموش چورومدیکی حالده اشیای سائره‌دن برچوغی تلف دخی اولور ·

لا بر مملكتك سنوى اون بيك كيله بغدايه
ن بيك قنطار پاموغه اون بيك مترو مكعب
استه‌يه والحاصل كندى داخلنده حاصل اولميوب
رجدن جلب اولنه جق اشيادن هر برينك اوتچو
ينه كوره اوتوز بيك نسبتنده احتياجى واردر .
ندى او مملكتك خارجه چيقارديغى اشيانك
نـله پاره كتور يور و پاره‌يى بيهوده اوله‌رق
س ايتمكده محصول يوقدر ديه اوتوز بيك نسبتنده
ومى اولان شيلرى يوزر بيك نسبتنده الوب
ق كار عاقلميدر كه قدرت استعمال انجق
ر بيكى قوللانغه كافى ايكن اندن فضله‌سى
للانيله ميوب قالور و بو حال محبوسيتنده محصول
ورمه‌يه جكى كبى اكر چورر ايسه كندى موجو
نى دخى محو ايتمش اولور . يونى فرانقلق
راجانزه مقابل سكسان فرانقلق ادخالات وقوعه
ورده او يكرمى فرانق الده قالور و بو يكرمى فرانقلر
يكه بريكه ميليونلره بالغ اولور ايسه بونلر بنه
نومى پوليقك قواعد اساسيه‌سنه موافق اولمق

اوزره یکی ثروتلر یکی سرمایه لر تشکیل ایدر . بونلک
« استحصال وتزييد ثروت » و « ثروت جديده »
و « سرمایهٔ جدید » بحثلری یالکز برشخص
ایچون طوغری ومصیب اولوب ده برجمعیت ایچون
طوغری و مصیب اولمامق هیچ بر وجهله تجویز
اولنه مز . زیرا یالکز اقونومی پولتیق دکل فنون
سیاسیه نك كافه سی « برتك آدم برتك فامليا نه ایسه
بتون جمعیت مدنیه دخی اودر زیرا جمعیت مدنیه
یعنی ملت فامیلیالردن و فامیلیالر دخی آدملردن
متشکلدر » دیور . التون هریرده مبادله سی
قولای و « قیمت جاریه » همان کندیسندن عبارت
برشی اولدیغی جهتله انك چوغالمسی مضر دکلدر .
مفیددر . زیرا روم ایلی واناطولی شمندوفرلری یعنی
بزم مملکتلرك سرمایهٔ داخلیسی یاپیوب ممالك سائره نك
سرمایهٔ خارجیسی یاپمش ، اولدیغی وسویش قنالنی
دخی سرمایهٔ خارجی ایله آچدقلری کوزمزك او-
کنده طوریور . اویله ایسه حکم ایده بیلورز که
قصه ظن اولنان التون وکموش بیهوده محبوس

بولمق ایچون دکل بلکه مونبلان تونلی وسویش
خندولی کبی عملیات عظیمه یه سرمایه اولمق ایچون
ویریکور . ثالثاً ـ آمریقانک آلتون معدنلری میدانه
چیقدقدن صکره آلتون چوغالوب اولجه بر آلتونه
آلنان شیئک فیاتی بش آلتونه چیقمسنه نظراً
آلتونک چوقلغی قیمتسزلکنی و بناءعلیه غلای اسعاری
موجب اولهجغی دعواسی تماماً و بلکه ده قطعاً
مسلم دکلدر . ایکی آدم فرض ایدیکز که بر سنده
بر آلتون ودیکرنده بیک آلتون وار در . بونلر
اکمکجی دکاننک اوکنه کیدرلر ایسه بر آلتونی
اولان آدم « بن بر غروش ویرهجکم بو آدمده ایسه
بیک آلتون اولدیغندن او بیک غروش ویرسون »
دیرمی ؟ و یاخود زنکین اولان « بنده بیک آلتون
وار بن بیک غروش ویرهیم انده بر آلتون اولد-
یغندن او بر غروش ویرسون » دیرمی ؟ ایشته
کوریلیور که اوزنکین آدمده بیک آلتون اولمسی
آنک نزدنده آلتونک قیمتنی فقرا نزدندهکی قیمتندن زیاده
تنزیل ایتمیور .

ادملر نزدنده حکم بویله اولدیغی کبی ملتلر نزدنده ده حکم بویله در . آمریقا کشفی زماننده بر مقدار بغدایی الماق ایچون ویریلان التونك بوکون بش مثلنی ویرمك لازم اولدیغی بحثنده بشقه سببلر دخی ارامق لازم کلور . اوزمانلر اوروپانك هر طرفنده ثروت دنیلان شی کرك التون وکوشدن عبارت عد اولنسون کرك کافهٔ حوایج وحظوظات جسمانیه وروحانیه مزی تسویه ایده جك اسبابدن عبارت عد اولنسون حاصلی ثروت وسامان ومبذولیت یالکز کبا زادکانه مخصوص شیلر ایدی . آمریقا معدنلرینك کشفندن اول دخی اوروپاده التونلر کوشلر ایچنه مستغرق پرنسلر قونتلر وارایدی . حتی خصمنی هم مغلوب یتندن طولایی تحقیر هم ده بیوکلکندن طولایی تبجیل ایچون التون زنجیرلره اورانلر امریقا معدنلرینك کشفندن پك چوق اول ایدیلر . فقط اوزمانلر « ویلن » دنیلان وکوپك قدرده قدری اعتباری اولمیان اهالی ایچون مبذولیت وسعادت وثروت خاطرلره بیله کلمز

ایدی . بر لقمه‌دات یمك بونلر ایچون برعید اعظم
عداولنورایدی . اللرنده آوجلرنده نه‌وار ایسه
هپسی النور غصب اولنور واو بیچاره‌لر اوتدن
کوکدن فضله بر لقمه‌ده قوری اکمك بولورلر ایسه
بیك شکر ایدرلر ایدی . فقط بوظلم عمومیه طاقت
کتوره‌یله‌میوب‌ده طرف طرف عصیانلر ایله هرملت
کندی حقوق عمومیه‌سنی مستبدلره طانتدیردقدن
صکره احوال بتون دکشدی . هرکس
محصول سعینه صاحب اولوب برقوندره‌جی قالفه‌
سی دخی چوقه البسه وان کوزل دریلردن معمول
قوندره وان کوزل منسوجاتدن کوملك وشابقه
والدیوان کیمکه یعنی ملبوساتجه بر پرنسدن فرق
اولنه‌مامغه باشلادیغی کبی اطعمه واشربه‌جه دخی
همان اونسبت حصوله کلنجه ارتق اولکی نسبت
قالورمی ؟ بوکون اوروپانك هرطرفنده واکثر
یتله المانیاده موجود اولان صوسیالیست کروهنك
پولتیقه‌جه نه قدر تهلکه‌لی بر فرقه اولدیغنی هر
کس کبی بز دخی تسلیم ایدرز . لکن بونلرك

دعوالری میاننده یالکز بر فقره واردرکه اقونومی
پولتیقجه او فقره‌یی هم ده ایشته بو بحثده نظر
اهمیتدن اوزاق طوته‌مزلر . صوسیالیستلردن بر
قوندره‌جی قالفه‌سی بوکون مثلا بش فرانق اجرتله
چالشمق ایسته‌میور . اون فرانق ایستیور .
بو دعواده هپ قالفه‌لر اتفاق ایتدکجه « غره‌و »
دنیلان انقطاع مساعی حصوله کلوب ایشدن
ال چکیورلر . باقه‌لم اقونومی پولتیقدن سؤال
ایدلم که بو آدملر نه حقله شو ضم اجرتی ادعا ایدیورلر
عجبا آلتون معدنلری کشف او لنه‌رق آلتون چوغالدیغی
ایچون می ؟ یوقسه « بن‌ده انسانم !
بن‌ده محصولی سعیله دها ایی یشامق ایسترم . ای
کبار زادکان ! سزعربه ایله کزدیککز حالده بن
نیچون صیجاقده صوغوقده پیاده کزه‌یم ؟
بن شو راحتی چالشمقسزین ایسته‌میورم . ایشته
سزه قالبدن دوکمش کبی کوزل کوزل قوندوره‌لر
یاپیورم . بنم اجرتمی آز ویره‌جککزه برازچوقجه
ویریکز که بن‌ده چوق صرف ایده‌یم ده آرزولرمه

نائل اولهیم . بکاچوق و یره‌جککز پاره‌یی بن‌ده
چوق صرف ایدنجه وشو قاعده‌یه هرکس رعایت
ایلنجه ایشلر ویریشلر آچیلوب هرکس‌دها کوزل
یشار . هرکس آرزولرینی یاپار . انسانیت ومده.
نیتك دخی حکمی تماميله برینی بولور » دیبور .
هایدی باقه‌لم وجدانکزی اوککزه قویکز وانصاـ
فکزه تماميله تبعیت ایدیکزده شوقوندره‌جی قالفه ـ
سنه جواب ویریکز . ایشته امریقانك کشفندن
صکره اشیایه اولکیدن زیاده پاره ویرمك لازم
کلدی ایسه بوحال یالکز آلتون معدنلرینك چوـ
غالمسندن نشأت ایتمیوب اوزماندن بری جمعیت مدنیه‌نك
معیشت و احوال اقونومیقیه‌سـنك بشقه‌شمسی
دخی بو ایشده پك بیوك برتأثیر حاصل ایلدی .
مع هذا هرهانکی ثروت طبیعیه و یا کسبیه‌نك
مقداری چوغالمش ایسه قیمتی ازاله‌جغی حقنده
اقونومی پولتیقجه موجود اولان بر قاعدهٔ کلیه‌یه
اعتراض ایتمیز . فقط دیرزکه امریقاده کشف
اولنان آلتون معدنلری هنوز ثروت مذکوره‌نك

یعنی آلتونك قیمتنی اول قدر تنزیل ایده جك درجه ده کثرت کوسترمامشدر . او زماندن بری معادن جدیده دن چیقاریلان آلتونلری نصل حساب ایده یورلر ایسه او زماندنبری چوغالان نفوسی ده نیچون براز حسابه قویورلر ؟ امریقاده اوستراليا ده و سائر یکی کشف اولنان ممالکده بوکون میلیونلرجه نفوسلی یکی یکی ملتلر واردر . او ملتلرك قسم اغلبی اوروپادن چیقدی ده اورالره کیتدی . حالبوکه ینه اوروپانك نفوسی ازالیوب اوچیوز سنه مقدمکی نفوسی همان اوچ مثلی آرتدی . کذلك اوروپادن ممالك جدیده یه کیدن آدملر اورالرده کی یرلیلری دخی مدنیلشدیره رك بونلر اولاری اویله آلتون ایله اخذ و اعطامی اوگرنیان وحتی آدم عد اولنمیان وحشیلردن ایکن مؤخراً آدم اولدیلر . ایمدی معادن جدیده نك چیقاردیغی آلتونلردن اشبو نفوس جدیده و متزایده نك حصه لری دخی آیریلور ایسه اوجه موجود اولان آلتونك مقداری بالنسبه پك از قالور . مثلا

آمریقا کشفندن اول اوروپاده موجود اولان آلتون
نفوس باشنه بر درهم دوشیور ایسه او زماندنبری
معادن جدیده نك چیقاردیغی آلتون ایله نفوس
متزایده نك نسبتی اوزرینه شمدی‌دخی همان نفوس
باشنه ایکی درهمدن زیاده بر شی پك ده اصابت
ایتمز . اکر بوکون آلتون تداولك بحق کوستردیکی
احتیاجه نسبتله پك فضله و زائد اولسه ایدی
آلتونه قائمقام اوله‌جق بر طاقم کاغدلره هر یرده
لزوم واحتیاج کوریلورمی ایدی ؟ ایشته بو
ملاحظاته نظراً مأخذمز اوچنجی ملاحظه سنده
اصابت ایتمش دیه حکم اولنه‌مز . رابعاً صنایع
داخلیه‌نك محافظه‌سی ایچون حریت ادخالات
واخراجاته مخالفت ایدنلره حق ویرمامسی مأخذمز
ایچون اصلا عفو اولنه‌میه‌جق بر خطادر . بزکه
عثمانلی یز بزم ایچون اقونومی پولتیقدن اك زیاده
استفاده اولنه‌جق بر مبحث ایشته شو صنایع
داخلیه‌یی حمایه و محافظه قضیه‌سی اوله‌جغندن
مأخذمزك شو دردنجی ملاحظه‌سنه ایدیله‌جك

مقابله‌یی اوبله مختصر کچمیوب انی بوراده بر مبحث مخصوص اتخاذ ایلمکه لزوم کوریبورز .

مبحث رابع

(صنایع داخلیه‌مزی حمایه)

– ثروت ملیه‌مز –

بز یعنی عثمانلیلر ثروت ملیه‌مزی تقدیر ایده بیلمك ایچون اوائل تاریخمزه طوغری بر نظر رجعی عطفنه مجبورز . تاریخمز بزه کوسترور که بزم ایلك نشئتمز بر ملت عسکریه صورتیله نشأت اولوب واقعا حالا آثاری باقی اولمق اوزره صنایعده دخی پك چوق مهارت کوسترمش وتجارتمزك دخی اق دکزك بعض ساحللرینه قدر توسیع دائرهٔ انتشارینه موفق اولمش ایسه‌ك ده بونلر ترك ومسلمان اولان قسممزدن زیاده هرزمان غیر مسلم اولان قسممزك آثارندن اولدیغنی انکار ایده میه‌جك برحالده بولنمشز . ملتمز ایچنده عنصر عسکری اولان عناصر اسلامیه‌نك مقدارینی

کوز اوکنده کتوروب ده برده بعض محاربات مشهوره مزه سوق ایلدیکمز عسکرك مقداریله برنسبت ایده جك اولور ایسه کوریلورکه بزتابك یقین برزمانه قدر و بلکه بوکونکی کونده دخی عمومز عسکر عد اولنه جق بر ملتز . یعنی برزمانلر « یکیچری و سپاهی وسائر صنوف عسکریه‌دن برینه منسوب اولمیان مسلمان دکلدر » دیه سویلنان سوزك حکمی پك واقعدر . حالبوکه صنعت وتجارتك ترقیسی صلح ایله و حتی صلح دائمی ایله میسر اولوب بزم ایسه صلح اوزره چوردیکمز سنه‌لر پك آز قالمشدر . منع محاربه‌یی هرشیدن زیاده آرزو ایدن برفن وارایسه اودخی اقونومی پولتیق اولدیغنه کیم شبهه ایدر ؟ زیرا بنه‌فنون سیاسیه‌یه منسوب اولان وبلکه اس‌الاساسنی وضع ایدن فن حقوق دخی بر چوق ایجابانه کوره محاربه‌یی تجویز دکل عادتا امر ایدر . فقط اقونومی پولتیق محافظهٔ حقوق و امنیت ایچون مصارف حربیه صرفنه و عسکر اخذینه قطعیاً

اعتراض ایده مامکله برابر ینه بونلری ترقیات صناعیه و تجاریه ایچون مانع عظیم عد ایدرك ممکن اولدیغی قدر مضرتلرینی تخفیف ایده‌جك یوللری کوسترر . بزم بو صورتله بر ملت عسکریه اولمقلغمز زنکین دخی اولمقلغمزی واقعا منع ایتامشدر . بز اولا داخلده بولدیغمز ملتلرك صنعتلرینی زراعتلرینی تجارتلرینی پك کوزل محافظه و حمایه ایتمشز . بر درجه‌ده‌که یرلیدن بر آدمك باغندن بغیر حق یعنی اقچه‌سنی ویرمکسزین برقاچ صالقم اوزوم قوپاران نفرلرمزی آصمشز ! وتجارمزه صارقندیلق ایدن ردوس شوالیه‌لرینی اورادن طرد ایچون یوز اللی بیك آدمی مذکور جزیره‌یه دفن ایتمك مرتبه‌سنده فدا کارلق کوسترمشز . ایشته ثروت و سامانك برنجی موردی اولان شو زراعت وصنعت وتجارت داخلیه‌مزی بو صورتله بالمحافظه دائره‌لرینی توسیع ومحصولاتنی تکثیر سایه‌سنده عقلاره حیرت ویرن محاربه‌لرده مهمات متنوعه امرنده هیچ بر صعوبت چکمامشز .

زمان اولمش که ایکیوز اللی بیك کشیلك براردومز
بوهمیاده مجارستانده محاربه ایدر ایکن یوزبیك
کشیلك بر اردومز دخی یا ایران حدودنده یاخود
یمنده غوغا ایتمش ۰ حرکات مذکورهنك سرعتی
دخی عقلاره طور غونلق ویردیکی حالده مهمات
متنوعه جه اویله تواریخده صورت مخصوصهده
قیده لزوم کوستره جك هیچ بر ضرورتده بولنمیوب
هله خارجدن بر حبه یه احتیاج کوسترمامشز ۰
اقونومی پولتیق بو صورته پك زیاده اهمیت
ویروب بونی مبذولیت داخلیه نك بر کان اولمسندن
بشقه هیچ بر شیئه حمل ایدهمز ۰ بو حال بزم ایچون
پك بیوك بر زنکینلك حکم ایتدیردیکی کبی سیف
غالبانه مز دخی ثروت خارجیهدنك قسم اغلبنی
مملکتمزه کتوروب جمع ایتمشدر ۰ وندیك
کبی صربیه کبی بلغار کبی نیچه ومجار کبی برچوق
ملتلر حکومتلر صره سیله بزم خرجکذارمز اولمشلر
وسنوی ویرکولرینی ویرهرك صلح ومسالمتمزی دخی
پاره ایله صاتون المشلردر ۰ بو مملکتلردن هر برینه

آفرین ایتدکجه کتوردیکمز ثروت مغتنمه‌یه نهایت یوق ایدی . ایشته بودخی ثروت عمومیه‌مزی آرتدیردقجه آرتدیرمشیدی .

حیفا که برقوت ایله حاصل اولان اقبال اکا غلبه ایده‌جك دیکر برقوت غالبه ایله محو اولوب کیدر . اقونومی پولتیق ایسه ثروت مجتمعه‌یه بیله اهمیت ویرمز . ثروت اکر سعی بشر ایله دائما محصول ویروب تزاید ایتمزایسه بیله مهالك قارشوسنده محو اولور دیه حکم ایلر . حقیقت جهانکیر اولان ملتلرك ثروت مغتنمه‌سی هیچ بریسنده پایدار اولامامشدر . شوکت عسکریه‌لریله برابر غیب اولوب کیتمشدر . ایشته روما ملتی دخی نظر تجربه و محاکمه‌مزدن چکمشدرکه اووقتنه کوره معلوم اولان معموره عالم سرتسر ملت مذکوره‌نك زیر حکمنه کچوب بتون عالمك ثروتی رومایه دوکولمش کیمش ایکن رومانك اقبالیله برابر او ثروت دخی کندیسنی چکوب کیتمشدر . اصل پایدار اولان ثروت صنعتکار و تاجر اولان ملتلرك

[ا]ولمیدرکه انلرڭ شوکتی محو اولسه دخی ثروتی
[م]حو اولمز . ایشته ازجمله یهودیلر کبی که هیچ
[ب]ر شوکت صاحبی اولمدقلری حالده الیوم دنیاده
[ب]ولان ثروتڭ قسم اعظمی انلر النده بولنه‌رق
[ب]یوك بیوك دولتلر ملتلر برقاچ یهودیه مدیوندرلر .

ثروت ملیه‌مزڭ اسباب انقراضی

استحصال ثروتڭ یگانه مداری مساعی اولوب
حتی سرمایه موجود اولسه بیله بوش طوردیغی
حالده هیچ برفائده حاصل اتمیه‌جکی بوندن اول
مبحث و فقرهٔ مخصوصه‌سنده محاکمه ایدلمشیدی .
بزده ایسه ثروت قدیمه منقرض اولمقله برابر انده
ثروت جدیده استحصالی ایچون ایجاب ایدن اسباب
و وسائل دخی مفقوددر . صنعتجه زراعتجه
تجارتجه کرچکدن فقدان حالنده یز . اما بوراده
سوزمز علی العموم عثمانلیلغه عائد اولمیوب حصراً
اسلامه عائددر . باشمزه کیدیکمز فس ارقه‌مزه
کیدیکمز کوملك یاقدیغمز کبریت حاصلی ترادوای

قوه بانیاسنك پایدیغی وجهله قالدیرم طاشلرمز دخی
خارجدن جلب اولنمق اوزره در . اسکیدن
قلمه صنایع داخلیه مزك هربری بر صورتله محو
ومنقرض اولوب شمدی مسلمان اولان ارباب مساعی یه
قیقجیلق وحمالق کبی زوربازویه وقوت وجوده
تعلق ایدر برقاچ شی دی مشغولیتدن بشقه برشی قالمامش
کبیدر . زراعتمزی ده یوق حکمنده عدایدهمز می یز ؟
یون یوقکه ایچرو مملکتلرده اولان محصولات
زرعیه یی ساحله ایندیروب ده صاته لم . واقعا
بعض اك مشهور اسکله لرمزده برمقدار ذخیره
صاتیلور ایسه ده بالنسبه پك آز اولوب اکا مقابل
پای تختمزی اداره ایدن دقیق دخی اکثریت
اوزره روسیه و ممالك خارجیه دن کلور .
هرایشی ماکنه لر ایله کوریلان براوروپا چفتلکی
ایله هرایشی طرناق ایله کوریلان برعثمانلی چفتلکی
یان یانه کتوریله جك اولسه بزده زراعتك حال
فقدانی بس بللی کوریلور . تجارت جهتنه
کلنجه انده بتون بتون محرومز . اوروپا اقونومی

وحقوق کتابلرنده « تجارت خارجیه » دنیلدیکی
زمان اول باول کندی تبعه لری کندی آدملرینك خارجه
مال کتوروب خارجدن مال کتورملری صورتی
کلاشیلور . بزده ایسه بتون مواقع تجاریه مزده
اجنبیلر مستولی اولوب تجارت خارجیه دکل
تجارت داخلیه مزك بیله هم ده اك مهم جهتلری انلرك
الندهدر . ثروت قدیمه مزك برسبب انقراضی
دخی بواجنبی ارباب مساعیسی عد اولنور ایسه
چوقیدر ؟ برچوقلرینك ابتدای حالری هرکسه
حالا معلومدرکه بر اوروپا سرسریسی اولندقری
حالده استانبوله کلشلر ایکن بوکون میلیونلره
مالك ارباب یساردندرلر . بو پاره یی خارجدن
بورایه کتورمدیلریا ؟ داخلده بولوب اغتصاب
ایتدیلر . حتی خزینهٔ دولتی ایکیوز میلیون لیرا
بورجه صوقدیلر که تعبیر آخرله ملتك ثروت
قدیمه سنی اخذ ایلدکدن ماعدا بهر نفسدن اون
لیرا قدر بر پاره یی دخی تدیناً الدیلر دیمکدر .
الحاصل اقونومی پولتیق فناً بزم مملکتده تطبیق

ایدنجه برنجی ویره جکی حکم یرده نه سرمایه نه زراعت نه صنعت نه تجارت حتی نه ده قابلیت بولندیغی قضیه‌سندن عبارت قالوب بزی اقونومی حکمنده تابع بر ملت حالنده قویمق ایچون بونلرڭ جمله‌سنی یکیدن وجوده کتورمك لزومی آشکار اولور ۰

﴿ امتیاز و حمایه ﴾

بر مملکتده حکومتلرڭ برنجی وظائفی صره‌سنه یکن برشی دخی زراعت و صنایع و تجارت خصوصنی کوزبجه حمایه ایتمکدر ۰ زیرا دولتڭ محتاج اولدیغی اسباب شوکت و مکنتی انجق اهالینڭ ثروتی حاصل ایده جکندن و اهالینڭ ثروتی ایسه زراعت و تجارت و صنایع یوزندن حصوله کله جکندن خلقڭ بو اوچ موردی محافظه و حمایه ایدلمیوب‌ده اهالی ضعیف دوشر ایسه دولت دخی شوکتندن دوشر ۰ حالبوکه بزده شو مهم مسئله‌یه هیچ اهمیت ویرلمدیکنی دعوا ایده بیلورز ۰ برکره کیدیلوب‌ده اورمان

ومعادن وسائره امتیازاتنك قیودینه باقلی . عجبا قاچ دانه‌سنك بزم شمشیریمزه احاله اولنمدیغنی کوره‌بیلور ؟ اوت ! بز براورمان بر معدن ایشلتمکه قابل دکلز . اولبابده اك بیوك تأسفمز بودر . لکن بز قابل دکل ایسه‌ك قابل اولنجه‌یه قدر انلرك یابانجیلره قپدیرلمیوب محافظه اولنمسنی دعوا ایده‌بیلورز .

حریت مبادله‌وحریت ادخالات واخراجات طرفداری اولانلرو باخاصه مملکتمزده زنکین اولمغه اشمش بو لنان اجنبیلر شمدی بزدن شو سوزی ایشتدکلرندن طولایی کیم بیلور نه‌قدر حدت ایدوب مؤاخذاته قیام ایلرلر . زیرا انلر ایچون « دولت علیه‌نك اولکاسی هنوز حال طبیعیسنده بولنوب معدنلری اورمانلری وسائر منابع ثروت وساماتی بو دولتی احیایه کافیدر . انلری ایشلتسون » دیدکلری زمان کندی ایشلرینی نظر دقته‌الدرق بوسوزی سویلرلر ایسه‌ده دولت یوزده شوقدرندن استفاده ایلدکدن ماعدا اومعدنی

ایشلوب زنکین اولان تبعه‌نك ده ثروتی قدرتی دولتك شوکت وقوتنه بشقه‌جه یاردم ایده‌جکی ملاحظه اولنمزمی؟ بز بوکون قابل دکل ایسه‌ك هنوز قابل ورشید اولنیان برچوق دیکرز . بز قابلیت قزانجه‌یه قدر وطنمزده مدفون اولان خزینه‌لرك محافظه‌سنی‌ده دعوا ایده‌بیلورز . یا بوندن یکرمی اوتوز سنه صکره بز قابلیت قزاندیغمز زمان منابع ثروتك کافه‌سی اجنبیلر طرفندن استیلا ایدلمش اولورسه؟ اوزمان قابلیتمزی نره‌یه صرف ایده‌لم؟ قابلیتمزه محل صرف آرامق ایچون افریقالره امریقالره اوستورالیالره‌می کیده‌لم؟

ایشته بزده امتیاز جهتی بو قدر سوء استعمال ایدلمکده بولندیغی کبی حمایه جهتی‌ده بوندن بدتر بر حالده بولنیور . «حمایه» دینلدیکی زمان اوروپانك اقونومی پولتیق معنالری بوندن اول معنایی آکلارلر که معنای مذکوره کوره حکومت اجنبیه بندر کاهلرینك هر برنده قونسلوسلر بولندیروب اوراره کیدن کیلری وارباب تجارتی حمایه وامورینی

تسهیل ایتدیرمکه مأمور و مجبوردر . شمدی
بزده بیك کیله لك بر بریق سفینه نك مثلا اسپانیا
لیمانلرندن بریسنه کیدوب ده بر عثمانلی لیمانه کلان
اجنبی سفینه سنك بوراده کوردیکی حمایه یی کورمسی
عجبا خلیا ایتمکه دخی استغراب اولنمزمی؟ هر شیئك
وجودینه اك بیوك برهان او شیئك اثریدر . اکر
بزده بویله بر حمایه اولسه ایدی مملکتمزدن خارجه
چیقان پاموق کوك بویا قوری انجیر قوری اوزوم
پالاموت و سائر بر طاقم محصولاتی خارجه کوتوروب
صاتانلر و انلرك بدلیله خارجدن مال کتوروب
داخلده فروخت ایدنلر هپ بزم عثمانلولر اولورلر
ایدی . حالبوکه بوراده مالمزی الزدن الوب
اوروپایه کوتورهرك اوروپانك مالنی بزه کتورنلر
هپ اجنبیلردر . اویله ایسه حمایهٔ عثمانیه غیر کافی
ودها طوغریسی مفقود اولدیغی ایچون بزم تاجرلر
اجنبی بندرکاهلرینه کیده میورلر دیه حکم ایده جکز .
حمایه اولسه مطلقا کیدرلر ایدی .

حمایه یی خارجده ارامقده نه حاجت ؟ عجبا

داخلده وارمی ؟ اجنبیلر « قاپیتولاسیون »
ذیلان امتیازاته مالکدرلرکه انلرك مقتضاسنجه
وعیون سائره ایجابنجه بر اجنبینك بر عثمانلی
ایله دعواسی اولورسه درحال قونسلوسلری
محکمه‌یه کلهرك حمایه ایدرلر . بزم مأمورلرایسه
قونسلوسلر و ترجمانلر ایله اوغراشه‌مدقلرندن
تبعه‌مزك حقوقی دائما ضایع وغائب اولورایدی .
دقت بیورملیدرکه فرانسه و انکلتره‌یه کیدن
بر آدم فرانسز وانکلیز تبعه‌سی اولمق ایچون بر
چوق تکلفلره فداکارلقلره محتاج اولوب کوچ
حال ایله اوتابعیتی قازانه بیلور . زیرا اوروپا
ممالکنده اصل حمایه‌یه احتیاجی دکلدر . یرلیلره‌در .
بزده ایسه کندی تبعه‌مز عثمانلی قالدیغی حالده
حمایه کوره‌مدیکندن اجنبی پساپورطی الوب اول
صورتله حمایه اولنورلرایدی . ایمدی امتیازجهتندن
محروم اولدیغمز حالده حمایه جهتندن دخی محروم
اولورایسه‌ك و حالبوکه فقرات سالفه‌ده زراعت
وتجارت وصنعت وقابلیت جهتیله‌ده محروم بر

حالده بولنور ایسه‌ك حالمزك پك آجینه‌جق برحال اولدیغنی تسلیمدن بشقه هیچ برچاره‌مز قالمز ۰ بونك خلافنده بزه هركیم هرنه سویلرایسه مطلقا بزه برقوری تسلی ویرییور دیمكدر ۰ هیچ اولمزسه باری اوقوری تسلی‌یه الدانه‌جق قدر صافدرون وده‌ها طوغریسی احمق اولوبده برده بواحمقلق یوزندن آجینه‌جق حالده كندیمزی كوسترمیه‌لم ۰

﴿ حریتك جهت متناسبه‌سی ﴾

بزده ثروت قدیمه‌مزدن الده برشی قالمدیغی حقنده‌كی ملاحظاتمز حال حاضرك ازمنهٔ تاریخیه‌یه تطبیقدن مستنتج برنتیجه اولدیغی جهتله اونمازكه حریت ادخالات واخراجاتك اك زیاده طرفكیری اوله‌رق بوقاعده‌یی مملكتمزده تطبیق غیرتنده بولنانلرنزدنده رداولنمز ۰ بوندن ماعدا استحصال ثروت ایچون زراعت وصنعت وتجارتجه بوكونكی بولندیغمز حال وحتی قابلیتك بیله هیچ حكمنده قاله‌جغی تسلیم اولنوردیه اعتقاد ایلرز ۰ حال بو

مركزده اونجه واوروپانك بوكونكى ترقيات
جديده وعمومسى نظر دقت واهميته النجه حريت
ادخالات واخراجاتك بزه تطبيق امرنده عجله ايتمك
شويله طورسون بردنبره برمناسبت صحيحه دخى
بولنه بيله جككنى اميد ايده ميز . وقعا رقابتك
ترقيات مطلوبه امرنده نه كوزل برشى اولديغنى
دها مبحث مخصوصنده بز دخى تسليم ايلدك . لكن
رقابت خصوصنده طرفين رقيبينك ويا خود
اطراف رقيبه نك اقتداراجه بردرجه يه قدر او -
لسون متناسبتلرى ده شرط دكيدر ؟ برطرفده
ماكنه لرى واپورلرنه ايشلر قوجه برمطبعه يوز
بيكلرجه نسخه يى برقاچ ساعت ظرفنده باصوب
اورته يه قويديغى حالده الك يانده ال يازيسيله
استنساخ نسخه چاليشان بركاتب نه ايسه بوكون
اوروپايه قارشو بزدخى او نسبتده قالديغمزدن اويله
برنسبت موجود ايكن بزى رقابته دعوت ايتمك
اوتوز ياشنده بر بابا يكيتك درت ياشنده كى برصبى يه
ميدان اوقومسنه بكزر . چارشودن يكر ايكن

بعض کره صانیجیلرك اشبورطه طولوسی صاتد. قنزی شعله‌لی کبریتدن یکرمی پاره ویرەرك برواللی پاره ویرەرك اوچ داناسـنی یعنکز یوقیدر ؟ بونلر تنکه قوطیلره موضـوعدرلر . قوطیلرینك اوزری بویالیدر ؟ استانبولده یالکز قوطیلرینی یاپدیرەبیلسـه‌کز قرق پاره‌یه چیقمز . واوقدر نفاستده‌ده یاپیلامز . حساب ایدلملیدرکه بونلر فابریقـه‌لرنده یاپلدقدن صـکره بر ویاخود ایکی تاجریدیله اسکله‌لره اینیور . کمرك رسملری واپور نوللری ویریلەرك بورایه کلیور . بوراده دخی برقاچ الدن چکدکدن صکره اشبورطه‌جی‌یه واصل اولیور . صاتلقده اولدیغی اون یدی پاره‌دن بونلرك هپسی قزانیورلر . ایمدی صنعتده تجارتده بودرجه سرعت اهونیت نفاست ومهارت موجود ایکن بزم ایچون سربستی ادخالات و اخراجات صورتیله رقابتی دعواده بر مناسبت بولنه‌بیلورمی؟ غریبدرکه چکن ۱۲۹۵ سنه‌سی موسم شتاسنده درسعادتده اوطون ندرتی کورلمکله سـواحل

عثمانیه‌دن بر طاقمی یقین اسکله‌لرده اوطون موجود
اولدیغی حالده استانبوله کوتوریله‌میوب بعض
فرنك تاجرلری مارسلیادن کتوردیلر . زیرا
استانبوله اوطون نقلی سواحل عثمانیه‌یه نسبتله
پك چوق اهون اولدیغی تحقق ایتدی . چونکه
ذخیره المق ایچون روسیه‌یه بحر طاغ کیی
کیلرك بوش کله‌جکی یردن اوطون یوکلیوب کلملری
اویله بر رقابت عظیمه‌درکه اکا قارشو بزم سواحل
قایقلرینك عجزی حقیقة هر مقیاس ومیزانك
خارجنده‌در . بر وقت ازمیرده « اثر جدید
عهد همایون » تعالی اعلا کاغد اعمال ایدر بر
کاغد فابریقه‌سی یاپلمش ایدی . ایتالیا فابریقه‌-
لرینك بر صدمهٔ رقابتیله الت اوست اولدی .
استانبولده و جوارنده موم فابریقه‌سی بللور
فابریقه‌سی چوقه فابریقه‌سی و سائره فابریقه‌سی
اوله‌رق بر طاقم فابریقه‌لر یاپلدی . هیچ بریسی
بقا بوله‌مدی . غریبدرکه تمل طوتدمالرینك
سببی نه اولدیغی بیله حکم اولنه‌مدی . بر حکم

ويرلديسه‌ده اقونومی نقطهٔ نظرنجه دخی یکلمش ایدی . « بزده برشی ایلرو کیده‌مز . چونکه ادم قایرمق ایچون مستوفی معاشلی مأمورلر قوـ یه‌رق حاصلاتی‌ده او معاشلره یدیررلر » دنیلدی . اوروپاده فابریقه دیرکتورلرینه وسائر خدمه‌سنه ویریلان معاشلرك بزدن از اولدیغی عجبا محققاً معلوممیدر ؟ بونی برطرفه براقه‌لم . فرض ایده‌لم که هیچ مأمور قوللانلمسون . ینه بزم مملکتده چیقوب بزده نسج اولنان چوقه‌نك متروسی اللی غروشه بالغ اولور ایسه اوروپادن اعلا چوقه‌یی درسعاتده فرق غروشه صاتار . هرده یپاغیسی بزم مملکتدن کیتدیکی حالده صاتار . بونده‌کی حکمتی اوزون اوزادی‌یه تعریفه احتیاج کورمیز . سواحل عثمانیه‌ده‌کی اوطونك استانبوله نقلی مصارفندن آز مصرفله مارسلیادن اوطون وقالدیرم طاشی نقلی نه حکمته مبنی ایسه ینه انك کبی حکمتلره مبنی اوله‌رق اوروپانك امتعه‌سی هم‌دها نفیس وهم دها اوجوز

اونلق اوزره چارشولر یزنده صاتیلور ۰

حریت ادخالات واخراجات

- نه زمان جائزدر ؟ -

فرانسه ایله بلچیقا و بونلر ایله انکلتره آراسنده حریت ادخالات واخراجات لازم اوله بیلور زیرا بو مملکتلرک کافه سی صنعتکارلقده تجارلقده تر بر یله رقابت ایده بیله جك درجه ده مترقیدرلر ۰ برده بو نلرك خام اشیا جلب ایلدکاری محللرله دخی حریت اخراجات وادخالاتلرینه جواز ویریله بیلور ۰ انجق بو حالده او مملکتلره انلرك نه مقدار شی ادخال ایلدکلری نقطه سیله اورالردن نه مقدار شی اخراج ایلدکاری نقطه سنه پك زیاده اهمیت ویرملك لازم کلور ۰ مثلا بزم انطاکیه اسکله سندن سنوی بر قاچ بیك بالیا پاموق و سلانیکدن او نسبتده یپاغی چیقاریورز دیه تریسته فابریقه ترینك کافه سی سربستی ادخالات واخراجاتی دعوا ایده مزلر ۰ ادخالات واخراجات آراسنده کی

ماسباتی مطلقا محافظه ایتمك لازمدر . والا
دخالات اجنبیه‌نك بزی محو ایتمسی تهلكه‌سی
علی الدوام بقا بولور .

بلجیقا وفرانسه وانكلتره‌كی احوال صناعیه
تجاریه‌لری باغی متوازن بولنان یرلرده بیله
بیوم تمامیله حریت مبادله یوقدر . برچوق
یودآنلر اراسنده دخی اشبو حریت مبادله‌یی تقیید
تمكده‌در . شو سطرلری یازمقده بولندیغمز زمانلر
خی حریت مبادله قضیه‌سی آلمانیاده بر بیوك بحث
جش اولوب بو حریتی التزام ایدن بر طاقم آدملر
لنمش ایسه‌ده ملت مجلسلرنده دخی آرانك درتده
چی حریت مبادله‌نك علیهنی التزام ایدرك
خالات اجنبیه‌یه قارشو بر طاقم اسباب احترازیه
مانعیه وصنعنه قرار ویرمشلردر .

شو حاللرك جمله‌سی نظر محاكمه‌ده اجال اولنور
سه سربستی مبادله‌یه تمامیله میدان اچمق ایچون
ر ملت اراسنده بر توازن بولدیرلمق زمانی بكلمك
زم كلور . طبیعت كندی ثروت خامنی دنیانك هر

طرفنه برصورتله یاپلمشدر . ممالك بارده وحاره‌ده
بولنان ثروت طبیعیه مختلف اولدقلری کبی
کوهستان ایله مخلط اراضیده‌کی ثروت طبیعیه
دخی مختلفدر . ایمدی وسائط مخابره ومراسله
هرنه زمان دنیانك کافهٔ ابعادینه طوغری بحق
امتداد ایدرده نوع بشر دخی ثروت طبیعیه‌دن
علی العموم نائل اولدقلری شیلری موقع استفادیه
وضع ایدر و بونلری کرك چیقارمق وایشلتمك وکرك
نقل وفروخت ایتمك صورتلریله برتوازن عمومی
حاصل اولورایسه اوزمان دنیا علی العموم (انسان)
دینلور برملتك وطن مشترك وعمومیسی عداولنه‌
جغندن سربستی مبادله دخی هرطرفه تعمیم اولنور .
اکرشمدیکی حالده سربستی عمومی ادخالات واخرا-
جاته جواز ویریله‌جك اولورایسه الحالة هذه
ایران کبی هنوز ثروت قدیمه‌سنی محافظه ایتمکده
بولنان ملتلرده دخی ثروتلری بزم حالمزه تحول ایدر .
یعنی صنایع وتجارت خصوصنده قطعات خمسه‌یه
غلبه ایتمش اولان اوروپا قطعه‌سی بتون جهانك

ثروتنی هپ کندیسنه جلب ایدرك برفرانسز شاعر-
ینك دیدیکی وجهله «بر زمان اولنورکه انکلیز
اطفالری اوزرینه ییغلمش اولان ثروتك ثقلتنه تحمل
ایده‌میه‌رك بحر محیطك قعرینه غرق اولورکیدر .

﴿ بزنه یاپملی یز ﴾

اشبو مبحثه شروع ایتزدن مقدم اخطار
ایلمش اولدیغمز وجهله بز عثمانلی قارئلرینك اقوتومی
بولنه‌قدن اك زیاده استفاده ایده‌جکلری بحث بو
بحث اولدیغندن شوراده قدر کذران ایلیان
مقدماتك نتیجه‌سی اولمق اوزره بزده بوکونه یاپلق
لازم اولدیغنی دخی اشبو فقره‌ده عرض ایتمك
ایستیورز . انجق بو فکرك صرف کندی فکر
قاصرانه‌مز اولدیغنی اخطار ایتملی یزکه حتی بو فقره-
ك برفقرهٔ مخصوصه‌ده اولدیغنه ذهاب ایدلسون .
خطا اولور ایسه بزمدر . انکا کالی ایسه سائر ارباب
ك همتلرینه محولدر .

بزنو شو نیورزکه بزده حریت مبادله قبوسی

آچه‌جق اولورایسه‌ك صنایع وتجارت داخلیه‌مزی
جانلاندیرمق قطعیاً محالدر . زیرا شمدی‌یه قدر
یالکز خلقجه دكل دولتجه دخی بر طاقم فابریقه‌لر
یاپیلدیغی حالده هیچ بریسی یشایه‌مامشدر . الیوم
فسخانهٔ عامره كندیسنی كوچ حال ایله
محافظه ایده‌بیلیکده اولوب اوستریا و فرانسه‌نك
بزم ملته فس صاتمق ایچون یاپمش اولدقلری فابریقه
لره غلبه ایده‌بیلمك خیال وخاطردن بیله كچه‌مز .
مع هذا بر ملاحظه واردركه بزانی‌ده نظر دقت
واهمیتدن اوزاق طوتمامغه غیرت ایدرز . دیرلركه
« اكرادخالات واخراجاتی كمالیله سربست براقیه‌-
جق اولورایسه‌ك اوروپانك صنایع جدیده‌سی بزم
مملكته كیره‌مز » اوت بزجه اوروپانك صنایع
جدیده‌سنی مملكتمزه ادخال ایتمك مطلوبدر .
فقط بونك حصولی ایچون مطلقا ادخالات اجنبیه‌یی
سربست براقمق مجبوری دكلدر . بلكه اوسربستی
بونك ایچون دخی مضردر . زیرا ادخالات اجنبیه
ایچون انلرده بر مجبوریت كوستریه‌جك اولور

ایسه‌لر کلوب صنعتلری بنی بوراده ایشلمکه مجبور اولمزلر . بناء علیه بز اولاصنایع وتجارت داخلیه مزی کوزجه حمایه ایچون ادخالات اجنبیه‌اوزرینه رسوم کثیره وضع ایتملی یز . اشبو رسوم ایچون علی‌الاطلاق کثرت آرامق دخی لازم کلمز . ادخالات اجنبیه‌نك انواعی ولسونکه یوزلرجه قالمره بالغ اولسون . بونلری صنف صنف آیروب هانکیلرینه بزجه اك زیاده احتیاج وارایسه انلره اك آز رسم قویمق وایجاب ایدرایسه بویله‌نك زیاده احتیاجمز اولان مثلاماکنه‌لر کبی معمولات اجنبیه‌دن هیچ رسم المامق درجه‌سندن بدأ ایله احتیاجمز اك آز اولان مثلا سوسه متعلق اشیایه اك اغر رسم وضع ایلمك کبی بر ترتیب ایله ایشه نظام ویریلور . بویله برتدبیر التزام ایدیلور ایسه فس خانهٔ عامره‌ده اون سکز غروشه انجق صاتیله بیلن فسلرکبیلری خارجی فابریقه‌لرك نصفه یقین فیئاتله صاتیله بیلمسی کبی بر نسبتسزلك اورته‌دن قالقه‌رق اوروپایه تحمیل ایده‌جکمز فضلهٔ رسوم

ایله صنایع داخلیه‌مزی تشویق و توسیع ایدرز .
اما اوروپا صنایعنی مملکتمزه ادخال ایچون برقاچ
درلو طریق دها واردر . صنایع ایچون برچوق
جمعیتلر قوریلەرق اوروپایه شاکردلر کوندره
بیلورلر . یاخود بو اسباب ترقی‌یی دولت التزام
ایدرك وقتیله دیپلوماتلق ایچون اوروپایه
شاکرد کوندردیکی و حتی بر زمان فنون زراعتی
اوکرنمك ایچون دخی آدم ارسال ایلدیکی کبی صنایع
سائره‌یی اوکرنمك ایچون دخی آدم کوندره بیلورز .
بوندن ده ماعدا اوله‌رق اوروپادن بزم مملکتمزه
کلوب اجرای صنعت ایده‌جك اولانلر ایچون بر
قاچ سنهٔ معینه‌یه مخصوص اولمق و شرائط مقرره‌
سیله مقید بولنمق اوزره درلو درلو امتیازلر دخی
ویره بیلورز . بو امتیازلرده نه قدر سماحت ایتسه‌ك
چوق دکلدر . منتظم و متیقظانه اولندقدن صکره
بو مقوله ایشلرده نه قدر سماحتلی طورانلسه بأس
یوقدر . بیوك پترو و محمد علی کبی کندی بولند
قلری یرلرك مجددی عد اولنان بیوك آدملرك بو

یولده نصل حرکت ایلدکلرینی تاریخ بزه تمامیله کوسترمکده در که اقونومی پولتیق فنی تاریخک بو فقره لرینی عادتا کندی سرمایهٔ مخصوصی کبی تلقی ایدرک اوروپانک مالی مترقیه سنه کوستردیکی حالده بزم بونلردن اک زیاده استفاده یه چالشمقلغمز اولی بالطریقدر ۰

مبحث خامس

مبادله نک وسائط تسهیلیه سی

هر ثروت مبادله یه وساطت ایده مز

اقونومی پولتیق هر کسک کندی محصول مساعیسی ایله یشامسنی التزام ایدر ۰ بو حالده هر کس صرف مساعی ایله اورته یه بر محصول قویار ۰ هر کس کندی محصولندن بر مقدارینی بشقه لرینه ویره رک انلرک محصولنده المغه مجبوردر ۰ احتیاجک تنوعی بونی ایجاب ایدوب بو دخی مبادلهٔ عمومیه و متقابله یی ایجاب ایدر ۰ اوجهه دخی بحثی بکمش اولدیغی اوزره شو مبادلهٔ عمومیه

نه قدر احرارانه اولورسه نامه‌نك دفع احتیاجی ایچون اوقدر نافع اولور . زیرا تسهیل مبادله مسعودیت عمومیه‌نك دخی حصولنی تسهیل دیمکدر . فقط بو سهولت محصولاتك عیناً مبادله‌سیله حاصل اوله‌مز . بناءعلیه مبادلهٔ عمومیه‌یه واسطه اولمق اوزره « پاره » دیدكلری شی ایجاد اولنمشدر . پاره‌یه دائر اقتضا ایدن ایضاحاتی ویرمزدن اول برکره هر ثروتك مبادله‌یه وساطت ایده‌میه‌جکی حقنده اقتضا ایلیان بعض ایضاحاتی ویره‌لم . اولا مبادلهٔ عمومیه‌یه وساطت ایده‌جك اولان شیئك ینه ثروت عمومیه‌دن اولمسی شرطدر . زیرا مبادله بر ثروتی دیکر ثروتله بر محصولی دیکر محصول ایله ممکن اولوب بشقه درلو فضولی اوله‌رق جریان ایدن الیشلره ویریشلره « مبادله » دنیلمز . بلکه « مغاصبه » دنیلور . ثانیاً هر ثروت دخی واسطهٔ مبادله اوله‌مز . زیرا دکرمن طاشی دخی بر ثروت اولدیغی حالده انی میدان تداوله چیقارمق بنی بشری قوت بدنیه‌نك کفایت ایده‌میه‌جکی بر تعب ومشقته

سوق ایتمك دیمکدر . ثالثاً واسطهٔ مبادله اوله‌
جق ثروت الدن اله تداول ایلدکجه بوزیلوب قیمتی
ضایع اولمامليدر . بو حالده اقمشه کبی شیلر واسطهٔ
مبادله اوله‌مز . زیرا بر طوب جانفسی اجقه و یا
قائمه کبی واسطهٔ مبادله اولمق اوزره الدن اله
دکاندن دکانه صندوقدن صندوقه کزدیرمك
انك پیرانوب بوزلمسنی موجب اولور . رابعاً
واسطهٔ مبادله اولمق ایچون اوشیئك قابل انقسام
اولمسی و هر جزؤ منقسمنك اولکی صورت کلیه‌سی
نسبتندن اصلا اشاغی یه دوشمامك اوزره قیمتی باقی
قالمسی لازمدر . مثلا بر الماس طاش واسطهٔ مبادله
اوله‌مز . زیرا بتون حالنده ایکن یوز لیرا ایدر
ایسه قریلوب تقسیم اولنسه پارچه‌لری اول قدر
قیمت طوتمیوب یکونی مثلا انجق التمش لیرایه وارر .
کذلك آینه و بللور کبی اشیای زجاجیه هیچ واسطهٔ
مبادله اوله‌مز . چونکه قریلوب تقسیم اولنور
ایسه پارچه‌لرینك قیمتی هیچه اینر . خامساً واسطهٔ
مبادله اوله‌جق ثروت عموم خلقك النه یکمیه‌جلك

قدر آز اولمامقله برابر کثرتیله قیمتی ازاله جق قدر چوق دخی اولمامليدر . بو حالده کموشدن والتوندن دها قیمتلی فرض اولنان معادن واسطه اولمیه جغی کبی باقر وتیمور وقورشون کبی پك مبذول وقیمتی آز اولان معادن دخی اولنمز . اولکی حالده هرکس او واسطهٔ مبادله‌یی الده کوره میه جکی ایچون مطلوب اولان سهولت عمومیه حاصل اولنمز . ایکنجی حالده ایسه واسطهٔ مبادله‌دن پك چوغنی انسانك اوزرنده طاشیمسی لازم کلوب اوایسه بشقه‌جه برصعوبت اولور . ایشته شو ملاحظات اوزرینه التون ایله کموشی مبادلهٔ عمومیه واسطه اولمق اوزره علی العموم دنیانك هرطرفنده قبول ایتمشلردر .

مسکوکات

التون وکموش حقیقة واسطهٔ مبادله اولمق ایچون الك موافق ثروتلردن اولدیغی جهتله بیکلرجه سنه‌دنبری بونلر قبول اولنمش وانلرك یرینه بشقه

ر معدن ترجیحی طریقنه کیدلمامشدر . آلتون
کوش حددذاتلرنده نه‌اندر ونه ده پك مبذول
معدنلر اولمدقلرندن قیمتلری سائر برچوق معادندن
فضله زیاده‌در . پارچه پارچه تقسیم اولنسه‌لر هر
جزؤی کلی قدر قیمتلی اولوب اصلا دکرندن دوشمز
ر . صافی آلتون وصافی کوش اوله‌رق سکه‌ضرب
اولنور ایسه کثرت تداول ایله براز آشینه بیلور
ایسه‌ده درونه براز باقر قاتمق صورتیله آشنمغه
اولان استعدادی پك زیاده آزالتیلور . بونلر
کندی ثقلات وقیمتلرینی مبین اوله‌رق اوزرینه برر
تمغا اورمغه دخی مستعددرلر . برچوق زمانلر برچوق
یرلرده ظن اولنمشدرکه آلتون وکوش بونلر اوزرینه
حکومتلر طرفندن سکه ضرب اولندیغی ایچون
پاره وواسطهٔ مبادله‌در . حتی بو ظنك متممی اوله‌رق
اوزره برحکومت برمثین پارچه‌سنه‌ده سکه‌سنی
ضرب ایده‌جك اولسه اومثین پارچه‌سنك دخی
مبادلهٔ عمومیه وساطت ایتمك اوزره تداول ایده‌جکی
بیله اعتقاد اولنمشدر . بو ظنك بو اعتقادك واقع

اولدیغی یرلر اول یرلر و زمانلر اول زمانلر درکه او یرلرده و او زمانلرده مبادله یالکز حدود حکومتك داخلنده جریان ایدوب دنیا دخی او حدودك داخلندن عبارت ظن اولنور و حدودك خارجیله هیچ بر منا سبت دوشونلمزایدی • انجق احوال مدنیت بویله اولمیوب معامله دخی بتون کرهٔ ارض سطحنده جریان ایده جکی نظر دقته النجه بو اسکی ظن و اعتقاده الیوم هیچ بر اهمیت و یرلامکده بولنمشدر • حتی برچوق یرلرده ضربخانه لر حکومتلرك یدنده بولنمیوب سائر فابریقه لر کبی خصوصی بر اداره یه تابعدر • حکومت ایسه یالکز اورالرده ضرب اولنه جق مسکوکاتك عیارینه ثقلتنه نظارت مقیدانه ایله نظارت و تقیدایدر • شو حالده مسکوکات دنیلان شی اقونومی پولتیق طرفندن اسکی اعتقاد و ظنلره اصلا قیاس اولنه میه جق صورتده تعریف و تعیین ایدیلیور • دنیلیور که ضرب اولنان التون ایله کموشك قیمت صحیحه سی نه ایسه اوزرینه اور یلان سکه انی مبین اولوب اوالتون و یا کموش پارچه سی

ينه كندى قيمت معدنيه‌سى اوزره تداول ايدر ٠ اصل قيمت معدنيه‌سى ايله قيمت تداوليه‌سى ارا سنده يك جزؤى برفرق وار ايسه اودخى ضرب سكه خدمتنه و مصرفنه مقابل بش اون پاره‌دن عبارت برفرقدر ٠ زيرا بركولچه التونى مسكوكاتى حالنه قويمق ايچون برعمل برخدمت لازمدركه او خدمتك مقابلى اولان مصرفى دخى ينه مسكوكات قوللانوب استفاده ايده‌جك اولانلردن المق دخى مشروعدر ٠

اقونومى فننك متعمقلرى براراق مسكوكاتى التون وكموش كبى ايكى معدندن ياپمه‌رق يالكز التوندن وياخود يالكز كموشدن حاصلى يالكز بر جنس معدندن ياپمق صورتنى ملاحظه ايديورلر ايسه‌ده بو ملاحظه‌لرى شمديكى حال اوزرينه بجا اولمقله برابر چونكه التون اك كوچك اليش و يريشلر ايچون مثلا بر غروشلغه قدر انقسامه قابل اولمديغنه وكموش ايسه بيوك اليش و يريشلرده پك چوق يغندى وثقلت حاصل ايده‌جكنه مبنى چاره‌سز بو ايكى معدنى قبوله مجبور اوليورلر ٠ بونلرك ملاحظه

لرینه بچادردیدك • زیرا التون ایله کموش اراسنده
بولدیرلمش اولان نسبت علی الدوام برحالده قالمیور •
برکره بونلر قیو مجیلق صنعتی ایچون خام اشیادن
معدود اولدقلری و پك کلیتلی بر ر مقدارلری او صنعتده
صرف اولندقلری جهتیله بعض کره التون معدننه
زیاده احتیاج کوریلوب ده کلی مقداری مبایعه
اولنجه طبیعی قیمتی آرتیور • بعض کره دخی بالعکس
کموشه زیاده احتیاج حاصل اولنجه کلی مقداری
مبایعه اولنوب انك قیمتی آرتیور • بوایسه برارالق
مثلا تام بش مجیدیه ایله بر لیرا مبایعه اولنور ایکن التونك
قیمتی آرتمسیله بش مجیدیه و برقاچ غروش ده فضله
ویرلدیکی حالده بر التون النه بیلمکی و یاخود بش
مجیدیه و برقاچ غروش ویریله رك بر التون مبایعه
اولنیور ایسه کموشك قیمتی آرتمسیله او برقاچ غرو-
شك تنزیلی ایله بر التونك مبایعه سنی استلزام ایلیور •
حالبوکه مسکوکاتك نوعلری اراسنده بو یله فرقلرك
آزالوب چوغالمسی و اینوب چیقمسی مبادلهٔ عمومیه یی
تصعیب ایده جك خصوصاتدن اولوب بو دخی

[ح]اصل مطلوب اولان سهولت مبادله‌یه مخالف [د]وشیور . بوندن ماعدا کموش معدنلری آلتوندن زیاده وچوق بولنه‌رق طرف طرف کموش معدنی بولندقجه آلتون ایله‌ارالرنده اولجه بولنمش اولان فرق آرتیور . مأخذمزده اثبات اولندیغنه کوره آلتمش سنه ظرفنده بو ایکی معدن آراسنده‌کی فرق اوتوز ایکیده بر نسبتنده آرتمشدر . یعنی آلتمش سنه مقدم یکرمی فرانقلق بر آلتون ایچون تمام یکرمی فرانق کموش ویرمك لازم کلور ایکن آلتمش سنه صکره اوآلتون ایچون یکرمی فرانقدن ماعدا آلتمش یدی سانتیم دها زیاده کموش ویرمك لازم کلیور . حالبوکه بر آلتمش سنه قدر زمان دخی مأخذمزك بو حسابی یازمسی اوزرندن مرور ایتمش اولدیغی جهتله بوکون او فرقك بر مثلندن زیاده آرتمش اوله‌جغی ده درکاردر . مع هذا شوکونلرده عموماً کورلیورکه دولتلرجه‌تون مسکوکاتك عیارلرینی یکیدن تنظیمه لزوم کوروب حتی هر دولتك بشقه بشقه اولجو وقیمتده مسکوکات

ضرب ایتمسنده دخی معامله عمومیه ایچون صعوبتلر
کوریله رك عموم مسکوکاتك بر وزن و عیاره تحویلی
آرزو اولنیور . بو ایسه شایان تبریك بر حالدر .
زیرا مبادلهٔ عمومیه ده بر مالك آلتون حسابیله
قیمتی نه اولدیغی و انك کموشه نسبتی نه فرق
حاصل ایده جکنی بولمق ذاتاً بر کلفت دیمك
اولوب بوندن بشقه مثلا انکلتره ده یاردهسی
شوقدر شیلنه آلنان بر مالك استانبولده ارشونی
قاچ غروشه دوشه جکنی حساب ایتمك دخی بر
بشقه صعوبتدرکه عموم مسکوکات و اوزان بر
سیاقده اولور ایسه بو صعوبتلر دخی اورته دن
قالقار ایدی .

مبادلهٔ عمومیه یه واسطه اولان مسکوکات
حقنده کی شو تفصیلات نظر حسن قبوله آلنور
ایسه بزم مسکوکات عثمانیه میانده متالیك دنیلان
وعن اصل باقردن معمول اولوب اوزرینه یالدیز
کبی کموش سورلمش اولان مسکوکاتك هیچ بر مزیت
تداولیه سی اولهمیه جغی اکلاشلمدقدن ماعدا حتی

لیرا ایله مجیدیه ارا سنده کی التی یدی غروش فرقك دخی اصلاحی لازم برفنالق اولدیغی کندی کندیسنه تحقق ایدر ·

اوراق نقدیه

حکومتلرك سکه‌سی تمغاسی هرنه اوزرینه ضرب اولنسه مبادلهٔ عمومیه‌یه وساطت ایچون عین مسکوکات اوله‌رق تداول ایده‌جکی حقنده‌کی اعتقادك نه‌قدر واهی اولدیغنی یوقاروکی فقره‌ده کوستردك · التون وکموش مجرد قیمت معدنیه‌سی ایچون تداول ایلدیکی حالده انلرك مقامنه قائم اولمق اوزره اول قدر کاغدك کفایت ایده‌میه‌جکی اقونومی نظرنده اساساً وقطعیاً قبول اولنور · اقونومی احکامنی ظرافتله قارشدیران بر آدمك دیدیکی وجهله نقد مقامنه چکورلمك استنیلان برکاغداکر بیاض اولورسه‌انك برقیمت قرطاسیه‌سی اوله‌بیله‌جکی فرض اولنوب فقط اوزرینه بویالر سوریلوب یازیلر یازیلورایسه اوقیمت قرطاسیه ·

نك دخی تنزل ایلیه جکی در کار در . فقط اقونومیجه شواساس قطعیاً تأسیس اولندقدن صکره اشبو اوراق نقدیه مسئله سی توضیح ایدلمکه باشلانوب هانکی کاغدلرك نه صورتله قیمت نقدیه سی اوله جغی بروجه آتی بیان اولنور .

﴿ حواله ﴾

مثلا بریسی بروسه ده دیکری استانبولده ایکی تاجر وار . کذلك بریسی بروسه ده دیکری استانبولده ایکی نفر دخی مشتری وار . بروسه ده کی تاجر استانبولده کی مشتری یه یوز لیرالق ایپلك صاتمش . استانبولده کی تاجر دخی بروسه ده کی مشتری یه یوزلیرالق صرمه فروخت ایلمش . شوحالده استانبولده کی مشتری بروسه یه یوزلیرایی کوندره جکی کبی بروسه ده کی مشتری دخی استانبوله یوز لیرایی کوندره جك یعنی یوز لیرادن عبارت بر مبلغ استانبولدن بروسه یه کیتدیکی صره ده بروسه دن دخی استانبوله کله جك ایدی .

ایمدی استانبولده بولنان مشتری استانبولده‌کی تاجره کلسه‌ده « بروسه‌دن سزه یوز لیرا کلمسنه منتظرسکز دکلمی ؟ الکز یوزلیرا کزی بن ویره‌یم . ارتق بروسه‌ده‌کی مشتریکزدن آله‌جغکز یوقدر » دیسه استانبولده‌کی تاجرك سویلیه‌جکی بر سوز قالورمی ؟ بومعامله بروسه‌ده‌کی تاجره تکلیف اولندیغی زمان انكده سویلیه‌جکی سوز قالمز . زیرا مطلوب اولان شی یوزلیرالق مال صاتدقلری حالده یوز لیرایی المرندن عبارتدر . بوحالده مشتریلر یکدیکریله « محاوله » ایتمش اولیورلر . یعنی استانبولده‌کی مشتری بروسه‌ده‌کی‌یه « سن اوراده بنم ایچون فلانجه تاجره یوزلیرا بورجمی ویر بن ده بوراده سنك ایچون فلانجه تاجره یوز لیرا بورجکی ویره‌یم » دیور وبونی بروسه‌ده‌کی مشتری دخی قبول ایدیور . زیرا بوندن هر ایکیسی استفاده ایدر . چونکه بر محلدن دیکر محله پاره کوندرمك بر مصرفه محتاج اولوب بوندن ماعدا یولده غائب اولمق تهلکه‌سی ده

بولندیغندن مشتریلر محاوله اجراسیله هم بو مصرفی
قازانمش هم او تهلکه‌یی برطرف ایتمش اولیور .
ایمدی بو صورتله یازیلان مکتوب بر « حواله »
درکه قاچ غروشلق ایسه عینیله اوقدر غروش
قدر انک ده قیمتی واردر . زیرا او مکتوبی الان
آدم یوز لیرا نقداً موجود اولسه نه ایش کوره‌جك
ایدیسه او مکتوب ایله دخی او ایشی کوره‌بیور .

﴿ باقه ﴾

اشبو « محاوله » اصولنك مبادله‌یی نه قدر
تسهیل ایلدیکی او درجه لرده بدیهیدر که فضله
اوله‌رق هیچ بر ایضاحه لزوم کوسترمز . فقط
هر زمان بویله بریسی بروسه‌ده دیکری استانبولده
ایکی تاجر ایکی مشتری بولنوبده اخذ واعطانك
دخی تمام یوزر لیرادن عبارت اولمسی کبی بر تصادف
اله کچرمی ؟ احتمال که بریسی یوز دیکری اللی
لیرالق اخذ واعطا ایلدیکندن اللی لیرا ایچون
حواله ممکن اولور ده دیکر اللی لیرا ایچون

ممکن اولەمز . یاخود تاجرك بریسی بروسەدە
دیکری استانبولدە ایکی مشتریدن هیچ بریسی نە برو-
سەدە نە استانبولدە بولنمیوب بریسی ازمیردە دیکری
دخی سلانیکدە بولنور و بریسی یوز اللی دیکری
سکسان لیرالق اخذ و اعطا ایدرکە ایشتە بویلە
مخالف یرلردە و مخالف مقدارلردە محاولە اصولی
ممکن اولەمز . ایمدی شو عظیم صعوبتی ارادن
قالدیروب هر اخذ و اعطایی صانکە تاجرلرده
مشتریلرده بریسی بروسەدە دیکری استانبولدە
ایمش و مقدار مبادلەدخی یوز لیرادن عبارت
بولنیورمش کبی برسهولت محاولەیی حاصل ایتمك
ایچون بانقەلر ایجاد اولنمشدر . بانقەیی برتاجر
فرض ایدیکز کە بشقە مال الوب صاتمیوب یالکز
پارە الور پارە صاتار . فقط بانقەنك دکانی یالکز
بر مملکتدە و مثلا استانبولدە دکلدر . ادرنەدە
سلانیکدە ازمیردە فلاندە دخی شعبەلری واردر .
بو حالدە مثلا سلانیکلی برتاجر استانبولدن مال
مبایعە ایدەجك . قاچ غروشلق مال صاتون

الور ایسه صاتون الدیغی آدمه پاره کوندرمیوب
بلکه برمکتوب کوندرر که اکا «پرومس» دیرلر ·
اومکتوبده کندی حسابنه اوله‌رق شوقدر پاره
ویرمسی امراولنمشدر · مال صاتون الدیغی آدم
بانقه‌یه کیدوب پرومسی‌ویرر وپاره‌لری الور ·
بعده ینه اوسلانیکلی آدم استانبولده بشقه برتاجره
مال صاتار · ینه بانقه‌یه «تره‌ت» دنیلان بر
مکتوب یازار که بونده فلانجه تاجردن کندی
حسابنه اوله‌رق شوقدرغروش المسی امراولنمشدر ·
بانقه اومکتوبی تاجره ویروب پاره‌لری الور ·
شمدی شوحالده بانقه سلانیکلی تاجره اولا پاره
صاتمش اولدی · ثانیا اندن پاره صاتون المش
اولدی · برسنه‌ده بوصورتله‌قاچ دفعه الیش
ویریش ایتمش ایسه حسابنی کوروب اکرسلانیکلی
تاجرك حسابنه ویردیکی پاره الدیغندن چوق ایسه
تاجرك بورجلی اولدیغی پاره‌یی ایستر · آزایسه اوست
طرفنی اولمق اوزره کندی بورجلی اولدیغی پاره‌یی ویرر
وبوخدمتی کوردیکی ایچون بانقه دخی یوزده شوقدر

نسبتنده بر کار ایسترو مشروع اوله رق الور . سلانیکلی
تاجر بو سهولت عظیمه یی یالکز استانبولده بولنان
بانقه یوزندن کورمکله قالمز . بانقه نك نره لرده
شعبه سی وار ایسه اورالر ایله دخی بو سهولتی کورر .
مثلا استانبولده مال صاتار پاره سنی بانقه یه الدیرر .
اندن صکره ازمیردن مال آلور پاره سنی اوراده کی
بانقه شعبه سنه ویردیرر . بروسه و اسکندریه
ایله دخی بویله معامله لر محاوله لر اجرا ایدر .
سنه باشنده استانبولده کی مرکز بانقه سی هپ
حسابلرینی یاپوب تاجره عرض ایدرك ایشی تمیزلر .
سلانیکلی تاجر بانقه یوزندن کوردیکی سهولتی
ایستر ایسه دها زیاده توسیع ایدر . زیرا
اوروپانك هر طرفنده بانقه لر بولنوب بونلرك دخی
ارالرنده مناسبت واردر . بناء علیه سلانیکلی تاجر
مثلا فرانسه نك مارسلیا اسکله سیله برایش کوره جك
اولورده استانبولده کی بانقه نك اوراده شعبه سی
بولنمز ایسه استانبول بانقه سی بر فرانسز بانقه سنه
یازوب اودخی مارسلیاده بولنان شعبه سنه امر

ویره‌رك ایش ینه پك کوزل کوریلور .

بز بو رساله‌ده اقونومینك خلاصه‌ٔ روحنی کوسترمکده اولدیغمز ایچون بو یله بانقه‌لره سیغور طه‌لره عائد اولان باشلوجه مباحثی غایت مختصر اوله‌رق ذکر ایتمکده‌یز . ازجمله شو بانقه مسئله‌سنی محضا اوراق نقدیه‌نك ایکنجی نوعی اولان (تره‌ت) و « پروموس » لری تفهیم ایچون آچدق . یوقسه بو بحثلرك هر بری باشلوجه برفن عداولنه‌جق قدر واسع اولوب کتب مطوله‌سی واردر . انلر اوقونور ایسه برانسانك عقلی اذعانی برنده اولوب ده تنبل دخی اولمدیغی ومعاذالله سرقت وارتکاب وافلاس کبی بلیه‌لر ایله قره دیتوسنه یعنی ناموس واعتبارینه خللی کتورمدیکی حالده نقداً سرمایه‌سی اولمیه‌جق بیله اولسه ینه بیوك بیوك تجارتلر ایدرك یشایه بیله‌جکی وحتی زنکین دخی اوله‌جغی کوریلور زیرا تره‌تلرك و پروموسلرك همان کورلدیکی آنده بدللرینی ویرمك دخی شرائط اساسیه‌دن اولمیوب تاجر ایله بانقه اراسنده قرارلشدیریله‌جق مقاوله‌سی

وجهله بونلرك وعدهسی دخی اولور . مثلا استانبو -
لدن مال المش اولان سلانیكلی بر تاجر مارتك اون
بشی تاریخیله و یرمش اولدیغی امرده بانقدیه بو
پارهیی اغستوسك اون بشنجی كونی و یرمسنی امر
ایتمشدر . بو حالده هرقاچ غروشلق مال المش
ایسه او پارهیی التی آی كندی النده طوتیور والتی
آی انی كندی پارهسی كبی قوللانیور دیمك اولور .
شو استفاده سنه مقابل الهجقلوسنه ده واقعا برشی
قازاندیریور ایسهده او پارهیی قوللانمقدن كندی
قازانجی هر حالده دها زیادهدر . حاصلی بز
بو رادهتفصیلات زائدهو یرهجك موقعدهبو نمدیغمزدن
بو حسابلری تفصیل ایدهمیهجكمز كبی بو ایشلرك
ایچنه بعض ناموسسزلرك صوقدقلری حیلهلر
ایلهده اشتغال ایدهمیهجكز . یالكز شونی عرض
ایتمكله قالهجغز كه ایشته بانقه ایله تجار اراسنده
جریان ایدن ترهتلر و پرومسلر دخی نقد مقامنه
قائم كاغدلردر . زیرا نقد هرنه ایش كورهجك
ایسه بونلر دخی انی بالوكاله كوررلر .

بانقنوتلر

بانقنوت یاخود بانقه قائمه‌سی دنیلان کاغدلر « اوراق نقدیه » دنیلدیکی زمان شوسوزدن اکلاشیله‌بیله‌جك اولان معنانك اك مكملنی حائزدرلر . بو مثللو شیلر مطلقا کرك عمومجه کرك خصوصجه منافع عظیمه‌سی تحقق ایدرك یاپلمش اوله‌جغندن اول امرده بونلردن منتظر اولان منافعی عرض ایتملیدر . بانقه‌لر نه‌قدر چوق اولسه ومحاولهٔ عمومیه نه‌قدر وسعت بولسه ینه پاره ارسالی احتیاجی برطرف اوله‌مز . بیك لیرالق برمبلغی التون وباخصوص کموش اوله‌رق بریردن دیکر محله کوندرمك کلفتی ایله بهری اللیشر لیرالق یکرمی دانه کوچوجك کاغد کوندرمك سهولتی بداهةً معلومدر . حتی بیك لیرایی برآدم کندی جیبنده طاشیه‌مدیغی حالده کاغد اوله‌رق اون مثلنی دخی طاشیه‌بیلورکه بوده ایکنجی سهولت عظیمه‌در . بیوك الیش ویریشلرده مثلا یوزبیك فرانغی صایق

ایچون بشیوز کیلوغرام آغرلغنده کموش ویابشبیك
قدر التونی الدن کچورمك لازم کلور . حالبوکه
بانق کاغدی اوله‌رق صایمق لازم کلنجه بیك فرا .
نقلقدن یوز کاغدی صایمقله بو ایش کوریلور .
کونده برچوق دفعه‌لر یوز بیك فرانق الان وویرن
بیوك اداره خانه‌لرده بوصورتله ایش اونده برینه
قدر اینوب سهولت کسب ایتمش اولور . هله‌ده
بیوك منفعت اولمق اوزره حکم اولنان منفعتی مبادلهٔ
عمومیه‌نك واسطه‌سی اولان مسکوکاتك مقدارینی
چوغالتمش اولمقدر . مثلا برشهرده میدان تداولده
اون بیك لیرا کزمکده ایسه اوشهرك اون بیك نفو .
سنه بر ر لیرا اصابت ایتمك صورتیله بر تداول
موجود دیمکدر . حالبوکه براول قدر دخی کاغد
بولنور ایسه نفس باشنه ایکیشر لیرا دوشمك درجه .
سنده اورته‌ده واسطهٔ تداول چوغالمش ودائرهٔ اخذ
واعطا اچلمش اولور .

اقونومی پولتیقجه اقچه قیمتی محضا التونك
قیمت معدنیه‌سندن عبارت اولدیغی وهیچ بر وقتده

كاغدلر التون كبی قيمت كوستره میه‌جكی مسلم ایكن
يالڭز بانقه قائمه‌لرينه نصل اولوب ده بوقدر قيمت
ويرلمكـده بولنمسی قضيه‌سی هيچ بر وقتده ذهنلری
اتعاب ايده‌مز . بربانقنوتك عين اقچه كبی قبول
اولنمسی عيناً اقچه‌يه بدل وقائممقام اولديغندندر .
هرهانكی آنده يرينه كوتورسه‌لر وياهانكی صرافه
ويرسـه‌لر درحال بدلنی ويرر . بو حالده اقچه
اولمق حيثيتی كنديسـنده باقی اولمقله برابر كاغد
اولمق صفت سـهولتی‌ده فضله برمزيت قالور .
هم‌ده بربانقه مثلا يوزبيك ليرالق قائمه چيقارمش
ايسه صنديغنده‌ينه يوزبيك ليرا صاقلامغه وشايد
اهالی يوزبيك ليرالق بانقنوتی برآنده كتورر ايسه
اودخی اوآنده يوز بيك ليرايی صـايی ويرمكه‌ده
مجبور دكلدر . ذاتاً بويله اولسه بانقنوتلردن
منتظر اولان اك بيوك فائده دخی محواولمش اولور .
مثلا بربانقه تشكيل اولنوب يوزبيك ليرالق قائمه
باصدی . خلقه كوستردیكی تأمينات اوزرينه
قائمه‌لری صـاتوب خلقدن يوز بيك ليرا اشـبو

طوپلادی الدی . بو یوز بیك لیرایی صاقلار ایسه چیقاردیغی قائمه قدرده التون المش اولد. یغندن میدان تداولده اقچه‌یی چوغالتمامش وطو. پلادیغی پاره دخی قوللانیلیوب حبس ایدلمش اولور . بناء علیه ذکر اولنان بانقه یوز بیك لیرانك اوتوز بیکنی صندقده حفظ ایدرك هرنه زمان بعض آدملر تبدیل ایچون بانقنوت کتوررلر ایسه درحال بالتبدیل التون ویرر . بوصورتده هرکس هرنه زمان بانقه‌یه قائمه‌یی کوتورر ایسه التون ایده‌جکندن امین بولنور . یتمش بیك لیرایه کلنجه بانقه انی قوللانور . تره‌تلره پروسسلره صرف ایدر . ایجابنه کوره اقراض دخی ایلر . اما بومعامله‌سنی اوقدر امنیتله یوروتورکه هرنه زمان اهالی تکمیل قائمه‌لری کوتوروب التونلرینی ایسته‌یه‌جك اولسه‌لر بانقه دخی برقاچ کون ایچنده حسابنی کوروب ایستر ایسه اوالتونلرك نره‌لرده یعنی هانکی امنیتلی اللرده بولندیغنی کوستررر وایستنیلور ایسه درحال جمله پاره‌لری طوپلایوب

ویرر . زیرا بانقه او یتمش بیك لیرایی یوزلرجه یرلره باغلامش اولدیغندن و بو یرلردن هربری المش اولدیغی یدی سکز یوز لیرایی ذاتاً وعده‌لری ظرفنده ویره‌جك قدر معتبر ومقتدر اولدقلری طبیعی بولندیغندن پاره‌لری طوپلامقده هیچ بر صعوبت چکلمز . ایمدی بوسببه مبنیدرکه بانقنوتلر برر کاغد پارچه‌سی اولدقلری حالده یکلرجه فرانق قیمتنده اوله‌رق عین اقچه حکمنی الورلر .

دولت قائمه لری

حکومتلرك چیقاردقلری قائمه‌لر هیچ بر وقتده بانقنوتلره مقیس اوله‌مزلر . هیچ بر وقتده وهیچ بر یرده مسکوکات یریني طوته‌مزلر . حتی بوراده تفصیلی التزام ایلدیکمز اختصار دائره‌سندن خارج قاله‌جغی اوزره قوائم نقدیه‌نك بر چوق انواعی بولنوب بونلر میاننده اکرامیه‌لی مکافاتلی فائضلی اولنلری بیله ایجاد ایدلمش اولدیغی حالده

ينه نقد مقامنه قائم اولهمامش و پیاسه‌لرده نه قدر تداولی ممکن اولمش ایسه اودخی انجق « قورفور - سه » دینلدیکی وجهله بر « تداول مجبوری » صورتندن عبارت قالمشدر . شمدی بونك اسبابنی تحری ایده‌لمکه اول قدر اتعاب فکره دخی حاجت براقمز . حکومت قائمه چیقاردیغی زمان اویله بانقه کبی قائمه‌یه مقابل الدیغی اقچه‌نك برمقدارینی عیناً حفظ ایتمك و دیکر مقدارینی دخی محو ایتمیوب قوللانمق و محصولنی المق ایچون چیقارمز . بلکه الهجغی اقچه‌یی استهلاك ایچون چیقارر الدیغی اقچه‌یی صرف و استهلاك ایلدکدن صکره ایسه قائمه‌نك قارشولغی قالمز . و بناء علیه قارشولغی موجود اولمیان بردین سندی حکمنه کیرر . ایشته برنجی سبب بودر که حکومتلرك قوائم نقدیه‌سی بانقنوتلر کبی عیناً اقچه‌یرینه قائم اولمز . ایکنجی سببه کلنجه: برحکومت نه زمان قائمه چیقارر ؟ پاره‌سی بولنمدیغی و بشقه درلو یعنی کرك استقراض خارجی و کرك « استقراض اختیاری داخلی » و بالخصوص کرك « استقراض

مجبوریٔ داخلی » صورتیله دخی اقچه بوله‌مدیغی
زمان چیقارر . (بورادە شو استقراضلرك
انواعنه وصورت عقدینه دائر هیچ ایضاحات
ویرمیه‌جکز . زیرا بونلر مستقلاً « مالیه »
فننه تعلق ایدر مسائلدر) ایمدی بر حکومت
بوقدر پاره‌سز قالور ایسه دین سندی حکمنده
قاله‌جق اولان اوراق نقدیه‌سی ایچون قیمت بوله
مامق هیچ بروقتده مستبعد اوله‌مز . ثالثاً حکو-
متلر قوائم نقدیه‌سنه اك زیاده اعتبار ویره‌جك
بر واسطه اولمق اوزره بونلری میری صندقلرینه
قبول ایده‌جکنی وعد واعلان ایلیه بیلور . فقط
بودخی قوائم مذکوره‌یه نقد اعتبارینی ویره‌مز .
زیرا خلقك میری صندقلرینه ویروب
قبول ایتدیردیکی پاره برتاجرك دیکرینه ویروب
قبول ایتدیردیکی پاره کبی مقابلنده برمال المق
ایچون ویرلمز . بلکه تکالیف میریه‌یی ایفا
ایتمك ایچون ویریلور . بوکا ایسه مادهٔ بر
« مبادله » دنیله‌مز . وبناء علیه دولتك اول

صورتله قائمه یه ویرمك ایستدیکی بر قیمت دخی
« قیمت مبادله » اوله من ·

ایمدی شو احوالك کافه سی قائمه ایچون
قیمت ویرمامکده اتفاق ایلدکلری حالده بوکا آز
چوق قیمت ویره بیله جك احوال دخی بشقه جه
ملاحظه یه النور · بر دولتك قائمه طبع واخراج
ایتمسی استقراض مجبوری نك دخی فوقنده بر تکلیف
اولمق اوزره بر « قورفورسه » یعنی تداول
مجبوری اولیور · هایدی بوکاده بر استقراض
دیه لم · واو استقراض دخی دولتجه یعنی ملتجه
بر بیوك احتیاج ایچون عقد ایدلمشدر دیه لم ·
اگر او احتیاج بر طرف اولدقدن صکره دولت
فضلهٔ وارداتندن بر مقدارینی نشر ایلدیکی قائمه یه
قارشولق تخصیص ایدرك قائمه یی کیرویه اله جق
ایسه بو صورت خلقده نه قدر امید وامنیت ویره ـ
بیلور ایسه قائمه دخی اوقدر رواج بولور ·
یعنی الحالة هذه ویره جك پاره سی اولمیان بر
بورجلونك سندنده کی اعتبار او بورجلی بو پاره یی

نه زمان و یره جکنه نه قدر امنیت اولنور ایسه انکله متناسب اوله جغی کبی دولتك قائمه سی دخی انجق بو نسبتده براعتبار بوله بیلور . هله قانون اساسی یه تابع اولوب ده منتظماً اداره اولنان مملکتلرده حال دها بشقه در . بویله اولان مملکتلرده خلقدن النان ویرکولر فلانلر اویله انغاریه صورتیله جبراً النان فضولی شیلر کبی اولمیوب بلکه دولتك مصارفی نه ایسه خلقدن او قدر پاره النه جغی ودها طوغریسی مملکتك وارداتی نه قدره بالغ اولیور ایسه دولت او مقدار ایله اداره ایدیله جکی وفضله اوله رق پاره النمیه جغی یعنی مصارف ایله وارداتك بودجه سی تدقیق اولنوب مصارفدن کسمکمی ویاخود وارداته ضم ایتمکمی لازم کله جکی وحاصلی خلقدن طوپلنان پاره نك خزینه ده جمع وحبس اولنمیه جغی معلومدر . بو حالده یا ملت مصارف صحیحه دن ماعدا اویله قوائم فلان ایچون فضله پاره ویرمیوب اگر مصارف زیاده ایسه یا انی تنقیح ایتمك ویاخود فضله پاره ویرمامك حقنده پارلمنتوده رأی ویرر ویاخود پك آز بر مقدار قارشولق گوستر ایسه قائمه نك

ق برقاتدها تنزل ایده جکی آشکاردر .

الحاصل بر دولتك شوكتی ملتك درجۀ
وتی ایله متناسب اولوب انك خارجنده استقراض
یاقائمه صورتیله ثروت ارامق پك مضر اولدقدن
عدا اول صورتله میدانه چیقاره جغی اوراق هیچ
وقتده اوراق نقدیه دن اوله مز . اما دولتجه
ض میریه عائد ثروتلر قارشولق اتخاذ اولنه رق
لرك مساعده سی داخلنده قائمه چیقاریلور وهر
ن و محلده قائمه یی التونه تبدیل صورتی تأمین
لنور ایسه اویله اولان قائمه یه برنوع بانقنوت
منی ویرمك دها مناسب اولوب اقونومی پولتیق
نی دخی اصلا اعتراض ایده مز .

مبحث سادس

(استهلاکات)

استهلاکات حقنده ملاحظۀ عمومیه

اقونومینك اس الاساسی اولمق اوزره خبر
یریلیورکه یشامق لوازم اکلیه وثوبیه وسائره

دن عبارت اولان اشیانی استهلاك ایله اولور . بونلری استهلاك ایده بیلمك ایچون اولا استحصال ایتمك لازم کلور . استحصال ایسه سرمایه وادوات وسعی وعمل کبی اسبابه توقف ایدر . مادامکه اقونومی پولتیق مقاصدینك اك مهمی تزیید ثروتدن عبارتدر او حالده استحصال وتزیید ثروته مدار اولان هر اسبابی حقیله اکمال ایتمك دخی لازمدر . ایشته بو مبحثه کلنجیه قدر بسط وتمهید ایدیلان مباحثك جمله‌سی شو نقطهٔ نظردن باقیله‌رق بسط وتمهید ایدلمشدر . حالبوکه استحصال وتزیید ثروت اقونومی پولتیق مقاصدینك اك مهمی اولوب ده بو مقصد مهمی حصوله کتوردکدن صکره اقونو-میدن اك مهم بر مقصد اولمق صره‌سی استهلاك جهتنه انتقال ایدر . استهلاك حقنده‌کی حقایق اقونومیقیه‌یی نظر حسن تلقیده جمع ایتدکدن صکره یالکز استحصال وتزیید ثروت مقصدندن دخی بر شی حاصل اولمز . بو عدم حصول امرنده ایکی نقطهٔ نظر واردر . بونجیسنه کوره معیشت

چون لازم کلان اسبابی استهلاك ایتمیوب یالکز تراکم
ندیرمکدن برشی حاصل اولمز . زیرا اسباب
نه کوره‌یی استحصالدن مقصد اساسی استهلاکدر .
کنجیسنه کوره بو استهلاك حقنده کی حقایق
قواعد اقونومیقیه‌یه رعایت ایتمکسزین اصولسز
عده‌سز واسراف وابذال یوللو صرفندن دخی
رشی حاصل اولمز . زیرا یشامق ایچون
سهراء معیشتك هر تهلکه‌لی نقطه‌لرینی کوروب
کا کوره کندیسنی کوزته‌رك صدمات دهره قارشو
احتیاطلی بولنمق لازم کلور . مقصدی براز دها
شرح ایده‌لم : باشلوجه ثروت اولمق اوزره
مثلا بغدایی استحصال وتزیید ایدرك انباره ییغدق .
انی معیشتمز ایچون صرف ایتمیه‌جك اولور ایسه‌ك
ییغوب ییغمامش اولمق مساوی اولور . یاخود
بغدایی انباره ییغدقدن صکره انکاه کندیمزی بر
سنه اداره ایده‌جك ایکن برآیده انی اسراف ایلدك .
قصوراون برماه ظرفنده بغدایسز قاله‌جغمز جهتله
ینه انی ییغوب ییغمامش اولمق مساوی قالور :

حالبوكه بز بر سنه‌یشامق ایچون ایکی و بلکه اوچ
سنه‌لك بغدای یغمغه دخی مجبورز . زیرا بر
یانغین بر بیوك یغمور و یاخود ایلروکی سنه‌ده
محصولاتجه بر برکتسزلك والحاصل هرهانکی بر
آفت سماویه وارضیه بزم بر سنه‌لك ذخیره‌مزك
بر بیوك قسمنی محوایدر ایسه آچ قالمش اولورز .
بوندن ماعدا استهلاك مسئله‌سنده بر حقیقت دها
واردرکه انی هیچ بر وقتده نظردقت واهمیتدن
اوکندن اوزاق طوتمق ممکن اولمز . او حقیقت
ایسه استحصال ایلدیکمز ثروتی یالکز کندی
معیشتمز ایچون ده استحصال ایتمکلکمز قضیه‌سیدر .
بزم بر طاقم بورجلرمز دها واردرکه انلری دائما
اونوتمغه میال اولدیغمزدن او بورجلری ایفا ایدر
ایکن صانکه انغاریه و یا جریمه اوله‌رق ایفا
ایدیورمشز کبی شکسته خاطر اولورز . انلر
ایسه جمعیت بشریه و مدنیه داخلنده یشامقده
بولندیغمز حسبیله او جمعیته بورجلو اولدیغمز شیلردر
که انلری دخی اقونومی پولتیقك اشبو صرفیات

حثنده قارئلرمزه اخطار ایلك لازمهٔ حالدندر .
ناء علیه وجوه صرفیاتی بروجه آتی فقره بفقره
حثه چکمك بوفنك جملهٔ مهمه‌سی عد اولنور .

اسـتهلاكات خصوصیه

بوندن مقدم یکن مباحث مخصوصه سـنده
ایضاح ایدلمش ایدی که بر آدم النده هر نصل بر
سرمایه بولنور ایسه انکله ایشلیه رك یعنی کندی
سعی وعملی دخی اوسرمایه یه قاته‌رق سنه نهایتنده
حسابنی کوردیکی زمان اولکی سرمایه‌سنی تمامیله
موجود بولور ایسه او آدم شو بر سـنه ظرفنده
تمام سعی وعملی ایله یشایوب سرمایه‌سـندن برشی
یمامش اولور وسرمایه‌سی نه قدر ازالور ویاخود
چوغالور ایسه اونسبتده احتیاجات حقیقیه‌سندن
نقصان ویاخود فضله چالشمش اولور .

برآدمك الـده بولنان سرمایه سـنی هیچ
اکسیلتمیه[illegible] انی [illegible] سعی وغیرتی ایله
[illegible] اعتدال کوریلور .

لكن بو نقطهٔ اعتدال یالکز استحصال ثروت نقطهٔ
نظرندن باقیق اوزره بر اعتدالدر . بو قسمه
مسئله‌یه استهلاکات نقطهٔ نظرندن باقیله‌جق اولور
ایسه اقونومی قواعدی دائره سنده بر معیشت
منتظمه ایله یشایه‌جق اولان انسان ایچون بو اعتدال
کافی دکلدر . یوقاروکی فقره‌ده بیان ایلدیکمز آفتلر
او آدمك نظر دقت واهمیتنی جلب ایلدکدن ماعدا
دیکر بعض خصوصات مهمه واردر که انلر دخی
اوآدمه بر احتیاط توصیه‌سنده بولنور . حیاتمزك
کذرکاهنه ادنا بر نظر ایدر ایسه‌ك ذکر اولنان
خصوصات مهمه‌یی بداهةً کوره بیلورز .
احوال آتیه ومستقبله بر ظلمت ایچنده بولنمق
حسبیله انی کورمك ایچون فال آچمغه و یاخود
رمل دوکمکه و یا احکام نجومه طانشمغه حاجت
واردر ظن اولنه‌مز . اقونومی پولتیق فنون
معقوله‌دن اولدیغی جهتله بومثللو اوهامه التفات
بیله ایتمز . حیاتك کذرکاهی پك کوزل تعیین
اولنمش واحوالی دخی هرعبرت بین اولنلره بداهةً

كورونمكده بولنمشدر . كذركاه حيات اوزرنده بز يالكز دكلز . بزدن اول بو شهراهه اياق آتمش آدملر ايشته كوزمزك اوكنده اوله رق كيديورلر . بزدن قاچ ياش زياده اولان آدملرى كوريور ايسه كز انلر ياشلرى نسبتنده اوله رق شهراه حياتده بزدن اوقدر خطوه ايلروده بولنيورلر . بونلر ايچنده التمشلق يتمشلك سكسانلق طقسانلق آدملر دخى بولنيور . اندن ماعدا برطاقلرى هنوز كنجلك حالنده وايش ايشليه جك زمانده ايكن تكرلنوب كيديورده فاميلياسى خلقى كندى حياتنده كى مسعوديتى بوله ميه رق پريشان اوليور . ايشته بوحاللر اقونومى فننك دلالتيله تبعيتله برمعيشت منتظمه دائره سى ايچنده يشايه جق اولنلر ايچون كذركاه حياتك احوال مستقبله سيدركه ارباب سعى وعمل بونلرى دخى نظر اهميتدن اوزاق طوتمزلر .

ايشته كنديكنديسنه توضيح و تحقيق ايديوركه سرمايه سنى ضايع ايتميه رك يالكز سعى

وعملی ایله یشایان بر آدم اقونومی پولتیقجه نقطهٔ
اعتدالده دکلدر . کندیسنك ایشلیه میه جکی
خسته لك و اختیارلق زمانلری ایچون احتیاطه
مجبور اولدیغی کبی برآفت غیر مخمنه یه مقابل
دخی احتیاطه مجبوردر . بوندن ماعدا کندیسندن
صکره هنوز ایش زماننه واصل اولهمیان ویاخود
ایشلمکه استعدادی بولنهمیان خویشانی ایچون
دخی احتیاطه مجبوردر . اویله ایسه او صاحب
سعی وعمل قازاندیغی ثروتك برمقداری ایله کندیسی
تعیش ایدر ایسه برمقدارینی دخی بو احتیاطلره
مقابل تراکم ایتدیرمکه مجبوردر . اما بو مجبوریت
پك نازك برشیدر . اقونومی پولتیق انسانك علو
جنابنی مزیت مخصوصهٔ مدنیه وملکیه سنی محو
و آدمی ترذیل ایچون موضوع دکلدر . شان
انسانیته نقیصه ویره جك بر شیئی اصلا تجویز
ایتمز . بناء علیه شو احتیاط مجبوریتنك پك نازك
بر مجبوریت اولدیغنی اثبات ایچون بونده کرك
افراط وکرك تفریطك عادتا معیاردن اولدیغنی

بداهة و قطعياً حكم ايدر . اوت بو احتياطده
افراط عادتا معيباتندندر . زيرا امساك وبخل
درجه‌سنه واروب هيچ برحكيم بوقدركه پنتيلكى
تصويب وتحسين ايلسون . بخل برسرقتدر .
هم ده انسانك كندى نفسندن سرقت اتمسيدر .
سرقت حد ذاتنده شايان جزا بر تهمت برجنايت
اولديغى حالده كندى نفسندن سرقت ايدن دنينك
جزاسى دها بيوك اولمق لازم كلور ايسه ده هم
سارق هم مسروق كنديسى اولديغى ايچون خارجدن
بر دعواجيسى بولنمديغى جهتله اوجزادن قورتلمش
اوليور . جزادن مادةً قورتلمش ايسه معناً
يه قورتلمامشدر . زيرا بتون خلقك تعييبى انك
ايچون برجزاى معنويدر . بناء عليه انسان ثمرهٔ
سعى وعملنك مساعده‌سى دائره‌سنده اولهرق نفسندن
كتم ايتميوب بالعكس او مساعده داخلنده كوزل
يشامغه دخى غيرت ايتمليدر . مجبوريت مذكوره‌ده
تفريط دخى معيباتندندر . زيرا بو تفريط قاعدهٔ
[illegible] رعايت ايتميه‌رك اسرافى موجب

اولور . اسراف دخی بر نوع سرقتدر .
اسرافدن آزاده اولەرق اداره ایدیلەجك بر ثروتك
فضلەسی بشقه زمانلر ویاخود صاحب ثروتك ینه
کندیسنه عائد بشقه آدملر ایچون لازم ایکن
اسراف ایله استهلاك ایدیلور ایسه او زمانلرك
واو آدملرك عوائد و حقوقندن سرقت ایدلمش
اولور . ایشته بونك دخی عادتا بر سرقت کبی
مادةً جزا کورمامسی بشقه زمانه عائدیتی وبشقه
آدمك حقوقی اولمسی هنوز فعلاً ومادةً تحقق
ایدەمیوب ده اسراف اولنان مال مسرفك کندی
مالی اولمق اوزره حکم ایدلمسندندر . یوقسه
جزای معنویسی اولان تعییب عمومی ینه واقعدر .

احوال مستقبله ایچون اقونومی پولتیقك
توصیه ایلدیکی شو احتیاط ذاتاً براز مطالعەسی
اولنلر ایچون عادتا بدیهیاتدن اولمق اوزره تلقی
ایدیلەجك برکیفیت اولوب شو حالده اقونومی
پولتیقه صورەجغمز شی ذکر اولنان احتیاط
خصوصنده کی نسبتدن عبارت قالور . یعنی

انسان سعی وعملی ایله استحصال ایلدیکی ثروتدن نه قدرینی افراز و ادخار ایتمسی لازم کله جکنك بیلنمسی ایجاب ایدر . حالبوکه بونك ایچون اقونومی پولتیق نزدنده برنسبت معینه یوقدر . زیرا بعض ارباب مساعینك ثمرهٔ سعی وعملی اولان وارداتی اول قدر آزدرکه حتی کندیسنك معیشت مخصوصه سنه دخی کفایت ایده مدیکندن او آدم بر قاچ جهتلرجه معاونت عمومیه یه محتاج اولور (اشاغیده بونك ایضاحی کله جکدر) بعض کسه لرك ثمرهٔ سعی وهمتی ایسه انجق معیشت ضروریه سنی تسویه ایدوب اندن هیچ بر شی آیرمغه جداً امکان یوقدر . اوچنجی درجه ده اولمق اوزره مستحصلات واقعه سندن پك آز بر شی آرتدیره بیله جك اولنلر کلوب ایشته اقونومینك اك زیاده نظر اهمیتی دخی بونلر اوزرینه آچلمشدر . بو آدملر دیرلرکه نه قدر اداره لی یشامش اولسه م برطرفه قویه جغم وجمع ایده جکم شی پك حزوی اوله جق ونتیجه سنده ایشه یارار

برمقداره بالغ اولمیه جقدر . بو یله اولمقدن ایسه اوفضله جغی دخی معیشتمه صرف ایده یم ده برازدها راحتجه یشایم » ایشته دنیاده اك باطل برسوز وارایسه اودخی بودر . ادخار ایده جکی ثروتك بالغ اوله جغی مقدارنه قدر اهمیتسز اولسه البته هیچ یوقدن دها اهمیتلی اوله جقدر . حالبوکه آرتدیره بیله جکی مقداری معیشت یومیه سنه صرف ایده جك اولسه فضله رفاهی دهااهمیتسز قالور . ایشته شو نقطهٔ مهمه یی اوذات هیچ بروقتده کوزی اوکندن آیرماملیدر . دردنجی درجه ده اولمق اوزره ثمره سعی وهمتك فضله سی یقین وقتده برسرمایهٔ جدیده حاصل ایده جك قدرچوق اولنلر کلورکه ایشته بونلراکراحتیاطه رعایت ایتمیه جك اولورلر ایسه بوقاروده مبحث مخصوصنده بیان اولندیغی وجهله یکیدن یکی یه تراکمی لازم کلان سرمایهٔ جدیدوثروت جدیده لرك دخی حصولنی منع ایتمش اوله جقلرندن بونلرك شواو یغونسزلغی هیچ بروجهله عفواولنه جق او یغونسزلقلردن عد

اولنه‌مز . حاصلی معیشت خصوصنده رفاه جزوی احتیاط کلی قدر ذوقلی برشی دخی اوله‌میه‌جغندن انسان سفاهت و اسراف درجه‌لرینه وارمیه‌جق اولان معیشت مرفهه‌سیله یشادقدن صکره فضله حاصلاتنی ادخار ایتمك اقونومینك پك بیوك اهمیتله توصیه ایلدیکی برشیدر .

استهلاكات بلدیه

هرصنف انسانك برمسکنی واردرکه معیشتی ایچون اومسکن برظرف اولدیغی جهتله کندیسیله برابر استهلاکاتی دخی اوظرف ایچنده مظروفدر . بومسکنه علی‌العموم « خانه » اطلاق اولنمشدر . انسان محصول مساعیسنی کرك عیناً اشیا اوله‌رق کرك مبادله ایله تدارك ایلدیکی لوازم وکرك فضله‌ٔ وارداتی اولان نقد اوله‌رق خانه‌سنه یواسنه کتوروب ادارهٔ معیشتنی دخی اوخانه درونده تنظیم ایدر . یمك ایچمك کیمك ایچون لازم

اولان شیلری استهلاك مسئله‌سی‌اك اول کوز اوکنه کلور شیلردن اولمغله بونلر بدیهی ایسه‌ده بر خدمتجینك خانه دروننده فامیلیایه خدمت ایتمسی دخی بر نوع استهلاك دیمك اولدیغی بردن بره خاطره خطور ایتمز ٠ حالبوکه انسان هرنه‌یه محتاج ایسه جمله‌سنك استیفاسی بر استهلاك دیمك اولوب کیجه اکلنجه‌سی ایچون قزینه همشیره‌سنه و یازوجه‌سنه چالدیردیغی پیانو دخی مادام که بر نوع احتیاجدر البته بر نوع استهلاك عد اولنور ٠ خانه دروننده‌کی ادارهٔ معیشته و بر یلان نظام « اقونومی دومستیق » نامیله آیریجه بر فن حکمنی المش اولدیغندن فن مذکوره بوراده مداخله ایتمك املنده دکل ایسه‌ده شوقدر براشارتی استهلاکات بلدیه مسئله‌سنه عطف کلام ایچون بر مقدمه اتخاذ ایتمك اوزره لازم عد ایلدك ٠

ایمدی معیشت ایچون خانه دنیلان شی نصل بر ظرف ایسه شهر و بلده دنیلان شی دخی ظرف اوستنده ظرفدر ٠ بر آدم تك باشنه بر فامیلیا

تشکیل ایده‌میوب کندیسندن بشقه بر طاقم انسانلرك دخی اجتماعی بر فامیلیا تشکیل ایلدیکی کبی فامیلیالرك اجتماعی دخی بر جمعیت مدنیه بر ملت تشکیل ایدر . کذلك بر خانه‌نك اوطه‌لری او فامیلیا اعضاسندن هر برینك خصوصی اقامتکاهی دیمك اولدیغی کبی بر شهره نسبتله خانه‌لر دخی شهرك اوطه‌لری دیمك اولوب شهرك هیئت عمومیه‌سی ایسه همشهری دنیلان انسانلرك تشکیل ایلدکلری عمومی بر جمعیته عمومی بر خانه اولور . حتی بر خانه‌ده خصوصی اوطه‌لردن ماعدا صالون وسائره مثللو او خانه‌نك بعض قطعه‌لری فامیلیا خلقی ایچون عمومی بر محل اولدیغی کبی شهرده دخی خانه‌لر فامیلیالره نسبتله بر خصوصی محل اولوب سوقاقلر بغچه‌لر میدانلر وسائر بر طاقم یرلر دخی او شهرك عمومی فامیلیاسی دیمك اولان اهالیسی ایچون عمومی یرلر اعتبار اولنور که همشهریلرك کافه‌سی او یرلره مشترکدرلر بو حقیقت کوز اوکنه کتوریلنجه تسلیم اولنور که بر آدمك کندی خانه‌سی ایچون بر طاقم استهلاکاتی

ومصارف اولدیغی کبی ینه او آدمك ساکن اولدیغی
بلده‌ده استهلاکات عمومیه‌سندن دخی حصه‌سی اولور
دوائر بلدیه ایشته بو استهلاکات بلدیه‌نك مرکز
اداره‌لریدر . سوقاقلرده‌کی سپورتیلر چامورلر
تمیزلتمك ایستر سوقاقلره قالدیرم فرشیله یغمورلی
هوالرده چامورك کثرتنی منع اولنمق ایستر .
کیجه‌لردن دخی کوندوزلر کبی استفاده اولنمق ایچون
سوقاقلری غازلرله تنویر ایتمك ایستر . عمومه
نزهتکاه اولمق اوزره بغچه‌لر میدانلر وجوده کتورمك
ایستر . صحت عمومیه‌یه خدمت ایچون ارزاق
واشیاء وسائر لوازم صحیه‌یه نظارت ایستر .
ایشته بونلرك هپسی او بلده‌ده اوتورانلرك عادتا
طوغریدن طوغری‌یه کندی استهلاکاتی دیمك
اولدیغندن بر آدم ثمره سعی وهمتی اولان حاصلاتنی
کندی معیشتی ایچون نصل استهلاك ایدییور ایسه
اندن بر قسمنی دخی ینه کندی معیشتی دیمك اولان
شو استهلاکات بلدیه مقابل صرف ایتمسی ضرو -
ریاتدندر . بناء علیه اقونومی پولتیق مدققلرینك

ـفـاق حکم ایلدکلری وجهـله ویرکولرك الك
ـوصی تکالیف بلدیه اولوب برانسـان کندی
ـوصی خانه‌سنك مصارفنی نصل کندی مسعودیتی
ـون تسویه ایدییور ایسـه کندی دائرهٔ بلدیه‌سی
ـارفندن حصه‌سـنی دخی ینه اویله‌جه کندی
ـودیتی ایچون تسویه ایتمش اولور ۰

استهلاکات عمومیه

انسانك مسکنی یالکز کندی خانه‌سی حدودیله
ـوداولمیوب خانه‌سـنك واقع اولدیغی بلده دخی
ـی که ینه کندیـنك مسکنی ایسـه مسکن ووطن
ـق حیثیتیله منسوب اولدیغی طوپراغك حدو-
ـی اکثر یا کندی شهری دخی تحدید ایتمیوب انسان
ـوك قطعـهٔ ارضیه‌نك سکنه‌سـنه وسکنه‌نك
ـت عمومیه‌سنه نسبتله جمله‌سنك هم‌شهریلرندن
ـوداولور ۰ واقعا المانیاده بعض شهرلر واردر
ـشلی باشـلر ینه برحکومت اعتبار اولنورلر ۰
ـعـابر زماندنبری اوروپاده بعض افکار جـدیده

اصحابی ظهور ایتمکه باشلامشدر که جمعیت بشریه‌نك حدودینی دوائر بلدیه ایله تحدید ایدرك او یاخود ولایت ویاخود اولکا تقسیماتنی قالدیرمق ایسترلر لکن بونلرك هیچ بریسی هنوز اقونومی پولتیقنك فنه اساس اتخاذ اولنه‌جق قدر کندی کندیلرینی تأسس ایده‌مامشلردر . شمدیکی حالده انسانك مثلا فاتح سمتنده برخانه‌سی اولور که بوخانه کندیسنك اڭ یقین بر ظرفیدر . کندینك خصوصی بواسیدر او خانه ایچنده اسباب معیشتی اکمال ایچون سعی و عمل بولنور . لکن او خانه‌نك منسوب اولدیغی فاتح محله‌سی ینه بو آدمك کندی دائرهٔ بلدیه‌سیدر . او محله‌نك منسوب اولدیغی استانبول شهری ینه بو آدمك کندی شهری اولوب ایجابنه کوره « بن استانبوللی یم » دیدیکی کبی دولت علیهٔ عثمانیه اولکاسی دخی ینه بو آدمك اولکاسی اولوب اقتضاسنه کوره « بن عثمانلی یم » دیر .

برخانه‌نك اسباب رفاهنی اکمال ایده‌جك استهلاکات ایله بر دائرهٔ بلدیه‌نك اسباب رفاهنی اکمال ایده‌جك

لاكات اراسنده نه نسبت وارايسه براولكانك
باب رفاهنى اكمال ايده جك استهلاكات
ننده دخى او نسبت واردر . براولكا درونده
يان ملتك افرادى بيننده كى مخالفات ومنازعاتى
ايله احقاق حق ايتمك ايچون برهيئت عدليه
ر . او ملتك معارفجه صنايعجه تجارتجه
ياجاتنى تسويه دن ماعدا اسباب ترقيسنه دخى
سل ايچون خدمت ايستر . داخل اولكاده
يت واسايشى محافظه ايچون ژاندارمه يعنى ضبطيه
وليس كبى اسباب حفظيه ايستر . بواولكايه
رجاً وقوعبوله جق تعرضلرى منع ايچون براً
بحراً اسباب مدافعه يعنى عساكر بريه و بحريه
بونلرك تحصنگاهى اوله جق قلاع واستحكامات
دونغايه و بونلرك تسليح و تجهيزاتنه احتياج
ر ينور . ايشته بونلر هپسى اوملتى تشكيل
دن انسانلرك برر برر محتاج اولدقلرى شيئك
يئت عموميهٔ مجتمعه سى اولوب انسان حياتنى
افظه ايچون نه يمك ايچمك البسه گيمك وسائر لوازمه

نصل محتاج ایسه اشبو حوائج مشترکهٔ عمومیه‌یه دخی اویله محتاج اولور . بو سببه مبنیدر که بونلره دخی « استهلاکات عمومیه » دینلمش یعنی اقونومی پولتیق احکامی دائره‌سنده منتظم وامین اوله‌رق یشایه‌جق اولان انسانلرك ینه کندی استهلاکات مشترکه وعمومیه‌لرندن عداولنمشدر .

استهلاکات بلدیه‌یی تسویه ایچون ویریلان « تکالیف بلدیه » نه‌قدر مشروع ایسه‌لر اشبو استهلاکات عمومیه‌یی تسویه ایچون اعطا اولنان تکالیف میریه دخی اوقدر مشروعدر . ذاتاً تکالیف ورسوم عدلیه کبی برطاقمی یالکز محاکم عدلیه‌یه مراجعت ایدنلردن خدمت مقابلی النور برنوع اجرت اولدیغی جهتله انك اصابت ومشروعیتنه هیچ بر کمسه‌نك دیه‌جکی اولمیوب مدافعهٔ عمومیه وسائره ایچون و ویرکو وسائرنامله ایله النان تکالیف دخی علی العموم استفاده ایدیله‌جك خدمت مقابلی النديغی ایچون مشروعدر . کوندوزه‌لری وباخصوص کیجه‌لری بزی بکلیان برژاندارمه

ندی حوائج بشریه‌سی ایچون بشقه بش کوروب
زانمغه وقت بوله‌میه‌جقدر . انك همتی ثمره‌سی
وله‌رق نائل اولدیغمز راحت و امنیت مقابلی
ولق اوزره بزم دخی انك احتیاجاتنی تسویه
یتکلکمز ضروریدر . کذلك حدود مملکتمزی
سلط اعدادن محافظه ایچون سلاحلنان عسکر
دخی خدمتنی و حتی حیاتنی بیله بزم امنیت و راحتمزه
حصر ایلمش اولدیغندن بالمقابله انك تسویهٔ احتیاجاتی
ویمزك بورجیدر . تکالیف میریه‌یی شویله
قاعدهٔ اقونومیقیه نقطهٔ نظرندن تلقی ایتمك اوزره
هیچ بر حکیم یوقدرکه بونلره اعتراض ایلسون .
حتی هر نوع خدمت عمومیه‌یه نظارت ایده‌جك
اولان حکومت دخی ملتك هیئت عمومیه‌سندن
عبارت اولان فامیلیانك نوعا مدبر اموری دیمك
اولدیغندن ملته ایلدیکی خدمت مقابلنده انك
دخی اجرتنی ویرملکله برابر رؤیت ایلدیکی اموری
مطلوبه موافق اوله‌رق رؤیت ایدوب ایتمدیکنی
اکلامق ایچون ینه ملت طرفندن انتخاب اولنان

منتخبلردن مرکب بر مجلس حکومتك اجرا آتنی
تحقیق وواردات ومصارفات بودجه‌لرینی وسائر
علی العموم حساباتی تدقیق ایلر که ایشلك بو جهتی
مالیه وحقوق فنلرینه عائد اولدیغی جهتله بوراده
بزم صددمزدن خارجدر . شوقدر وارکه
بویله خدمت عمومیه مقابلی اوله‌رق آلنان تکالیفدن
ماعدا اگر بر حکومت اهالیدن قهراً وجبراً
ویرکولر آلوب ده انی دخی کندی بیلدیکی یولده
صرف ایلر ایسه او حکومت بر حکومت مستبده
اولوب ذاتاً علم حقوقك وفنون مالیه‌نك وقوانین
احرارانه‌نك خارجنه چیقمش دیمك اوله‌جغندن
اقونومی پولتیقك بویله بر حکومت مستبده ایله
هیچ بر مناسبتی اوله‌مز . اقونومی پولتیق کندی
هوسات خصوصیه وشخصیه‌سنه تابع اولان بر
تك انسانی دخی کندی دائره‌سی خارجنده عد ایدرك
اکا قارشمدیغی حالده هیچ بر قاعده وقانونه رعایت
ایتمکسزین کندی هوسات استبدادکارانه‌سنی اجرا
ایدن حکومتی هیچ بر وقتده قواعد عمومیه‌سی

دائره‌سنك داخلنه ادخال ایلمز .

معاونت انسانیه

بو قاروده بالمناسبه عرض اولنمشدرکه انسانلر میاننده بعضیلری کندی ثمرهٔ سعی و همتلریله حوائج ضروریه‌لرینی تسویه ایده‌میه‌رك برقاچ جهتلرجه معاونت عمومیه‌یه محتاج اولورلر . اشبو معاونت انسانیه قضیه‌سی جمعیت مدنیه ایچنده یشایان انسانلر ایچون او قدر مقدس بر بورجدرکه بونی هیچ بر دین ومذهب انکار ایده‌مدیکی کبی هیچ بر حکیم دخی انکار ایده‌مز . بالعکس شو بورجك مقدسلکنی تأیید وتأکید ده عموم انسانلرك افکاری متحددر .

انسانلرك احتیاجی یالکز یمك ایچمك وکیمك ایله برده صیغنه‌جق محللردن عبارت دکلدر . حالبوکه معاذ الله تعالی دیوانه‌لك ویاخود سقطلق کبی عذرلردن طولایی شو برنجی احتیاجاتی تسویه‌دن بالکلیه عاجز اولانلر ویاخود

وجودجه قسماً سقطلق ویاخسته‌لك ویااختیارلق کبی ینه قسماً تسویه‌دن قاصر بولنانلر واردر . بونلره معاونت ایسه جمعیت مدنیه‌نك بورجیدر . اندن ماعدا چوجقلری تربیه ایتمك ولیلرك برنجی وظیفه‌سی اولوب بو ایسه بشقه‌جه بر مصرفه احتیاج کوستررکه انسانلردن پك چوغی بوکاده مقتدراوله‌مزلر . مادام‌که جمعیت مدنیه برفامیلیا حکمنده در مادام‌که انك اعضاسی یکدیکره همتلری اولمق مناسبتیله عادتا بر فامیلیا اراسنده‌کی قرابت مثللو برقرابتله یکدیکرینه قریبدر اویله ایسه تربیه‌لرندن ولیلری عاجز اولان چوجقلرك تعلیم وتربیه‌سی دخی همشهریلری عهده‌لرینه مترتب برمقدس بورجدر .

معاونته اولان احتیاج حقیقی ایله دیلنجیلك اراسنی فرق ایتمکه پك زیاده اهتمام ایسترز . سوقاقده آوج آچان عارسزلره پاره ویرمك انسانیته موافق اولمق شویله طورسون بالعکس انسانیتی تحقیر وترذیل ایدن بررذیلك شو دنائتی

تحسین و بویولده کندیسنی تشویق دیمك اولور .
صحت بدن انسان ایچون جناب حقك اك بیوك
بر احسانی و بناء علیه انسانك اك زیاده اعتماد
ایده جك برسرمایه سیدر . بو لطفك قدرینی
بیلهرك الدن کلدیکی مرتبه سعی وعملده بولنمقدن
اوشنوب ده خلقه آوج آچمق نه بیوك بر رذالت
ایسه اورذالتی تحسین ایدرك بویولده کی دیلنجی یه
پاره ویرمك دخی او قدر عیبدر . فقر وفاقه
دنیلان شی الده پارهسی اولمامق دیمك دکلدر .
برایش کورمکه مانع شرعی وطبیعیسی بولنمق
دیمکدر . بویله برمانعی اولمدیغی حالده یه‌جك
اکمکی اولمیانه « فقیر » دیمکدن زیاده « تنبل »
دیمك طوغریدر .

معاونت بشریه یه حقیقة احتیاجی اولنلره
معاونت ایچون شونك بونك شوکا بوکا متفرق
صورتده کی اعانه‌لرندن هیچ برنتیجه حاصل اولمز .
بوبابده اقتضا ایدن نظاماتی وضع وتأسیس ایتملی
وموجبلرنجه حرکت ایتملیدر که مطلوب حاصل

اولسون . جمعیت مدنیهٔ اسلامیه‌ده بو وظیفهٔ مدنیه‌نك برقسمی پك مكمل حاصل ایدلمش اولدیغندن بر وجه آتی ایضاحات لازمه‌یه كیرشدیكمزده اسلامیتك بو شرفی تمامیله میدانه چیقار .

معاونت انسانیه و عمومیه‌نك ایجاب ایلدیكی شی برجمعیت مدنیه داخلنده اوكسوز چوجقلری بیوتمك ایچون ایتامخانه‌لر و فقیر و اوكسوز چوجقلری تربیه ایچون اصلاحخانه‌لر و وجودجه سقط و علیل و اختیار اولنلری باقق ایچون مسكینخانه‌لر و غریب و كیمسه‌سز اولان خسته‌لری تداوی ایچون غربا خسته‌خانه‌لری و طریق تحصیلده ایلرویه كیتمك غیرتنده بولندیغی حالده قوهٔ مالیه‌سی معیشته كافی اولمیان طلبهٔ علوم ایچون كیجه‌لی كوندوزلی مجاناً یاتیلور مدرسه‌لر و عمارتخانه‌لر و دائما ارباب رغبته آچیق بولنه‌جق كتبخانه‌لر وجوده كتورمك اولوب بونلرك حصولی ایسه ایكی صورتده میسر اولور برنجیسی ثروت و سامانی پك زیاده اولنلرك كندی

قاملرینه بو مثللو خیرات ومبرات انشا ایتلری صورتیدرکه ایشته جمعیت مدنیهٔ اسلامیه ده بوبرنجی صورته پك زیاده اعتنا اولنمشدر . الیوم خیرات ومبرات قارشولغی اولەرق اصحابی طرفندن تخصیص ایدلمش بولنان اوقاف هر نوع سوء استعمالاتدن قورتاریلوب ده حسن اداره ایدیلەجك اولسه سنوی لااقل اون میلیون لیرا حاصل ایدەجکنی تخمین ایلیورلرکه بو مبلغ قوجه بردولتك واردات عمومیەسی کبی بر اهمیتده اولدیغندن بویله برسرمایه حسن صورتله صرف اولندیغی تقدیرده ممالك محروسه جهانك هرطرفندن دها معمور اوله بیلور ایدی . ایکنجی صورت ایسه بوقدر اوقافی اولمیان مملکتلر ایچون مصارف مذکورەیی دخی تکالیف بلدیه ویاخود تکالیف میریه داخلنه ادخالاً بە عموم اهالیدن استیفا ایلمك صورتی اولوب اوروپانك برچوق یرلرنده یعنی درجهٔ کافیەده اوقافی بولنمیان محللرنده بوصورت ثانیەیه مراجعت اولنمقدەدر .

ایشته استحصال وتزیید ثروت خصوصنده اقونومی پولتیقك سرد ایلدیكی اصول واساسه رعایت اولندیغی كبی استهلاكات خصوصنده‌كی قواعدی دخی مرعی الاجرا اولور ایسه ترقیات مدنیه‌یه دلالت ایدن علملرك اك مقبوللرندن بریسی دخی اشبو اقونومی پولتیق اولور و بویله اولمیوبده ذهنلرمزك اوهام بوللو خیالات عندیه‌سندن آیرلمیه‌جق اولور ایسه‌ك اقونومی پولتیقك حقایق حكمیه‌سی و معقوله‌سی دخی ترهات بیهوده‌دن عبارت قالور ٠

خاتمه

شو رساله‌ٔ مجمله‌یی صرف اقونومی پولتیق دائره‌سی داخلنده ترتیب ایدرك علم حقوق ایله مالیه واقونومی دومستیق یعنی اصل تدبیر منزل فنلرینه تعلق ایدن مباحثی بوكا قارشدیرمامغه الدن كلدیكی قدر غیرت ایلدك ٠ اعتقاد عاجزانه‌مزه كوره كتابی بیولتمك ایچون فنون شتی

مباحثنی یکدیکرینه قاتمق بالآخره هر فنه دائر یازیلان کتابلره دیکر فنون مباحثنی دخی قاته قاته مکررات بیهوده یی استلزام ایلیه جکندن بویله مکررات‌دن ایسه معلومات لازمه یی فن فن آیروب هربرینی آیروجه رساله‌لرده بحث ایتمکی دها ساده وفائده سنی ده زیاده کورمکده یز . بناء علیه هیئت عمومیه سی اقونومیدن منتظر اولان غایه یی اکماله یاردم ایده جك اولان اقونومی دومستیق و مالیه وحقوقه دائر رساله‌لریمزی دخی طبع ونشر ایله مطلبی اکمال ایلدیکی جناب حقك توفیقات سبحانیه سندن امید و انتظار ایلرز .

تمت

« ترجمان حقيقت » تفرقه لرندن منحصل

يكى كتبخانه

سوداى سعى و عمل

Ahmet Midhat, 1844-1912
—
Sevda-i sa'y ve'amel

محررى

احمد مدحت

—

استانبول

قرق انبار مطبعه سنده طبع اولنمشدر .

١٢٩٦

سودای سعی وعمل

شو سرلوحه‌یی بوندن مقدم وقت غزته‌سنك
۹ مارت ۱۲۹٤ تاریخلی و ۸٦٦ نومرولی نسخه‌
سنده بر بند مخصوصه سرلوحه اتخاذ ایتمشیدم . هرده
کرك بو سرلوحه‌وکرك انی حامل اولان بند مخصوصك
مشتملاتی همان ایلك دفعه اوله‌رق بسط و تمهید ایتمك
صورتیله درمیان اولنمش . بو دفعه «ترجمان حقیقت»
غزته‌سنه درج ایدیلان تفرقه‌لردن بر «یکی کتبخانه»
وجوده کتورمك املی حاصل اولدقده انسانك چالشقا-
نلق استعدادینی انبساطه کتوره‌جك بر مقاله‌یی دخی یکی
کتبخانه‌نك اخلاق و حکمیات کوزینه وضع ایتمکی دوشو-
ندم . شو حالده خاطریمه وقت غزته‌سنه درج ایتدیر-
دیکم سالف الذکر بند مخصوص کلدی . مذکور نسخه‌یی
درحال بولدیروب تکرار اوقویجه (بو بند بر طاقم
آدملرك مأموریت دولتدن چیقارلدیغی بر زمانده یازلمش
اولمسندن ناشی) برچوق یرلرینی شمدی صدد اتخاذ
ایلدیکم صورته موافق بولمدیغم کبی بر طاقم یرلرینه دخی
کندی کندیمه اعتراض ایلدم . پس بالای غزته بندلری او

قدر عمیق بر فکر واو قدر بیوك بر دقتله یازلدیغی ایچون مذکور بنده مؤخراً بنم ده بکنه میه جکم بر طاقم نقطه لر درج ایتشم . اما بر باقه کوره بو حالده عین اصابت صایلدی . زیرا شو اثرده ایشته او بندی کندیمه پلان ایدندم . وانی تنقید ومحا که بولندن بحثه کیریشه رك بمنه تعالی اشبو اثری وجوده کتورمك عزمنه دوشدم .

* * *

سودای سعی وعمل بندینه شو صورتده باشلامشم:

« عشق » و « سودا » و « محبت » کبی قلبك ارتباطی معنا سنه دلالت ایدن بر کلمه درمیان ایدلدیکی زمان بونلردن استدلال اولنان حکم ومعنانك مارقع علیهی بر محبوب ویا محبوبه لر اولمسی بك اسکی زمانلردن بری طانمش بر قضیه در . مثلا بر آدم « بن عاشقم » یاخود « باشمده بر سودا واردر » ویاخود « بر محبت آتشیله جایر جایر یانیورم » دیه .

جك اولسه بو حالك سببی كوزل يوزلی بر ذاتك اولمسی جهتنه ذاهب اولمق الك اسكی زمانلردنبری كوريله كلمش اولان احكامدندر. حالبوكه فكر بشرك كورديكی مجبوريت و يا كسب ايلديكی وسعت سايه‌سنده عشق و سوداو محبت يالكز بو صورت قديمه‌سندن عبارت قالمامشدر كه او صورته صرف جهت حيوانيت دنيلسه ده بجادر. بشريتك جمله تزيناتندن اولان حريته انهماك و او جهته ربط قلب دخی اويله بر عشق اويله بر سودا حكمنی المشدر كه عشقيله حقيقة جابر جابر يانان شعرای عشاقك كندی محبوبه‌لرينه اعلان عشق بولنده سويلدكلری مؤثر كفته‌لردن دها طاتليسنی دها حكمليسنی دها مؤثرينی عشاق و مشتاقين حريت اولنلر كندی محبوبهٔ

معنویه‌لری حقنده سویلمشلردر . کذلك
وطن دخی تقدیر اولنه بیلان درجهٔ قیمت
وقدسیتی نسبتنده کندی محبلرینك اوقدر
مقدس برمحبوبی اولمشدر که یك بیوك آدملر
نزدنده وطنك برآوچ خاکی پاکی کندی وجو-
دینك اجزاسندن دها قیمتدار اولمش و چونکه
کندی وجودینی دخی او یولده فدایه اوذات
عالی همت هر زمان حاضر بولنمشدر .
سودای مادی و معنوی ملتمزك جمعیت
قدیمه‌سی نزدنده سائر ملتلر کبی معلوم اولدیغی
حالده سودای حریت سودای وطن بزجه
دها یکی او یا نمغه باشلادیغنی دعوا ایده -
بیلورز . زیرا آثار قدیمهٔ ادبیه‌مزده وبر-
ملتك وجوه حسیاتنی ترجمه ایلیان ضروب
امثالدن عثمانلی اغزلرندن چیقان سوزلرده

سودای ٔ طنه دائر احکام پك آز و پك نادر اولوب هله سودای حریته دائر - وزلره بز هیچ راست کلهمامش اولدیغمزدن بو قدر دیه حکم ایده بیلورز . حالبوکه ممالك متر- قیه نك ثمره ٔ سعیله دنیاجه الك مسعود برحالده بولنان اهالیسی نزدنده « آعور دوتر اوای » دینلان برده سودای سعی و عمل واردرکه سودانك وجوه و صور سائره سی میاننده شدتجه سودای وطن و سودای حریتدن اشاغی دکلدر . عشق و سودانك ماهیت پسیقولوژیقیه سنه دائر پك چوق بحثلر جریان ایتمش اولوب بونلردن برازی عثمانلی ارباب قلمی طرفندن لسانمزه دخی تحویل اولنمشدر که سودای سعی و عمله دائر بوراده ویره جکمز برایکی ایضاحاتك تلقیسی امرنده

معلومات متقدمهٔ مذکورہنك خیلیجه یاردمی اوله جقدر »

*
* *

بندمزك شو مدخلنده هنوز سودای سعی و عملك ماهیتنی تشریح بولنده ایضاحاته باشلامامش اولوب بو ایضاحاته اشاغیده ینه عیناً نقل ایدیله جك اولان ایکنجی فقره ده کیریشیلورایسه ده شو ایلك فقره اوزرینه اجرا اولنه جق بر تنقیده شایان اعتراض بر بیوك نقطه کورینیور . شیوهٔ افاده مزك اشراب ایلدیکنه کوره صانکه سودای سعی و عمل عشقك سائر وجهلری کبی انسان ایچون خلقی و جبلی دکل ایمش ده اوروپا جه لا آموزدو تراوای » دینیلان سودای سعی و عمل ممالك مذکورهٔ مترقیه نك ثمرهٔ سعی ایله دنیاجه انمسعود بر حالده بولنان اهالیسی نزدنده ینه ثمرهٔ سعی ایله وجوده کلمش برشی ایمش کبی غریب بر حکم اکلاشیلیور . حالبوکه علی العاده بر ذات حقنده حس اولنان عشق اولسون یاخود سودای وطن سودای حریت اولسون حاصلی عشقك هر وجهی اساساً خلقت و جبلت بشرده موجود اولدیغی

اثباته حاجتمی واردر؟ غایتی بر ملتك ترقی و تربیهٔ مدنیه‌
سی او ملتك فضائل اخلاقیی منبسط ایلدیکی کبی سودای
سعی و عملی دخی انبساطه کتوره‌جکی مسلّم اوله‌بیلور .
و شو حالده سودای سعی و عملك بر جهة طانمش و انبساطه
کلمش اولماسی هنوز تربیه و ترقیات ملیه‌مزك اویله مرتبهٔ
کماله تقرب ایده‌مامسندن و بو قضیه‌نك اوروپاجه تعیین
ایتمسی ایسه اوراز اهالیسنك بزدن زیاده تربیه کورمش
اولمسندن نشأت ایلر . شو نقطه بند مذکور ایچون یاغی
بر نقصان عد اولنور . برکت ویرسون که بو بندهٔ مندرج
اولدیغی نسخه‌دن بر کون صکره‌کی نسخه‌ده « برازده
مقرداته کیرشملی ایمش » سرلوحه‌سیله مندرج اولان
دیکر بر بندده بعض ایضاحات ویرمشکه بو نقصانی جبر
ایتمکه یاغی کفایت ایلیه‌بیلور . ایضاحات مذکوره‌یی
مشتمل اولان فقره‌ده شویله دینیلمش :

*
* *

« سعی و عملك ممدوحیت و مقبولیتنه دائر
اولان آیات جلیله و احادیث نبویه و کلام کبار-
دن هر بریرلرینی آلتون صویی ایله لوحه‌لره یازارق

دائما كوزمزه او كنده بولندیرسه‌ق بری و دیكری
اولدقدن فضله حتی بونلری او حده دله دخی
حك ایلسه‌لك بجادر . انجق بو كلمات حكمت بیناتك
اعماق معناویه حكمیه سنه قدر بحق تعمق ایچون
شو حقیقتی دخی كورمكه و كوسترمكه لزوم
صحیح واردر كه وصایای مذكوره انسان او-
غلنده سودای سعی و عملی یوق ایكن یكیدن وار
ایتمك ایچون ایراد بیورلماشدر . بلكه انسانده
خلقةً وجبلةً موجود اولان بو سودای جبلی
انبساطه كتورمك ایچون ایراد بیورلمشدر .

شو مقصدمزی كوزجه بر ایضاح ایچون
سوزی هم دها وضوحلی سویلیه‌لم هم ده
خارجده بر مثاله تطبیق ایلمكه غیرت ایده‌لم .
حسیات عاشقانه‌سی كورلمش و دها طوغریسی
هنوز اصلا انبساط ایتمامش اولان بر آدمه عشقه

دائر الك كوزل بر كلمه‌يی ايراد ايلمش اولسه‌لر نه قدر تأثيری كوريلور ؟ بر ده عشق و هوا ايله هوانمش اولان وحسيات عاشقانه‌سی صوڭ درجه‌يه قدر انبساطه كلمش بولنان انسانه اويله بر كلمه ايراد اولنسه نه قدر تأثيرينی كوسترر ؟ شو موازنه‌يی نظر زده بر كوزلجه تأسيس ايلد- كدن صكره شو حقيقتی دخی بيلمش نظر اهميته آلمليدر كه انسانده اولان عشق جبلتی هيچ بر وقتدن حاصل ايدن شی او كلمات عاشقانه‌دكلدر . عشقڭ ما وقع عليهی اولان دلدار ايله عند التلاقی او حس بواش بواش و ياخود چابق چابق انبساطه كله‌رك عاشقی طوتشديرر يا قارو ايشته بو حالده كلمات مذكوره ايراد اولنور ايسه الك آتش سوداسنی بر قاتده ها التهابه كتوره‌جك بر نفخه مقامنده قائم اولور . ايشته سودای سعی و عمل

ایله سالف الذکر کلمات عبارکه اراسنده کی نسبت
دخی بو یله در . «انسان ایچون ثمرهٔ سعیدن
بشقه هیچ بر شی یوقدر» حکمنده اولان
کلام حکمت انجامی السنهٔ عاشقانه و مشتاقانه
بر نهایتکله تلقی و استماع ایدنلر او مشتاقین مسعو-
دیت سعی و عملدرکه انلر انسان ایچون ثمرهٔ
سعی و عملدن بشقه هیچ برشی اوله میه جغی
حقیقتندن منبعث و متولد اولان عشقله دزو-
نلرینی طولدیرمشلردر . بناء علی ذلك سعی و
عملك ممدوحیت و مقبولیتنی ارائه ایله انسانلری بو
یولده ارشاد ایلیان خطابلره الیلایق مخاطب
اولمق و بونلرك قبول احکامنه المستعد مؤمن
بولنمق ایچون انسان ذهنی و گوزینی حقایق
امردن آیرمرق بر طاقم مالایعنی مشغولیتلره
سوق ایتمزوسعی و عمل سوداسنه کندی استعدا

دینی ارتدیرمق غیرتندن کیرو طورمز ایسه دها زیاده کارلی چیقار »

ایکنجی بندك شو ایضاحاتی برنجی بندده نقصان قالان شیئی اتمام ایدییورمی ؟ اکر اتمام ایتمیور ایسه بوراده براز دها ایضاحات ویرهلم . ذاتاً سودای سعی وعملده انبساط ویرهجك اولان شی بو یولده ایدیلان تحثلر ویریلان ایضاحلر اولهجغی جهتله اولبابده براز دها ایضاحات ویررایسه‌ك بیهوده تطویل مقال ایتمش صایلیرز .

انسانی اساساً هر استعدادینه مالك ومکمل ومکرم اولمق اوزره قبول ایتمکه مجبورز . بو حالده عشق و سودانك هر وجهی انسانده اساساً موجود اولدیغی کبی سودای سعی وعمل دخی جبلت بشرده اساساً موجود اولیورز . انجق انسانك مجبول اولدیغی استعدادده انبساط ویرمك خصوصنده تربیه‌نك پك بیوك بر دخلی کورلیورز . حال طبیعیده قالان استعداد ایله باتربیه انبساطه کلان استعداد اراسنده‌کی فرق اوقدر بیوك و بدیهیدرکه انی بوراده ایضاحه حاجت بیله کورمیز .

شو حالده اوروپا اهالیسی بونجه تربیه‌لری سایه‌سنده وجوه استعداد طبیعیلرینه انبساط ویره‌رك فضائل بشریه‌لرینی دخی اکمال واتمام ایتمکه سعی وغیرت ایتدكلری كبی استعداد بشر جمله‌سندن اولان سودای سعی وعملی دخی بورکلرنده منبسط ایتمشلر وفضائل بشریه‌نك حقیقت الك مهملرندن اولان شو فضیلتی دخی بالتوسیع هر فضیلت انسان كامل ایچون بر فیض اوله‌رق صاحبنی مستفیض ایلدیكی كبی بو فضیلت جلیله‌دن دخی استفاضه ایلمكده بولنمشلردر .

بو حالده « بزده سودای سعی وعمل بو قدر ده شمدی وجوده كتوره‌لم » دیمك طوغری اولمز . حتی بزده سودای وطن وسودای حریت دخی یوق ایكن صكره‌دن ادبای جدیده‌مزك همت قیمه‌سی سایه‌سنده « حاصل اولدی » دیمك دخی طوغری د كلدر . بر كت ویرسون كه بندیزده بونك مجدداً حصول بولندندم اورمامشز « دها یكی اویانغه باشلادیغی » دعوایه جسارت المشز . یعنی ادبای قدیمه‌مزك آثارنده وحكمة العوام اولان ضروب امثالده سودای وطن وحریته دائر بحث اولمدیغندن

استدلال ایدرك اولری بزده عشقك بو جهتلری منبسط اولمدیغی حالده یکی ارباب قلممزك سایهٔ همتلرنده بو استعدادلرمزیکی اویاتمغه باشلادیغنی درمیان ایتمشز . اکلاشلدیغنه کوره او بندی یازدیغمز زمان بو قیدی تقییددن مرادمز ارباب همتك دلالتی ایله بزده دخی سودای سعی و عملك سودای وطن و حریت کبی اویانمغه و منبسط اولمغه باشلایه جغی مأمول ایدوکنی اشراب ایتمك ایمش .

*
* *

فقط باقه لم بزده سودای سعی و عملی سودای وطن و حریت قدر انبساطدن بری قالمشمیدر ! قالهمامق ضروریدر . زیرا بر استعدادك انبساطی سائر استعدادلر ایله برابر بولنورایسه دها قولای میسر اولور . حتی سودای وطنك بزده کمالیله منبسط اوله ماسی امرنده خلقمزدن اك بیوك بر قسمنك اوائل حالی و بلکه شمدیکی طوری بیله کوچبه لك حال و طوری اولمسنك ده پك بیوك بر تأثیری اولدیغی دوشونلسه ذهنلرده بیهوده یره اتعاب ایدلمش صایله مز . خیمه سی اوموزنده صحرالری کشت و گذار ایدن عرب کرد و ترك کوچبه لرینی بر کره دوشونکز .

کندی مسقط رأسی نره‌سی اولدیغنی تعیینندن عاجز
اولدیغی کبی عادتا پدرینک مزارینی ده تعیین ایده‌مز .
کندیلری تحت رعیتلرنده بولنان حیواناته تابع اولدقلر-
ندن حیوانلری ایچون نره‌ده اوت بولورلر ایسه چادرلرینی
اورایه قوریارلر . بومثللو اهالیده سودای وطن استعدا-
دی منبسط اولمق ایچون اولا وطن فکری تعیین ایتملیدر .
یعنی اومثللو اقوامدن متشکل اولان دولتک حدودی
داخلی بر وطن عمومی اولدیغی حقنده کی فکر سیاسیدن
باشلایه‌رق وطن او عشیرتلونک کوزلری اوکنده تشکل
ایدوب انک قدسیت و قیمتی دخی تعیین ایتملیدر که سودای
وطن انبساط ایلسون . سودای حریت دخی بویله‌در .
ذکر اولنان عشایر اهالیسی یا هیچ اسارت کورمامش و یا
خود هیچ حریت کورمامش فرض ایتسه‌ک بر معنایه کوره
بونلرک ایکیسی ده صحیح اوله بیلور . اسارت کورمامش
دیه بیلورز . زیرا الی یقین بر زمانه قدری بلکه بر چوغی
حالا بوزمانده دخی محکومیت التنه کیرمامشلردر . حریت
کورمامشلر دیه بیلورز . زیرا قلنجی بوغازنده طبانجه-
سی خنجری بلنده غارغیسی تفنکی اوموزنده کندی امنیتنی

كنديسی محافظه يه مجبور اولان و كنديسنی هر هجومده هر تعرضه دائما هدف كورن يابان وحشت اربابنك حريتی بر حريت حيوانيه عد اولنه بيلور بر حريت سياسيه اربابنك جمعيت بشريه و متمدنه قونلريله محافظه و حمايه اولنه رق هر تعرضدن امين اولمسی كبی بر نعمت ميسر اولمامشدر . شو حالده نه ظلمه مظلوميته اسارتله اسيرنه حريتله حر اوليان بر خلق حريت ايچون اتعاب افكار دخی ايتمز ايسه انده سودای حريت انبساطه كلور مي؟ بر وقتلره كلنجه يه قدر وبلكه بر چوق يرلرده كوی و قصبه و شهر اهاليلری يزدخی شرائط اجتماعيه جه بدويلرمزدن همان پك ده فرقلی دكل ايديلر . شمدی شو فقره يی يازار ايكن خاطره يه تخمينن بولنان استانبولك بيله بر حالی كلدی كه بر جمله ٔ معترضه صورتنده عرضی مناسب كورلدی .

* * *

استانبول ايچنده بيله بر نوع بدويت چاشنيسی اراءمش اولسه ق عجبا بولمزميز؟ اولرمزده سپت صندق و صحارى قوللانيلور و چاشيرلرمزلر ايچنده منفظ

ونلور . حالبوکه بونلر همان صباحلین حیوانلره یو-
کلتیلوب یوله چیقمغه مخصوص قابلر دکلیدر؟ البسه‌نك
اعلا طولابلره وضعیله انلرده اولان برلوك بوصند-
قلرده اولان سیارلغه قیاس اولنمیدر . اککمزی
زنبیله وقشقلرمزی برکیسه‌یه قویوب آصمغه مخصوص
اولان صاپلرندن دیواره آصارز . بونلر دخی حیوانك
ترکیسنه آصمغه مخصوص یول ادواتی دکلیدر؟ اکثر
خانه‌لرمزده توز قهوه‌یی بیله مشیندن معمول کیسه‌لره
قویارز که تماميله بوجیلق حالیدر . یته قلرمزی صباحلین
درحال طوپلایوب یتاق باغلری دخی باغلانور . اویله
برصورتده‌که صانکه همان استرلره دوه‌لره یوکلنه-
جکدر . برقریوله‌ده کوریلان برلوك ایله یتاق باغلرنده-
کی سیارلق حالی موازنه اولنمیدر . کیلارده فضله ارزاقی
طوبره‌لره قویلور . تماماً بوجیلر کبی دکلمی؟ برکره‌یری
اولان خلق ایچون فضله ارزاق جمعنه نه حاجت واردر؟
متقدمان ارلرینه هر کون لازم اولان ارزاقی ینه او کون
النور . یاسنه‌بول ایچنده کی یازلیلرنده بولورسکز؟
بونلر برر کاروان صورتنده برمحلدن دیکر محله نقل ایدر-

زمی؟ عادتا بر زنجیر دکلمیدرلر؟ واقعا بو قدر اینجه الهیوب صیق طوقومغه استغراب اولنور ایسه ده بو طنطنه‌لی تأثیر ایده‌جك فكر وطندن منبعث سودای وطن اینجه‌لكلری اراشدیریلور ایكن فكر تجسس طبیعی بو رازه قدر كیدر . حتی ایشته « اینجه الهیوب صیق طوقومق » دینجه‌یك یقین وقته قدر استانبولده بیله « اواكی » نی پلندیغنی درخاطر ایلملیدر كه عینیله بادیه اهالیسنك عادتی اولوب مقیم اولان اهالی اكثر یازیق و بزطوقومق صنعتلرینی خدمت عمومیه‌دن عد ایتمشلردر .

دیمك اولیور كه بزده سودای وطن و سودای حریتك یكی اویانمغه باشلامسی وطن و حریت كیفیتلرینك دخی زهنلرده یكی تعین ایتمسیله ادبامزده ارشاددن نشأت ایتمشدر . حالبوكه سعی وعمل قضیه‌سی بوكا تمامیله قیاس اولنمز . بزم ایلك وصونك حاللرده بولنان اهالی ایچون سعی وعمل اهالیٔ سائره‌دن زیاده كندی وارلغنی كوستره‌جك بر احتیاج عد اولنه بیلور . بناء علیه «وطن محبتی ایماندندر» مآلنده اولان حكملرده پك نادر اوله‌رق راست كلنوب انلرك اهمیتی دخی ذهنلرده

تمامیه بر طوته مامش اولدیغی حالده « انسان ایچون ثمرهٔ سعیندن بشقه برشی یوقدر » و « دنیاك ایچون ابدیاً دنیاده یشایه جق ایمشسك کبی یشا ! » و « کاسب اللهك محبوبیدر » و « اللهه اتقا ایله چالیشانلره حسابسز ویرر » و « شکر ایدر ایسه کز یعنی الکزده کی نعمتك قدرینی تقدیر ایدر ایسه کز انی آرتدیریرم » و « الله ایشلریکزده سزه ده توفیق ویریجیدر » و « طلب ایدنلر یعنی چالیشانلر بولورلر یعنی نائل اولورلر » والحاصل هب انسانده کی سودای سعی وعمل استعدادینه خطاب بیوریلور نیجه احکام جلیله واردر . وضروب امثالمزده دخی « مرامك اندن برشی قورتلمز » و « حرکتده مددن یوقتلمز » و « کیمه لازم ایسه اکمك اکا لازم اکمك » بوللو برچوق سوزلر سویلنمشدر .

*

* *

شو شرحه نظرله عجبا خاطرکزه کلهرك دیرمیسکز که « ایشته بزده سودای سعی وعمل استعدادی وار ایمش که بوسوزلری او استعداده خطاباً

سویلشلر ! ذاتاً بو نجه اناطولی روم ایلی اهالیسی
سعی و عملرندن بشقه نه ایله کچینیورلر ؟ بو حالده سزه
شو تفصیلاتکز بیهوده در » بو سوزی سویلرایسه کز
جوابمز حاضردر . بر کره بز بو تفصیلاتی سعی و عمله
شایان اهالی یه خطاباً ایراد ایتیورز . واسفا که انلر
هنوز مظنعتاً آثار عالمنه کیرمامشلردر . کیرمش اولسه‌لر
ایدی انلره دها بشقه یولده ادارهٔ لسان ایدرایدک . ذاتاً بو
مثللو تفصیلات هیچ بر وقتده بیهوده اولمز . ایچلرنده
استفاده اولنه جق و عبرت النه جق البته بعض نقطه‌لر
بولنور . هیچ اولمزسه وقت کچورمکه مدار اولدرق
اوقونیلری اکلندیرر . ذاتاً بو سوزلر استانبولمزده‌ده
خودساز بیوک شهرلرمزک بر صنف اهالیسنه مخصو -
صدر که ایشته ایکنجی بندمز اولان « براز ده مفرداته
کیرشملی ایمش » بند مخصوصمزده انلره مخصوص اوله -
رق شویله بر سوز سویلشم :

« شهرمزده سعی و عمل الیوم کیمیا عنقوود
دکلدر . سعی عملاک اکثریتله عنقود یتده حکم
ایدیله بیله جک برجه عتزو ارایسه اوده جها -

عت معلمه لر اولدیغی و دها طوغریسی یالکز استا-
نبول جماعت معلمه سی ایدوکی مع التأسف اقرا-
ر ایدمیورز . اوروپادن افریقادن ایراندن حا-
صلی چار اقطار عالمدن سعی و عمل اربابی کلوب
استانبولده تعیش ایدرلر انلردن قطع نظر نفس
استانبولده روم و ارمنی و بلغار و یهودی هر-
صنف جماعتلر خزینهٔ دولته همان اصلا امرا-
ر جهت ایتمکسزین یالکز سعی و عمل ایله چکینور-
لر . حتی اناطولی و روم ایلی اهالیسندن بیله
بیکلرجه آدملر ایشلمک ایچون پای تخته کلور-
لر . اشبو صنوف ارباب سعی و عمل ایچنده آچ
قالمش هیچ بر آدم بولنمق شویله طورسون بر حال
ناکهانی ظهوریله آچ قاله بیله جکی احتمالنی بیله
خاطره کتورمش همان هیچ بر کمسه بولنمدیغی
دعوا ایده بیلورز . هله بونلر میاننده زنکین او-

لمش بولنانلرینی طاقم طاقم طرف عرف ارائه ایده بیلك ایشدن بیله کلدر . اعمال سفلیه ده قوللانیلان اناطولی و روم ایلی اهالیسی بیله استانبولده کندیلرینی (نامرده محتاج اولمیه جق یوز صوبی دوکیه جك صورتله) بسله دکدن ماعدا حتی صله لرینه کیتدکاری زمان مملکتلرینه کوتوره جك اوزره بالتصرف پاره دخی آرتدیررلر . ایمدی برملیوندن متجاوز نفوسی شو پای تختده سعیلرینك محل صرفنی بوله رق چکندکلری و زنکین دخی اولدقلری حالده سعیلری ایچون محل صرف بوله میه جقلری مطالعه اولنان و یکون عمومیلری البته بش بیکی تجاوز ایتمیه جك اولان بیچاره کاتبی ایشسز قاله جقلر دیو حکم اولنه جقدر ؟ . بو حکم هر یرده استیناف اولنه بیله جك ضعیف بر حکمدر

ما اسمنی (زید) ویاخود (عمرو) تسمیه ایده-
جکمز بر شخص وار ایمش که بر توتونجی دکاننده
بار . جیلغنده قهوه جیلکده عطارلقده وا-
لحاصل بونلر درماند بر ایشده بولنقدن عار ایدر و
یاخود برازده قوت بدنیه یه متعلق اولان خدمتده
اظهار عجز ایلر ایسه ده مطلقا کندی معیشتنی
کندی خدمتنه احتیاج دخی اولدیغی حالده
دولت و ملته بار اولمق ایستر ایمش ارتق مسعود-
یت حالنی بوقدر و باخصوص خدمت عمومیه یه
تنزل دخی ایتمکسزین التزام ایلیان ذاته جمعیت
مدنیه نک نه جواب ویره جکی ملاحظه یه محتاج
قالور . ختم کلاممزده شونی ده اخطار ایده لم که
اختیارلق درمانده لك کبی عجز حقیقی اربابنه
معاونت هر جمعیت بشریه نک برنجی وظائفنده-
ندر . جمعیت مدنیه طرفندن جواب رد اله جق

دیو مطالعه ایلدیکمز ذوات اشبو عجز حقیقی
اربابندن ماعدا ایدیلر »

* * *

« سودای سعی و عمل » بندنده بو سودانک صورتله انبساطنه باشلادیغنی تشریح بیورنده شویله ادارهٔ لسان ایتشم :

« عشق دنیلان شی حسیات فکریه و قلبیه نک بر نقطه اوزرنده یعنی معشوق حقنده اجتماع ایتمسندن عبارت اولمغله برابر اولباول حسیات مذکوره یی او نقطه اوزرینه جلب و دعوت ایلیه جک بر واسطه و وسیله یه احتیاج ضروری واردر . مثلا بر کمسه یه عاشق اولمکز ایچون اولباول نظر دقتکزی او کمسه حقنده دعوت ایتمک اوزره انک حسنی تربیه سی ذکاسی نزاکتی کبی بر شی اولمسی لازمدر . جمال و کمالک مفقود اولدیغی ذوات حقنده بر عاشقک

عشقلرك آثار واقعه‌سی بو قضیه‌یی اثبات ایلر .
کندنك حریتی اصل محبوبه‌لری بزوالدیغی
او محبوبه‌سی مرغوبه‌نك چهره‌سی علیه‌سنده‌کی
ملاحظه اسارتك چهره‌سی شخصیه‌سنده اولان
نفوذیتی تطبیقندن آکلاشیلوب کورلدکدن
یعنی انسانلر ازادی قید اسارت التنده ایکن .
دیکر مستقیم حریتی تمامیله تقلید ایله‌دکدن
صکره سودای حریتله مجنون مثل بر عاشق
اولوب کیتمشدر . شو حالده سودای سعی
و عملك حصول و انبساطی دخی اونجه‌سی
و عمل دینلان اول معشوقه‌لرا جهتنه انظار
دقتك توجه ایتمسنه منوطدر . کرك یالکز
بر فرد اولسون و کرك افراد کثیره‌دن مرکب
بر ملت اولسون دردا احتیاج دیدکلری منحوسلك
یأس حرمان کبی آلام طاقت فرساسی ایله الیم

اولمینجه سعی وعملك نعمت وصالیله حاصل اوله جق حلاوت ولطافتی تقدیر ایده مز که حتی اولذته وصول اشتیاقی کندیسنده عادتا برسودای جدی وحقیقی یه تحول ایلسونده تأثیر یله عاشقنی چابرچابر یاقسون »

بو موازنه ومحاکمه یی کلش دکلدر ظن ایدرز . لکن چوق یرلری ایضاحه محتاجدر . واقعا دردا حتیاجك محرومیت کبی طاقت فرسا اولان آلامی انسانی ایقاظ ایتمینجه سعی وعملك چهره سی نه بازلاق بر چهره اولدیغنی بك ده تحقق ایده مز . درد احتیاجله دردنك اولو بده هرشیدن محروم اولان برآدمه سعی وعمل بربختیارلق وعد ایلدیکی زمان بونی عینیله عشق وهوس ایله دردنك اولوب ده محبوبه سندن مهجور اولان برآدمه او دلارانك نعمت وصلت وعد ایتمسنه تشبیه ایتمك بك صحیح وصواب اولدیغنی ارباب تجربه تصدیق ایدرز . محبوبه سندن بویله بر موافقت الان آدم عشق وسودا سیله نصل چلدیرمق درجه سنه کلور ایسه محبوب سعی وعملندن اویله بر وعد الان ارباب سودا دخی نه

ویخجندن او یله چیلدیرمق درجه‌لرینه کلور .
ودای سعی و عمل اربابی ایچون مطلوبنه واصل
لمق عشق اربابی ایچون معشوقنه وصول بولمقدن
صلا فرقلی برشی دکلدر .

لکن سودای سعی و عملك انبساطی ایچون یکنز
و قدری کافیمیدر؟ براز تعمیق فکر ایدیلنجه کوریلیور که
عض کره سعی و عمل سوداسی انسانده غایت جزؤی بر
ستعداد اولوب نه قدر انبساطه کلسه‌ینه وارلغی حس
یتدیره‌بیله‌جك بر درجه‌یه قدر واصل اوله‌میور .
خوش بو حال عشق عادیده دخی کوریلیور یا ! آدم
ار که قارشوسنه پریلری دخی کتورسه‌لر یورکی بیله
لدانمیور . بر پری چهره‌یه مقابل میشه کوتوکلری
حس سودا ایله چاتلایوب بایله‌جق دیه حکم و یرلمکه
قرب ایدلدیکی حالده او آدمك یورکی متحسس بیله
ولمیور . ینه بونك کبی او یله تنبللرده کوریلیور که سعی
وعمل « کل افندم کل سنی بو مسکنتدن قورتاره‌یم .
آغوش وصالمه آیل ده سنی مسعود ایده‌یم ! » دیدیکی
حالده حریفجك اوغلی بو سوزی دیکله‌مکدن بیله

اوشدیور . اوته طرفده « چالشقان » دینلان دیکر بر
آدم کوریلیور که سعی وعملنی تشویقه احتیاج کورمـ
ـیوب اوسعی وعملك یقاسنه صاریله رق اك حریص بر
عاشقك معشوقه سنی خرپالارجه سنه ویپراتورجه سنه
برشدتله سودیکی کبی اودخی سعی وعملی کندی یه شوقنده
زبون ایده جك درجه لره وارییور . شو حالده
« چالشقان » دیمك « عاشق سعی وعمل » دیمك حکمنده
مساوی قالیور . حتی درد احتیاج التنده زبون اولانلر
میاننده بو تنبلر کورلدیکی کبی احتیاجك پنچهٔ قهرندن
امین اولان ارباب ثروت وغنا میاننده دخی اول قدر
چالشقان یعنی عاشق سعی وعمل انسان کوریلیورکه
حریف قابنه صیغمه میه رق کندی ایچون چالشمزسه بیله
هیچ اولمز ایسه بشقه لرینه ایلکی طوقنمق ایچون
چالیشیور . بو حالده دیمك اولیورکه سودای سعی
وعمل استعدادینك طبیعت وجبلت بشرده اولان ایالك
درجه سی دخی متفاوت ومختلف اولوب تربیه واصلاح
نفس ایله بو استعدادینه اك زیاده انبساط ویره بیله جك
اونلری دخی هر حالده متوسط طاقدن ارامق لازم کلیور .

*
* *

سوداى سعى وعمل اربابلهٔ تنبل وتن پروراولانلر
اراسنده شو بوقاروكى فقره مزده كوستريلان نسبتى
« سوداى سعى وعمل » بند مخصوصنده دخى دها بشقه
برصورتده اولەرق نظر امتحانه چكوب ديشم كه :
« حريت ديدكلرى شى انك مشتاقلرى
نزدنده شايان پرستش بر نازنين ايكن لذت
وصفاى استبدادده بولانلر نزدنده حريتك
عادتا بر نظر نفرت ولعنتله كورلديكى كبى
سعى وتحمل دخى انك مشتاقلرى نزدنده دائما
آغوش وصالدن دوشورلميەجك بر نازنين
ايكن صفاى تنبلكده بولانلر اكا تماميله نظر
نفرتله باقارلر . صباحلين على السحر سعى
وعمل محاربه مسارعت ايدن ايشچى ايله برده
بتون كيجه‌يى بالوده كچورمش اولان بر صفا
پرورك صباحلين بالودن چيقوب خوابكاهنه
كيتديكى زمان بو ايكيسنى قارشو قارشويه

کتورکز . ایکیسنک حالی بو بر ینه اکلاتکز .
ظن ایدرزکه ارالرنده کی منافره بی عینیله بر
حریت پرور و بر مستبد اراسنده کی منافره
کبی بولورسکز . اوروپا کبی هر نوع حسیات
بشریه یه تماميله وسعت کلمش اولان یرلرده
سعی و عملی کندیسنه زینت عد ایدن ادملر
بولندیغی هم ده پك چوق بولندیغی کبی سعی
و عملی نفسنه حقارت عد ایلیان کبارلر دخی
واردر . شبهه یوق که تن پرورلر هنوز احتیاج
کورمدکلری ایچون سعی و عمله محبت ایتمزلر .
هله بونلر میاننده اویله بر طاقم ادانی دخی
واردر که احتیاجلری دخی بر کمال ایکن سعی
و عمل وادیسنه اباق آتنیه رق بر لقمه اتمکنی
دیلنورجه سنه یوز صولری دوکه رك انواع
ریاکارلقلر ایله یرلر . بونلر :

آب رویه بتیروب اکل ایده‌م اککمی
آننك ترزینه باغی ترجیح ایدرم

کبی بر بیتی دیوارده کورسه‌لر حك ایتمکه طورالورلر. فقط اکر دنیا بو اذانیدن عبارت اولسه ایدی مدنیتك معموریت جهتی میسر اولمیوب عالم خراب اولور ایدی. برکت ویرسون که سودای سعی وعمل مدنیتی دیکر جهتدن تزیین ایلمکده‌در ده شو کوزدیکمز ترقیات مدنیه دخی او یوزدن حصوله کلمکده‌در »

بو فقره‌نك نصوص مسئله‌سی شایان ایضاح ایسه یالکز شو ملاحظه‌یی توصیه ایله اکتفا ایدرز که سعی وعمله نظر نفرتله باقان تن پرورلری دخی مسعود ایلیان بونجه اسباب رفاه وراحتی و بونجه ترقیات مدنیه و وسائل معموریتی حصوله کتورنلر یالکز عشاق سعی وعمل اولدیغنه هیچ شبهه اتمامیلیدر . زیرا تن

بر وارلغك كندی نفسلرینه بیله خدمت وخیرلری یوقدر
كه حتی منسوب اولدقلری نوع بشره وجمعیت مدنیه‌یه
بر خدمت وخیرلری اولسون .

*
* *

یوقاروكی فقره‌مز اوزرینه باشلوجه و مستقلجه
بر مسئله كندی كندیسنه تشكل ایدر . عجبا سودای
سعی وعملدن عاری و بری اوله‌رق یشامقده بر ذوق
وارمیدر؟ ایشته او مسئلهٔ متشكله بوندن عبارتدر .
بو مسئله‌یی حل ایچون هركس كندی طبعنه مراجعت
ایدر ایسه مطلقا خطا ایدر . زیرا او سودا ایله
یشایانلر دنیاده بوندن بشقه ذوق یوقدر دیه قانع
اولمشلردر . او سودادن محروم اولنلر ایسه سعی وعملی
تحملی ناقابل بر بلا بولورلر . شو حالده مسئله‌یی حل
ایچون هركسك كندی طبعنه مراجعت ایتمسی نصل
ممكن اولور كه هركس بو مسئله‌یی كندی حسن ویا
سوء تلقیسنه كوره حل ایتمكه چالشور . . .

بناء علی ذلك بو مسئله‌یی عمومیت اوزرینه
جمعیت انسانیه‌یه عطف ایده‌جك نظر موازنه ومحاكمه

یله حل ایده‌جك اولور ایسه‌ك عادتا عشقدن هیچ
فرقنی كوزه‌مدیكمز سودای سعی وعملی بو محاكه‌ده
دخی بر كره عشقه تطبیق ایتملی یز . بو دنیاده عشقسز
یشانورمی ؟ بو فقره‌ده چكن بر سوزمز اوزرینه
عشقدن دخی متحسس اولمیان آدملر بولندیغی قضیه‌
سنك شمدی بوراده وارد خاطر اولمسی شو محاكه‌یی
اخلال ایده‌مز . عشقدن متحسس اولمیانلر اوقدر
نادر و بو حال ایسه انسانیته دیكر ایسه حیوانیته
دیكر اوقدر بعیددر كه اوشواذی انسان عدا ایتمامك
دخی ممكندر . هم بو فقره‌ده بزم الزام ایتمكه
چالشدیغمز صنف سودای سعی وعملدن بری اونلر
اولوب حالبوكه بونلر عشقدن خالی دكلدر . بلكه
ایشسزلكدن طولایی زمانلرینك اك بیوك قسمنی دخی
عاشقانه بر سفاهته حصر ایتمشلردر . بناء علیه انلر
«عشقسز یشانه بیلورمی ؟» سؤالنه «اوت یشانه بیلور»
جوابنی ویره‌مزلر . صكره كندیلرینی سفاهت
حاللرندن دخی منع ایتمك ایچون بزه حق ویرمش
اولورلر . یاعشقسز یشانه‌مدیغی حالده عشق سعی

وقتلمدن بری اوله‌رق نصل یشانه بیلورکه سودای سعی وعملك انسانی اشغال ایدرك اکلندیردیکی قدر عشق دخی اکلندیرهمز . ارباب عشق ومحبتك بو سوزمزه خاطرلری قالمسون اما تکرار ایدرزکه سودای سعی وعمل قدر انسانی عشق دخی اکلندیره‌مز . هم ده بو سوزی برطور تهکم واستبداد ایله سویلیورز . بیوك برموازنه اوزرینه سویلیورز .

فرنکستانك کبار مجلسلرنده یعنی سعی وعمله نظر نفرت وخصومتله باقان یادکارلری میانده سزه دیرلرکه « هایدی سزکله برویست ویاخود بزیق اوینایه‌لم » اکر « نیچون » دیه حکمتنی صوره‌جق اولسه‌کز « پورتوئه له‌تان » دیرلرکه کبارانه وظریفانه برافاده اولوب معناسی « وقتی اولدیرمك ایچون » دیمکدر . یعنی وقت چکورمك مقامنده اوله‌رق « وقتی اولدیرمك ایچون » دیرلر . شمدی ملاحظه ایدیکزکه بونلر وقتی اولدورمك ایستیورلر . انکلیزلر « وقت نقددر » دیمشلر . یعنی وقته بر بیوك قیمت ویرمشلر . حالبوکه وقتك اك بیوك قیمتی او بزم حیاتمزك کذرانی

یعنی عادتا طوغریدن طوغری‌یه حیاتمز اولدیغی
ایچوندر . وقتمزه قصد ایدوب اولدیرمك كندی
حیاتمزه قصد ایدوب اولدیرمك دیمك دكلیدر ؟
بونلر وقتی نیچون اولدیریورلر ؟ شبهه یوق كه
وقت دینلان ولذتی لذت حیاته برابر بولنان بر نعمت
چوق چوق بتمدیكی وشو صورتله كندیلرینی یور-
دیغی ایچون اولدورمك ایستیورلر . اویله ایسه
وقت و بناء علیه حیات بونلره طاتلی دكل
ایمش . چونكه اسراف ایدیورلر . چونكه ایشته
اولدورمك ایستیورلر . هیچ ارباب جهدووزر-
شك وقت كچمیوردیه شكایتنی ووقتی اولدورمك
قصدینی ایشتدیكزمی ؟ انلرك وقتی چابق كچیور .
بك طاتلی كچدیكی ایچون چابق كچیور . عینیله
بر عاشق مشتاقك معشوقه‌سیله كچن وقتی كبی كه پك
چابق كچر . عادتا ضرب مثل حكمنه كیرمشدر كه
ایی وقتلرك ساعتی دقیقه‌لر قدر چابق كچرفنا وقتلرك
دقیقه‌لری دخی عصرلر قدر اوزانوب كچمك بیلمز .
نه حاجت ! سودای سعی و عمل ایله وقتلرك

نه طاتلی و نه چابق کذران ایلدیکنی بیان بعض انکلیز لوردلری قارون قدر زنکین اولدقلری حالده دنیاده یشایه یشایه ارتق مسعودیتدن دخی بقوب اوصانوب یورولوب کندی کندیلرینی اوندوردکلری مثال اوله‌رق سویلنور . اما سز بو مثلی صرف مبالغه‌یه حمل ایده‌جك ایمشسکز . بزده سزکله برابرز . فقط بویله بر مثل ارباب ورزش و همت حقنده ولوکه صرف مبالغه‌دن عبارت اولسون نیچون تمثیل اولنمامش ؟ فقر و ضرورتدن و بونلرك موجبی اولان ایشسزلکدن طولایی نفسنه قصد ایدنلریك چوقدر . هله شو ارالق اوریاده دها زیاده چوغالمشدر . لکن ایشیله مشغول و مشغولیتیله مسعود اولانلرك بشقه بر سبب خارجی اولمقسزین عمرلرندن بقدقلرینه دائر هیچ بر مثال کورلمامشدر .

* * *

اوروپاده سودای سعی و عملدن متنفر اولان کبارزادهکانك تشریح احوالنه دائر بر قاچ سوز دها سویلمك فائده‌دن خالی دکلدر . بو ذاتلر انجق کوندزك ثلثانی و بلکه اوچ ربعی کچدکدن صکره اویقودن

اویانوب دون کیجه دن قالمه درلو درلو یورغونلقلرڭ تأثیراتیله کوزلرینی آچه میه آچه میه بیك کلفتلو ایله یتاقلرندن چیقارلر . بونلرڭ الّرینی یوزلرینی یقامسی صاچلرینی طرایوب صقاللرینی تراش ایتمسی وهله کینوب قوشانمسی ترسانه اموری کبی بر شی اولوب شو خدماتی بر قاچ ساعتده انجق ایفا ایده بیلدکدن صکره جیجی بیك کبی کینمش قوشانمش اولورلر هر کیجه یا بر یره دعوتلی بولنمق و یاخود کندیسنه مسافر کلمك و یا بر تیاترویه کیتمك و یاخود بر سوداللی ارقه سندن قوشمق مطلقا مقرر اولدیغی جهتله کینوب قوشاندقدن یعنی غروب شمسدن صکره طعامنی بشقه یرده ایده جك ایسه اورایه و کندی خانه سنده ایده جك ایسه طعام صالوننه کیدر . بو حالده بولنان بر ذاتك قاچ ساعتده طعام ایده جکی تفصیله محتاج بر کیفیت دکلدر . اندن صکره کیجه صباحلره قدر وقتنی تیاترودهیا بالوده یاسود- یکی مادامك ملازمتنده و یاخود قومار اوینامقده یچوروب یورغون بایغین اولدیغی حالده صباحلین

یتاغنه کندیسنی طـاره طار آتار . ایشته ثمرهٔ کذرانی شوندن عبارت اولوب واقعا بر یرنده تصور وتخیل ایدیلان برداثی اکلنجه وصفا بدی ادرده بر مسعودیت کبی کوزینور ایسه ده انسان بو کا دخی الشه جغندن شو حال بر دائمی یورغونلقدن باشقه هیچ بر حکم تصویر ایده مامکه باشلار .

بو طاقم آدملر بر کیمسه یی ثنا ایده جکلری زمان « فلان ذاتی طانورسکز یا ؟ ارنق اولسه اولسه بو قدر اولور . آتلرڭ عربه لرڭ کوزلنه مالکدر . هله سفره سنده او قدر کوزل طعامی واردر که یارنده بر کیمسه یه مخصوص دکلدر . شراب جهتنده دخی بتون اوروپانڭ برنجیسی اولوب کوزل کیفنده قوشانقده دخی امثالی یوقدر » دیرلر . یعنی شو حاللری او ذاتڭ محسناتی اولمق اوزره تعداد ایدرلر . حالبوکه آتلرڭ کوزللکندن طولایی مجارستان وانکلترهڭ حیوانات چفتلکلریله عربستانڭ عشایر بدویه سی افتخار ایتمك لازم کلوب ده عربه لرینڭ کوزللکندن متحصل شرف فابریقه جی یه ویمکلرینڭ

نفاستی شرفی آشجی‌یه وشرابلرینک اعلالغی شرفی
بووردو ایلتنه والبسه سنک یاقیشقلغی ترزی‌یه والحا-
صل محسناتك هر بری عائد اولدقلری طرفلره اعاده
اولنور ایسه عجبا او بك افندینك کندیسنده نه
قالور ؟

واقعا بو ذاتلر چوجق ایکن مکتبلره ویرلمش
ویاخود تعلیم وتربیه‌لری ایچون مکمل خواجه‌لر
تعیین قلنمش اولدیغـندن اغلبنك تحصیللری غایت
یولنده‌در . رسم یاپمق وموزیقه اوکرنمك مسئله-
لری دخی بونلرك جملهٔ تزییناتندن عد اولنور .
لکن نه فائده که بو تحصیللری کندیلری ایچون چوجقلق
وظائف مجبوره‌سندن بر شی ایمش کبی تحصیلی بتو-
روب ده سفاهت عالمنه ایاق آتنجه ارتق هپسی یوزی
اوستنه قالور . تحصیلنی بر سودای سعی و تمل
ایله نافع ومثمر بر صورته افراغ ایدنلری پك نادر
کوریلور . شو حالده او ذات عالینك تحصیلی
دخی عینیله کندیسنه البسه اعمال ایدن ترزینك
هنری کبی خواجه‌سنه مخصوص بر شرف اولمقدن

بشقه نه حکم تصویر ایدر ؟

اما دنیاده جك که بونلرك چالشمق ایچون هیچ بر احتیاجلری یوقدر . چونکه کندیلری بر چوق ثروت و یساره مالکدر . اوت انلرك بر کمسه‌یه احتیاجلری اولمدیغنی بیلورز . لکن جمعیت مدنیه‌نك انلره احتیاجلری واردر . جمعیت مدنیه‌نك ایستدیکی خدماتك درجه‌سی یوبه یوبه او قدر بیوركه بویله انسانلرك بیوکلری عداولنان ذواتك او خدمتلره وضع دست قدرت و اهتمام ایتملری کرچکدن لایق و لازمدر . حالبوکه انلر بو وظیفه‌یی ایفا ایتمدکلرندن جمعیت مدنیه‌نك خدمات عظیمه‌سی دخی یالکز سودای سعی و عملدن بشقه بیوکلکی اولمیان انسانلره قالیور . او کبارزادکان ایسه یالکز هر یاپیلان شیلرك بکنلمیه‌جك اولان جهتلرینی مؤاخذه ایتمکی و بوصورتله بتون ارباب سعی و همتی استهزا ایلمکی کندیلرینه وظیفه ایدنمشلردر .

اوروپا زادکانی قدر مسعود کوزینان بر آدمده دخی سودای سعی و عمل اولمینجه لذت حیات بولنمد . یعنی قبول ایلدیکز ایسه بو قضیه‌نك نقیضنی دخی

قبول ایتمکز یعنی ارباب سعی وهمتك عمری زیاده
لذتله چکدیکنی تسلیم ایتمکز لازمدر . نه مزه لازم !
ولوکه تسلیم ایتامکده عناد ایلیکز . حقیقت هر نره یه
باقسه کز کندی کندیسنی کوستریر . نا ایشته سزه
بر عادی عمله ! باقیکز قوری اکمکی ایله پینیرینی صو -
غانی ییمش اوزرینه یازیم اوقه چشمه صوینی ایچمش
سیغاره سنی تللندیروب اوزانمش کمال عشق و شوقله
شرقی چاغریور . کندیسنه نشئه ویرمك ایچون
بوآدمك نه آبسنت ایچمکه احتیاجی وار نه راقی یه !
یدیکنی هضم ایتدیرمك ایچون نیکور وقونیاقده
ایسته مز . دیکلمك ایچون بر پیانوجی ایله بر
شرقیجی نزومنی بیله خاطره کتورمامشدر . کندیسی
نشئه لیدر . معده سی قوتلیدر . کندی چاغرر کندی
دیکلر . صکره ده براعلا درین اویقو یه دواروب
ایرتسی صباح ایچون دخی قوتنی تازه لر . آه شو
حریف برازده فیلسوف اولسه ده الندهکی نعمتك
قدرینی دها لایقلی بیلسه !

ارباب همتك کوچکنی کوستردیکمز ایچون

استخفافمی ایتدیکز ؟ آنلکز سزه براز دها یوجکنی ! ایشته سزه بر اصناف ! قولتغی آلتنده بر اوقه لق اکمك و مندیلنده میوه طولو اولدیغی حالده ایشته خانه سنك قپوسندن کیر یور . حریف بتون کون چالشمش چوجقلرینی خوشنود ایده جك اشیایی المق ایچون پاره قازانمش . باقکز ایکی اوچ چوجغنك کیمیسی آننه کیمیسی اتکنه صاریلیور . نا ایشته قاریسی ده کندیسنی استقبال ایلدی . هم چرکین ده دکل . بلکه اونورا اولمزنوردزك لدیلرندن دها کوزل . بالخصوص بوقادینك قوجه سندن بشقه هیچ بر کمسه نه کوزی ده یوقدر . ایشته سفره حاضر ! یدیلر ایچدیلر . چوجقلره کنجه انلر اولالالریله پورتقاللرینی سودیلر . صکره بر خیلی زمان انلر ایله اوینادیلر . نهایت تکه باشلادیلر . بابا افندی چوبوغی یاقش . هم بونلری سیر ایدوب اکلنور هم ده ارالقده بر باجی سلطانك یوزینه معنالی باقار ! حریف مسعوددر مسعود ! هم بو اصناف اویله عادی عمله کبی دوشونمزده دکلدر . اوندقجه فیلسوفدرده . بو مسعودیتی بالتقدیر اللهنه شکر ز دایدیور . ایشته

تاغنه ده اوزانده ایدی · یارین صباح علی الشفق بنه یشنه کیده جکدر ·

ایسترایسه کز بر پرده دها یوقاری یه چیقه لم · یشته سزه بر چفتجی · اقشام اوزری حیوانلر ینی استقباله چیقمش · خرکله سی وار قره صغری وار قویونی چیسی وار · باخصوص بونلر تهیسنی کندی تولیدایمه جه سنده اولانلر کبی سور · هپسنک برادی واردر بیلور · حیوانلر دخی کندی ادلر ینی و اغندیلر ینک صدالر ینی طانورلر · « کل قره کوز ! » دیه باغرمه جق اولسه قره کوز هانکیسی ایسه باشنی چویروب افندیسنه باقار · امان یارب ! اوقدر کوزل باقارکه انسان بوباقیشده عادتا بر محظوظیت تبسمی کوزیورم ظن ایدر · بونلری افندیسی بردبر زو محبتله اوقشار · بعضلرینک قاره کوزلرینی اوپرده · حالبوکه ترلاده بولنان مزروعاتی دخی کندی الیله اکش و یاخود کوزی اوکنده اکدیرمشدر · حیوانلرینک صاغنسی خرمنلرینک صاورلمسی بوعاشق سعی وعملک هب خدمتی مکافاتیدر · هرکون بر مکافات کورر · هرکون

دخی بر قاچ آی صکره مکافاتنی کوره جکی بر خدمتده بولنور . چفتلکنك باباسی حاکمی پادشاهیدر . هیچ ایشی اولمز ایسه آوه کیدر . بالغه کیدر . عمری اوقدر طاتلی کچرکه تعریفه صیغمز . اما کندیسنده سودای سعی وعمل اولمدقدن صکره انسان چفتلکده دکل برقضایه بر ولایته صاحب اولسه ینه اسنده مکدن بشقه وقت کچوره جك بر مشغولیت بولهمز .

*
* *

سودای سعی وعملده کی لذت بویله اوچ مختصر مثال ایله صاپلوب بتورلمش عد اولنمق ممکنمیدر ؟ نه فائده که شو مختصرمزك مقیاسی بونك دها ایلروسنه وارمغه پکده مساعد دکلدر . فقط شوراده خاطره برفقره دها کلیورکه انی سکوت ایله کچشدیرمکه ممکن دکل یورکمز راضی اولهمیه جق . صورارزکه دنیاده شان قازانمق برذوقمیدر دکلمیدر ؟ مثلا بر قرستوف قولومب کبی بر کوتنبرغ کبی نام صاحبی اولمق لذتلی برشی اولدیغی انکار اولنورمی ؟ نصل انکار اولنه بیلورکه بوشان انسان ایچون برحیات

ى دیکدر . حیات نه قدر لذتلی ایسه اوشان اونام
ى اوقدر لذتلی اولمق لزوم ضروری ایله لازمدر .
کون « وولتر ! » دینلدیکی زمان حالا انسان یور-
نده برحرمت حسنك اویاندیغنی کوریور . یاعجبا
آدملر اودرجه شان وشرفی نه ایله قازانمشلر ؟ او
ان و شرف ضمننده کی لذت بی نهایه یی نه صورتله
نمشلر ؟ سعی وعمله خصوصتله می ؟ ابنای بشر
لره قاره قاشلر ینه قاره کوزلر ینه حرمةً می بو تعظیمی
ش ؟ هیهات ! یالکز سعی وورزشه انلر بودرجات
ایدیه واصل اولمشلر . هر دەسعی وورزشه عاشق
لەرق هرشیئی او یولده فدا ایتمشلر ؟

لکن بونلر اول درجات عالیه وارنجه‌یه قدرده
ر مرتبه‌یی نه قدر لذتله ذوقله کچمش اولدقلرینی
نی درازه‌دن خارج براقیکز . کندی تراش
یاندیغی هیکله علاقه ایدن هیکل تراش اوموفقیتنی
قدر لذتله القشلامشدر ! مثلا برشعر سویلرسکز .
یاخود بر بند برکتاب یازارسکز . هرکسدن اول
هرکسدن زیاده انی سز کندیکز کوروب بکنوب

ذوقنی چیقارر لذتنی الورسکز . عالمده بوندن بیوك
لذت بوندن بیوك ذوقی اولور ؟ دوشونکز افندم
کوزلجه ملاحظـه بیورکز ! بن بر کتاب یازارم .
سز اوقور بکنور متلذذ اولورسـکز . عجبا انی
سزك بکنمکز بنم بکنمکلکم درجه‌سنده واررمی ؟ بناء
علیه سزك الدیغکز لذت بنم الدیغم مرتبه‌یه واصل
اولورمی ؟ نه کزر . بلکه سز بعض قصـورلرینی
عفـو ایده‌میه‌رك لذتکزك او جهتی ناقص قالدیغنی
کوررسکز . بن ایسه محصول عمرمك قصورلرینی ده
عفو ایدرك تمام کوروب لذتنی ده تام الورم . سزه
کندیمی مثال کوستریشم کندیمی دخی اعاظم مشاهیردن
عـد ایلدیکم ایچون دکلدر . بنم کبی بر حقیر بو یله
اولدقدن صکره وولترکبی ویقتور هوغوکبی اعاظمك
درجه‌لری نره‌لره واردیغنی سزده دوشونکز بن ده
دوشونه‌یم دیه بو یله یازدم . ایمدی بونلر بو یله هر
موفقیتلرندن طولایی متلذذ اولداوله عمرلرینی کچور-
دکلری کبی عمرلرینك صـوکنده برده کندیلرینك
کرچکدن اعاظم مشاهیر مرتبه‌سنه وارذقلرینی کو-

ـده اولوم یتاغنـده « خیر خیر ! بن اولمیورم !
مرتبه کامله بو کون واصل اولیورم . بن ابنای
عمك یادنده بو کوندن بدأ ایله یشایه جغم ! » دیه
لومی بر مصیبت دکل بر نعمت اوله رق تلقی ایدرلر .
یاده بوندن بیوك لذت اوله بیلورمی ؟

ای هیچ ایشتدیکزمی که سودای سعی وعملدن
ری اوله رق تربیی ضوانده کی کیریشلری ویاخود
عملری صایمقله امرار ایدن بر آدم بویله اعاظم
شاهیر رتبه سنه وارمش ؟ ارتق بوآدمك عمرنده
لذت حیاتنده نه ذوق واردر دیه تخمین ایدرسکز ؟

*
* *

« سودای سعی وعمل » بندنده مثال اوله رق
ده فقره علاوه ایتمشم . دیمشم که :

« حکایه ایدرلر که وقتیله بر پادشاهه ندیملك
یدن ظرفادن برذات « دنیاده بنم طاتمامش
ولدیغم برذوق برلذت واریدر ؟ » دیو
شهریار مشارالیه طرفندن ایراد اولنان سؤاله

جوابا « اوت پادشاهم ! هیچ برکسه‌دن احسان المامشسکز واحسان المفده‌کی لذتی طاتمامشسکز » دیمش ۰ اکر احسان بر خدمتك بر سعیك بر عملك مکافات وسیله‌سی ایسه بو ظریفك حقنی تسلیم ایدرز لکن صدقه نوعندن اولور ایسه بونك ذوقی زه‌سنده اولور؟ لذت اولدر که عاشق سعی وعمل اولان بر غیرتمند کونده سکز اون ساعت و یاخود هفته‌ده التی کون چالیشور ده بو سعینك محصولی اننه الدرق انکله دخی کوکلنك آرزو ایلدیکی شیلری یاپمق ایچون صرف ایتمکه باشلادیغی زمان یورکی ایچنده بر لذت حس ایدر بو لذتك درجه‌سنی شویله دورنه بو تعریفه مقتدر اوله‌میز تجربه ایدنلر ایچون ایسه تعریفه دخی حاجت یوقدر ۰ عینیله عشق کبی که اولذتی تعریف

ممكن اولەمدیغی حالدە ازبابنە تعریفەدە حاجت اولمز .»

بن بو فقرەیی بر اختیار آدمدن ایشیدوب یکدە بکنمش ایدم . لکن بو فقرەیی بند مخصوصمە یازدقدن صکرە یعنی اخیراً بشقە بر شی ایشتدم کە بو فقرەنك بنم نظرمدە هیچ بر اهمیتی قالمدی . مکر سودای سعی وعمل بر پادشاهدە دخی بولنورایمش . مکر سعی وعملك مکافاتندن بر پادشاه دخی ممنون قالەحق درجەدە محظوظ ومتلذذ اولور ایمش . تجاربك تعاقبی انسانك تربیە وحکمتنی اکمال ایدیور!

شو فقرۂ مشهورەیە فائق اولان پادشاه کیم اولدیغنی سؤال ایدیورسکز دکلی ؟ ایشتە شوکتلو « سلطان غازی عبدالحمید خان ثانی » حضرتلری ! باقکز نە ایشتدم :

برکون سودای سعی وعمل ازبابندن اولمق اوزرە طانیدیغی وبناء علیە بو عشقندن بو سوداسندن دولت وملت ایچون دخی خدمت بکلدیکی

بر آدمی حضور شاهانه‌لرینه قبول ایدرلر . ذات
شاهانه‌لرینك کرچکدن سودای سعی و عمل اربابندن
اولدقلری محقق بولنوب حضور همایونلرینه قبول
بیوردقلری آدمی دخی تلطیف و تشویق و ارشاد
و ترهیب ضمننده شو سوزلری ایراد ایدرلر :

دنیاده بن دولت ونعمتم قداتی
بولنده چالشمقدن بشقه هیچ بر ذوقم
یوقدر . ذوقی بشقه یرده آرامه ذاتا
نه حاجت واردر ؟ برحکمدار ایچون
تبعه‌سنی مسعود ایتمکه چالشمق
بو مساعیسی ایله تبعه‌سنك توجه وافر
ینی قازانمقدن بیوك مکافات اولورمی ؟
هر ذوق هر صفا اساسسزدر . جهانده
تحسین و آفرین عمومی یه مظهر اولمقدن

❊ بیلك هیچ بر مكانانك وانك منتهالدكی ❊

❊ صفادن لشفه هیچ بر صفا یوقدر . ❊

❊ چونكه بو صفا ابد بدر ایشته بن او غیرتده ❊

❊ اولیشمدن دائما بو سودای سعی وعمل ❊

❊ ایله چالشه جغم . بر دولتده بكا بیرو ❊

❊ اوله جق ارباب سعی وعملی بر در بر ❊

❊ بالتجربه حقایقم النه جغم . الدری ❊

❊ دخی انتخاب ایدیلمك توفیقنه تعالی ❊

❊ جمله ایچون مظهر بر راه اخلاق فاورین ❊

❊ وضع ایدرد عالمی تازه جغم ❊

پادشاهمز شوكتلو افندمز حضرتلرینك شو
. شكری سعی یورمش اوندقلری قطعیاً محققدر .
شو فكری كه ایشته سودای سعی وعمل بو فكر

ایچنده تمام اولور . کوریبورمیسکزکه بو قارود عرض ایلمش اولدیغم فقره‌نك حکمی تمامیله نصل‌ه دکشدی ؟ بر پادشاه ایچون بشقه درلو احسان اوله‌مزیا ! عموم تبعه‌سنك کندی حقنده‌کی توجه وتحسین وآفرینی موجب ممنونیت ومحظوظیتی بر نعمت اولمق اوزره تلقی ایدریورلر . بو ایسه سعی وعمل سوداسندن وچالشقانلق عشق وشوقندن بشقه نه‌دن حاصل اولور ؟ تاریخك اسامیسنی قید ایلدیکی بونجه پادشاهلر میانده بوفکری کشف وکشاد ایتمش بر پادشاهك دها اسمنی تاریخده کورمدم . فقط ملتنك توجه وتحسین وآفرینه اهمیت ویله ویرمیه‌رك وسودای سعی وعمل نه‌اولد. یغنی دوشونمیه‌رك یالکز بر طاقم بوش حظوظاتله وقتنی ضایع ایتمش برچوق حکمدارلرك اسامیسی تاریخ صحیفه‌لرینی طولدیرمشدر . طوغریسی تجربه‌مزی اکمال ایده‌جك بویله بر سوزك لسان حکمت بیان جناب خلافتپناهیدن شرفصادر اولمسی جمله‌مزی مسعود ایلیه‌جك بشارتلردندر . همان اجناب

حق پادشاهمزك عمر وعافيتني دائم ايلسون آمين !

* * *

سودای سعی وعمل مبحثنده مقصد غایه‌مز نه
اولدیغنی بند مخصوصده شو صورتله ایراد ایدرك
بحثه دخی ختام ویرمشم :

« بزده سودای حریت وسودای وطنك
کونکی درجهٔ انبساطی هرحالده شایان
تشکر کوریله بیلور. الکز یاده تشکر اولنه جق
برجهت وارایسه اوده بوسودالرك بر بیوك
احتیاج وبرفجیع مجبوریت کورلمامش
اولدیغی حالده انبساط ایلمش اولمسی قضیه
سیدر. مثلا بزده اسارت هیچ بر وقتده اوروپا-
ده قرون وسطانك اسارتی درجه سنه وارمامش
وبناء علیه حریته اشتیاقمز دخی اوزو پاده
کوریلان اشتیاق مرتبه سنی بولمامش ایکن
خلقمز اوسودایه غایت عاقلانه اوله رق انبساط

و بز بو زمانده نه قدر حریتده درجهٔ
کماله ایرمز وارمامش ایسه‌ك یقین بر زمانده
واره بیله جکمزی امید ایدرز . زیرا دها
دونکی کون دینیله جك قدر یقین بر زمانده بو
« حریت » لفظ مبارکنی تلفظ ایتمك بیله
بر جنایت عد اولنور ایکن الیوم او لفظی جهر
اولسون کاغد صحایفلرده دخی کمال مفخرتله
اوقویورز . اگر سودای وطن و سودای
حریت درجه‌سنده بزده سودای سعی و عمل
دخی انبساطه کلور ایسه ازجمله شو اراق
کورلدیکی وجهله دولتجه بر تشبثاته قیام اید
لدیکی زمان یأس و فتوره دوشنلرك مقداری ده
آزالور او آز مقدارك یأس و فتوری ده او قدر
حکم کورتومز . حتی سعی و عمل سوداسندن
منبعث غیرتله چالیشانلر باب جهد و اهتمامك

محصول سعی و همتی او ذاتی اقناعه کافیا ایکن -
روجه‌سی ملابسه‌سیله انلر خدمت دولتده بولند -
چوق ییله او اسلاف خدمتلرینه دولتجه لزوم
صحیح کورلمش اوله‌جغی جهتله بلا تفتیشدن
اصلا حذر ایتمزلر . حالبوکه بولنه‌جق برشی
وار ایسه شو بیچاره‌نك حالیدر که سعی و عمل
سوداسندن محروم اولمقله برابر کندی سوداسی
تن پروری مقتضیاتنده تسویه ایده‌جك
ثروت موروثه‌سی اولمدیغندن قازانمغه مجبور-
یتیله بیلکی طرفه باش اورمش و نهایت بش اوتوز
غروش معاشله بر ایشه کچه‌بیلمشدر . اولا
بو بیچاره‌نك قزاندیغی اقچه ارباب جد و اشتغا-
لدن عادتا بشنجی صنفدن بر عمله‌نك قزاندیغی
پاره‌یه مساوی یدر . ثانیا آبرو مقابلنده
الدیغی بو اجرتك ده دوام و بقاسندن امین

اولەمیەرق یورکی دائما راحتسزدر. بوحال کرچکدن اجینەجق برحالدر. هلە سودای سعی وعمل اربابی بوکا اوقدر آجیر کە اضطرابک اودرجەسی بوفلاکت تنزورینک صاحبندە دخی بولنەمز »

ایشتە بن مخصوصاً شو خاتمەسی کوستریورکە بوبند دوائر دوتجە تنقیحات اجرا اولنەجغی حوادثی اوزرینە خجالە دوشن بعض بیچارکاندە سودای سعی وعملە انبساط ویرەجک یأسلرینی کیدرمک مقصدی اوزرینە یازلمشدر. بو مقصددن ینە آیرلیەم. زیرا مقاصد سائرەیی دخی بو مقصد اساسی ایچنە ادخال ممکندر. لکن اول باول شونی قید ایدەیم کە خلاصۀ افکارمز سودای سعی وعمل اربابی ایچون حکومت مأموریتی یولی قپانلمسی صورتندن عبارت دکلدر. مأموریت مسلکی دخی سعی وعمل عشقیلە عاشق اولنلر ایچون کمال شوق وشطارتلە سلوک ایدیلەجک برطریق فیض ورفعتدر. امثال آچق یول بو یول

اولدیغی افکارنده صاپلانوب قالمامقدر . بوقسه حکومتك بر شعبهٔ اداره سنده بوننق صورتیله دخی جمعیت مدنیه یه بیوك بیوك خدمتلر کوره بیلمك ممکندر . مسلك حکومتده شان ونام قازانمش اولنلرك دخی یالکز سودای سعی وعمل ایله اودرجهٔ اشتهاره وارمش اولدقلری وسعی وعمله خصومت ایدن تنبلرك وتن پرورلرك ایسه بو طریقده دخی برشیئه موفق اوله مدقلری بلکه حس نامه بدل اقبح نام قازانمش بولندقلرینی نظر دقت وانتباهه آلنوب ده اکا کوره مظهر موفقیت اولمق ایچون شهراه مذکوره سلوك ایدیلور ایسه بوکا هانکی عقل اعتراض ایلر ؟

انجق ممالك مترقیه و متمدنه جه سودای سعی وعملی کندی منافع شخصیه سی بولنده مدار شوق اتخاذ ایدنلر اکثریا حکومت طریقنه سلوك ایتمزلر . حکومت طریقنه سلوك ایدنلرك و برعشق مخصوص ایله ایلرویه کیدوب نام وشان دخی قازانانلرك اغلبنی تشویق ایدن شی سودای سعی وعمل اولمقدن زیاده سودای وطندر . انلر کندی منافع شخصیه لرندن زیاده منفعت وسعادت وطنی

ارادقلری ایچون ایشته بو عشق وطنله اویوله سلوك
ایدرلر . کندی شرقی کندی منفعتنه حصر ایدنلرك
حسابی ایسه بشقه‌در . انلر حساب ایدرلرکه بر آدم
مأمور اولوب ده عفتی دخی اولور ایسه اصلا زنکین
اولمز . مثلا بر باش وکیل آیده بش یوز لیرا معاشی
اولسه بونك بشیوزینی دخی بالتصرف بریکدیرمك ممکن
دکلدر . فرق الخد متصرف اولوب ده برلکنی تصرف
ایده‌بیلور ایسه سنه‌ده ایکی بیك لیرا انجق تصرف ایده‌
بیلور . اوآدم جوجق ایکن باش وکیل اولمز یا ؟
قرق یاشنده ایکن بو مسنده وارر ایسه یه بالنسبه
کنج وارمش صایلور . نهایت التمش بش
یتمش یاشنه قدر خدمت ایده‌بیله‌جکندن شو
اوتوز سنه مدتده اوتوز ییلی ده بو مأموریتده
چکوره‌جکی فرض اولنور ایسه طوغری التمش بیك
لیرا قدر ثروت پیدا ایده‌بیلمش اولورکه بو زمانه
کوره بو قدر پاره بر یوك پاره دکلدر . ایشته
سودای سعی وعمل اربابی بوراسنی حساب ایدوب ده
بر ده قوجه بر ملت ایچنده یالکز بر باش وکیل بولنده‌

[بـ]لغنی وسائر مقاملرده ایسه بو حسابك دها زیاده کوچوله جکنی و عادتا نه قدر تصرف اولنسه ینه [یـ]روتدن بیك عدد اولنه میه جق بر مبلغ ایده جکنده جغنی [گو]ریلکز راحتجه یشایه بیلمش اولمق ایله اکتفا اولنه جغنی استخراج ایلدیکندن و کندی سوداسی سعینده ایسه پك بیوك موفقیتلر ایچون استعداد کوردیکندن حکومت طریقنه سلوك ایتمیوب کندی باشنی بشنه ایش کورمك هوسنه دوشر . او آدم تحصیل و اکتسابی هانکی یولده ایسه او یوله سلوك و ترقی ایلر . مثلا بر فابریقه یاپار . یاخود بر یرده معدن آچار . یا بر تجارت قومپانیاسی یا بر امور مالیه بانقه سی یاخود بر سیر سفاین شرکتی تشکیل ایدر . شمندوفر یاپار . بو یوللرده ایسه میلیونلر قازانور . هر زمان اثبات اولنه بیلور که عفتلی اولان مأمورلر ایچنده میلیون صاحبی اولانلر معدوم قبیلندن اولان نادراتدن قالمش و شو صایلان یوللر ایله بر قاچ کره میلیونلره صاحب اولنلر ایسه پك چوق کورلمشدر .

بو فقره مزده تعداد ایلدیکمز ایشلری پك معظم

امورده‌کی کوریورسکز؟ اویله امامأمورینت یولنده
دخی سزه باش وکیلی مثال کوسترمش ایدی . بر یقو -
نسفیلدی برغورچاقوفی ذکر ایدنجه انلره مقابل دخی
غلطه ده‌کی کوشه صرافنی ویاخود چیوبجی اوسته‌سنی
کوستره‌میرمیا ؟ البته روسجلدی قروپی کوستریرز .
شهده‌مراق ایتمیکز . بونلر اویله یوسلسله‌لردن
دکلدرلر . بریسی بر ترامپاجی یهودینك اوغلی دیکری
ده برتیمورجی اوسته‌سنك چوجغیدرلر . حکومت
طریقنك ایصال ایده‌جکی مراتبی بردبر رایتز ایسه‌ك
سودای سعی وعمل ایله باشلی باشنه ایش کورنلرك مراتبنی
دخی بردبر رایندیره بیلورز . نهایت بشیوزغروش
آیلقلی مأمورلره کلور ایسه‌ك ارتق سودای سعی وعمل
اربابندن بونلره مقابل کوستره‌جك قدر کوچکلرینی یك
ده بوله‌میز . زیرا النده بردستی ایله صوصاتان آدم
کونده‌لکنی البته یکرمی غروشه یعنی آیلغنی التی یوزه کتورر
متوسط حالده بردکانه مالك اولان آدمی بش التی
بیك غروش معاش الان برمأمورموقعنه ترجیح ایتمیان
کیمدر ؟ مکرسعی وعمل سوداسندن عاری اولسون ده

راحت و تعبیر صحیح اوزره مسکنت ایله وقت چوره‌جك آدملردن بولنسون . حالبوکه ایشده بر تنقیح قراری کلنجه الك زیاده قورقه‌جق اونلر دخی بونلردر . زیرا خزینهٔ دولت هر زمان اول مقدار معاشی قم اوضه‌سنده اسنه‌مك ایچون ویرمز . هر زمان سکز کاتبله اداره اوله‌جق بر قلمه سکسان دانه تنبل طولدیرمز . انسانده سودای سعی و عمل استعدادی انبساط ایدوب بولندیغی ایشده شوق و غیرتله چالشمقدن صکره نره‌ده اولسه بوشدر . بر دکانده بولنورسه مطلقا بجره‌مه‌رك افلاس ایدر . بر مأموریتده دخی بولنور ایسه مطلقا موفق اوله‌مه‌رق طرد اولنور . مطلقا تنقیحاتك کوزی اك اول انی کورر . لکن سودای سعی و عمل ایله چالشقان اولور ایسه مأموریتده بولنسون دکانده بولنسون هر حالده مساعیسنك ثمره‌سنی کورر . زیرا الله بیله قرآن کریمنده « انسان ایچون ثمرهٔ سعیندن بشقه برشی یوقدر » دیه جوابی کسمشدر .

*
* *

آفرین آمریقالی قادینلره ! خاطرکزه کلیورمی

نتیجه‌سی یعنی ترجمان حقیقت غزته‌سنك ابتدالرنده بر بند
بر مختصر تفرقه‌جق زارق قادینلرك عالم مدنیتده‌کی
موقعلرینك تعیینندن بحث ایلدیکمز صره‌ده امریقا
قادینلری بر قسمه ایتمك ایچون ارککلره مخصوص اولملدق
اوزره سودای زوجیتدن اول سودای سعی وعملی
ابساطه کتوررك کندی ارککلر یرنده کندیلری
قزانغه نصل ساعی اولدقلرندن بحث ایتمشیدك .
بحثك زوائدی ضمنی اولمرق بوراجه‌دخی کورلمسی
لازم کلان قسمنی ایشته بروجه آتی درج ایلدك :

« ترقیات مدنیه‌نك افکار و وجدانجه
موجب اولدیغی وسعت دلالتیله ممالك متمدنه
قادینلری دوشونیورلرکه واقعا معیشتی
ارککه تحمیل ایدرك و ارککك مساعیسی
سایه‌سنده یشامق هر حالده راحتجه وز-
حتمسزجه بر یشایش اولق اوزره کورلمکده
ایسه‌ده حقیقتده قادینلرك ارککلر منی

اثنده قادینلری دخی غیرت مخصوصهٔ نسائیه‌یه
یکدن توافق ایده‌یور . چونکه ارضک
همان هر طرفنده ارککلر قادینلرک حامیسی
و باقیجیسی و بسله‌ییجیسی اولمق صفتیله
قادینلری بر منت مخصوصه‌لری اثنده بولند-
یرمق حتی دخی کندیلری محافظه ایلمش
کوریلیورلر که ارککلر لازمهٔ زنا کتمی
براز تباعد ایده‌جک اولورلر ایسه الضرور
منتی دها زیاده یوکلتوب قادینی یوقلامق
تملکلرنده بولندیرمق سودالرینه قتی بولنه
یورلر . ایشته بو مطالعه قادینلری دخی
معیشت ایچون ارککلره عرض احتیاج ایتمه-
مک و احتیاجک ایجاب و اجباریله یوزنه
بوکملک فکرلرینی تولید ایلمشدر . بناء
علیه بر دیلم اکمک ایچون ارککلرک منت

وتحكمی التنه کیرمکدن کندیلرینی بیزار
کوردن امریقا قادینلری شوننی قبول ایده -
مامش اولدقلری جهتله برچوغی ال ایشی
ایشلەمك و بعض اوفاق تفك واجراسی
قولای اولان تجارتلر ایچون دکانلر اچوق
صورتیله بر معیشت مستقله یولنی ارامغه
باشلامشلر ایدی . مرور زمان ایله قادینلرك
اشبو استقلال معیشتی کیتدکجه وسعت
بولمشدر . الیوم امریقاده قادینلرك
استقلال حالی بر درجه یه کلمشدر که اصنافدن
اغلبی دکانلری ایچنده قاری ایله قوجه نك
اشتراکندن عبارت بر شرکت خصوصیه
ایله تجارت ایلدکدن ماعدا بیوك مغازەلرك
اك چوغنده صندقجیلق و اوشاقلق کبی
خدمتلر هپ قادینلره حواله اولنور . حتی

امریقا غزته‌لرنده « اصول دفتری » قاعده
اداره‌سنجه معلومات کامله اربابندن مادام
یاخود مادموازل فلان شمدی‌یه قدر خدمت
ایلدیکی فلانجه مغازه‌دن بالانفصال یدنده
حسن حالی مبین شهادتنامه‌لر دخی بولندیغی
جهتله بر تجارتخانه‌ده محاسبلك و یاخود خد-
متکارلق کبی بر خدمتده بولنمق ایستیور .
بویله بر آدمه احتیاجی اولانلر فلان یره مرا-
جعت ایتسونلر » طرزنده اعلانلر دخی کور-
یلور »

« معیشت مسئله‌سی سودالرندن حاصل اولان
غیرت برادرانه نسوانك تربیه‌لرینی دخی یا-
غی تبدیله لزوم کوستروب اولاد اناث عادتا
اولاد ذکور صورتنده تربیه ایدلمکه باشلاندیغی
جهتله امریقانك بر چوق یرلرنده طبابت شمان

مختصراً قادینلره قالدیغی کبی بوسته و تلغراف
مأمورینلری دخی اکثریتله قادینلره توجیه
اولنمقده‌در . دیگر جهتدن کتابجیلق تر-
زیلك تحفجیلق کبی صنعتلرده دخی قادینلر چو-
غالدقجه چوغالوب عاجزانه جمعیت مدنیه‌نك
محتاج اولدیغی عملیات شاقه‌دن ماعدا صنوف
صناعت و تجارتك کافه‌سنده قادینلر همان
ارککلری دخی کچمك درجه‌سنده ترقی ایتمشلر-
در . «رهوو دهدوموند» نام مجموعهٔ علمیه و ادبیه‌نك
«استقلال زنان» سرلوحه‌سیله مندرج اولان
بر مقالهٔ مفصله‌ده قادینلرك کندی نوعیتلرینه
مخصوص اولان استقلالی ارککلرك استقلالی
درجه‌سنده واردیرمق ایچون متینغ دینیلان عمومی
جمعیتلر تشکیلیله نطقلر ایراد ایلدکلری و صو-
رت مخصوصه‌ده غزته‌لر احداثیله محررلك

تی دخی درعهده ایدرك بو دعواده كمال
و اصرار ایله چالشدقلری حكایه ایدلدكدن
وقانلق و معلملك و مكتب خواجه لكی و
صه طبیبلك امتحانلرنده اوكلری دخی
كه ی و تاپاپاسلق طریقنه قدر یلتندكلری
یه اولندقدن صكره « انیراتب استانتون »
لده برقزك حكومت متحدهٔ امریقادن
لو انیاحكومتنه مبعوث اولمق اوزره كنده
ی تقدیم ایلدیكی « ویقتوریاودقهال » نامنده
ز دخی بر خیلی زمانلر « معاشقهٔ احرارانه »
ندده بر نسوان جمعیت جسیمه سنه ریاست ایلدی
دنصكره تا امریقا حكومات مجتمعه سنه رئیس
مهور اولمق مرتبه سنه قدر كوز ه الدیروب
یسی ریاست مذكوره یه نامزد اولنلرك دفتر
قید ایتدیردیكی و بوتشبثنده نیورق شهرینك

«رادیقال قونوب» گبی بر مهم جمعیت سیاسیه

طرفندن دخی مظهر تحسین و معاونت اولان

یعنی روماده واارزن «طونی» حضراتنی حمایه

عساکر ملیه نك طقوزنجی الاینه کندیسنه

میرالای نصبنی استدعا ایلدکلری اعتماداً

«بر وقت فرانسه‌ده ژاندارق نام قیزه زن

اردو قوماندانلغنه بولنه‌رق انکیلزلر اردولرینی

پریشان ایلدیکی حالده بن نیچون بو الایه قوماندا

ن نصب اولنمیه‌یم» طرزنده بعض دعوا ایلده

یکی دخی درمیان ایدیلیور.»

«اکرچه اوچ نفر قزلرك حرکات واقعه

سی اوروپا جانبنده اوچ نفر قزلر طرفندن ایقاع

ایدلمش اولسه ایدی ارککلر بو حرکاته مقابل

معنالی تبسملرله کولر ایدی . انجق ایسه

امریقاده بو مثللو مسائل اویله لطائف عادیه

... صدا و اغانیه‌ری کیفیت ارککلرزنده
... حریت جسمانیه ایله تلاق ایتدیکندن قزلرک
... حقوقلری ... خیلیجه استخفاف ایله کورنلر
... ... تحسین و تصویب ایدنلر
... ... اوله‌رق کورلمکده‌در . شو
... ... اولدیغی وجهله اوروپا هر یرنده
... عالم مدنیتده کندی موقعلرینک ار-
... حاکمیت تامه‌سنه نائل اولدقدن
... موقع صدور تنقیده‌قالدیغی تجویز ایتمه-
... ماعدا انسانیت خصوصنده‌ری ... ده
... کندیلرینی ارککلر ... متابعته مجبور
... قدرتلری ... معیشتجه برلذائذ تامه
... اولدقدن ماعدا ارککلر دعوالی بر درجه-
یه قدر ایلری‌یه کوتورمشلردر که نسالنده
جماعتمشترکه و اولدیغی حالده قادینلر ارککلر-

دن هیچ بر فرق اولمادیغی حکمنی دخی بالتجربه
تسلیم ایتدیرمکه چالشمقده بولنمشلردر . بو د
عواده دخی ارککلر ایچنده قادنلرك بر چوق
ظهیر و معاونلری واردر که بونلرده و انلرك بو
دعوالرنده موفق اولمسی و حر و کامل انسان طا
نمق امرنده قادنلر ایله ارککلر اراسنده هیچ بر فرق
قالمامسی ترقیات عمومیهٔ مدنیه ایچون غایتله نافع
بولورلر .

امریقا قادینلرینه آفرین دیمکده حقلی دکلو
ایمش ؟ قادینلرده بو غیرت کندی حقلرینه
استقلال املرندن حصوله کلیور . کندو والدینلرینی
تشویق ایلیان شی دخی سودای سعی و عملدن بشقه
هیچ بر شی اولمدیغی طبیعتیله میدانه چیقیور .

ارکك اولان بر انسان ارککلك غیرتی طو
پلاینرق بر کره دوشوندیکده سودای سعی و عمل
انبساط ویرمش اولان قادینلر بیله احرار ایله بر

استقلال معیشت نعمتنه نائل اولدقلری حالده مجرد
بر سودای سعی و عملدن محرومیت بلاسیله ارککلرك
شو نعمتدن محروم قالدقلری نه قدر استغراب اولنه جق
بلکه ده اجینه جق بر حالدر ؟ بالخصوص کنتوجه ده
بنات نیازینه مقابل بر ناز محبانه ایله یشایه بیله جك
قزلرك فقط معیشت خصوصنده کوره جکی مسرت
تحقیر بر وقعه کندیسنی بر مأموریتده قیرلق احتیا
جنده کورن آدمك کوزه آلدیره مه جغی ذلت و اسارته
قیاس اولنمز .

اعلى یارب ! سعی وعملك ثمرسی و فارق آره
ده ایده میوب و بالخاصه سعی وعملدن بالکلیه محروم
اولنه جق هیچ بر زمره دخی دولق اولمیوبده
شوکا بوکا یوقه بر یکدیکر علو جنابنه و سعی محتا
ج اولمیه جق نه قدر اجی بر فلاکتدر . بالخصو
ص مملکتمزده بیله حاضره کبی بر قوجه قطعه
بولنان یرلرده نه آجی بر فلاکتدر که انلر بر ده بول
ت ویره جك اوتوبولر ایسه مجرد او ایله او آدم
زون اولدیغی نظر دقته الدق خلقی دکلکی

و یرملك طوریله دکل بلکه بلا لزوم ولا استحقاق
بر معیشت ویرملك طوریله قیریلان زواللریله اکلنـ-
نمی ایتدیکنی او پدیرمکده ینه او زواللری کبی زواللر
یعنی کندیسندن بر قدمه یوقاروده بولنان ینه کنده-
یسی کبی معمورلر بیله لذت بولورلر .

طوغریسی یا علو جناب وعلو همتی سودای
سعی وعمل ایله بر قات دها تزیین ایدن بر آدم ایچون
تو ترجیحات ایدرك مستقلا یشادق شو یوز صولرینه
مقابل دها زیاده ضعیفجه یشامغه ترجیح اولنامق ممکن
دکلدر .

*

* *

سودای سعی وعمل بنده نیکی یازوب بیتوردکدن
وطبع وتمثیله دخی باشلادقدن صکره دار الحکمت
طالباتندن محبه خانم افندینك ترجمانی حقیقتی کو-
تدریلان بر مکتوب منظومی یمز اولدیغی بونك بر
فقره سی مجدوت عندنز اولان سودای سعی وعمله تعلق
ایتدکله و بر عثمانلی خانمی طرفندن اراءه اولنان شو
لمعه امید ایسه بزجه بك بیوك بر اهمیتی حائز بولندیغنه

اثر قلملرانده‌مزده بولنق ایچون شو بر فقرهٔ مستقله تشکیلنده مجبوریت کورلمشدر .

کندیسنده دارالمعلمات طالباتندن ثانی ویرن بر قادین قلب قاتمه اعمالندن طولایی حکومتجه نیجه مؤاخذه‌یه اوغرادیغی غزته‌لره درج ایدلمسندن طولایی محبوب خانم مکتوبنده بزده بوزه قلملرنك فی الحقیقه بر اراذل دارالمعلماته یازلدیغی اعترافله برابر بعض سوء احوالنه مبنی اخراج ایدلدیکنی بالاعاده بزه بوزده فنا دیکر بر صورت مشروعه ایله تعیش ایده‌مسی ممکن ایکن اوطریق مشروعه سلوك ایتمیوب ده قلبزنلکه سارکنی بالعیب شو فقره‌یی یازیور :

« کندیسی تزییلکه واقف اولدیغمزدن صنعت مذکوره‌نك کندیسنی پك اعلا بکلدیره بیله‌جکی بله بیلمه‌دن بولندیغی حالده

. . . .

ختم موهی الیهنك اشبو افندیمی اوقدن بری ویردکده اوندیغمز تفصیلاتدن اکلاشلش بولنه‌جغی

اوزره هر کسده ایلك درجه‌سی طبعاً وجبلةً موـ
جود اولان سودای سعی و عمل ایلك اولا ایلدیکی
بر فقره نجیبه اولوب بزم کبی شرق عشق شعرلرنده
انبساطه کتورمکه از جان و دل مشتاق بر انسان
بر آدمك بو فقره‌یی نه درجه اشتیاقله ایلمسی
بدیهیدر . بویله بر قاره‌نك ممدوحه اولاه
قادینلرینه لایق کورلدیکی تقریری ایسه تفرج و
وتقدیره مجبور اولاجغز . دوشونیلملیدرکه صحبت
فقره ذاتاً مجبوره اولدیغی حالده مصروف اولور
فیه معدن طریقله سعی ایچون الخ
اولوب حالبوکه ارباب صنایع و تجارت
بر قادینك معیشت مستقلانه‌سی ایچون شو آرانان
کونده یالکز معلملك طریقی دکل ارباب تجارتده
دخی انسانك اعلا یکندیره بیلمکه کافی اولدیغی
ده دوجی الیه‌سنك ذهننه اوغراشمش دیمکدر .
تعاطی افکار ایله بو حس جلیل مسلکی برچوقلرك
البته انبساطنه کافه حکمنه شبهه‌مز یوقدر . زیرا
بوکون آمریقا قادینلرنده کوریلان معیشت مستقلانه

سودانی ایلك درجه‌سنده شمدیکی مرتبهٔ کاملهٔ شیله
میدانه چیقمش اولمیوب انجق بدایتی محبه خانه‌سی
شو فقره‌لری کبی انظار مطالعه‌یه ارز ایده‌جك شیئی بر
اهمیت ویرمیه‌جکی فقراتدن استدلال اولنان درجه‌دن
عبارت ایدی . حقیقة لفظ جوقتیه باك کوجك
اولان شو فقره‌جغك حکم جمعیتله پیوند اولان
اشبو انکار اولنه‌مز . حتی تعاطی وتصادم افکار
ایله بو منوال فقرات هر ذهنه تحری ومقیاسی دخی
توسیع ایدیلور ایسه شمدیکی حالده بر خط قدر
انجه اولان اشبو امید یولی براقش برشیء
سعادت وسلامت اوفقی مرتبه‌ده وسعت بولور .

*

* *

وقت عزیزه‌سنده سودانیلرك ذهنی بلکی ینه‌ده -
ینه ریالی مسافی تحریرلی حالکی جمعیتلره تصور -
له صرف ایتمك لازم کله‌جکنه دائر مقاله‌دن دخی
بحث اولنمسی بعض طرفلردن طلب اولنمش ایسه
اولدیغنه « برازده مقاله کیرشملی ایمش » سرلو -
حه‌سیله ایکنجی بندی یازه‌رق فقط اوتوز ایکی

اصنافك حالندن بویله بر تخمین بنده تحفظ ایدلمك
ممكن اوله میه جغندن امتحان اوزرلنجنده تجربه لری
بش بیك انجق وارده بیله جك اولان دخیره بن صحیحدر
ماعدا سائر بر میلیون الفاظینك تحریری دخی
مخصوصه لری سایه سنده یشادقلرینه دقت اولنمسنی
توصیه ایله اكتفا ایتمشیدك (كه بو فقره مز شو
مقاله نك دخی یوقارو طرفلرنده عیناً مندرجدر)
بوراده ینه تجربه لری كه دیزه خلاصه اتخاذ ایلرز .
لكن قارئلرمزك فكرینه دلالت ایچون دیرزكه :
بر كره دها صباحه ایكی ساعت قالەرق اوكنه
ایدوب قرتاللرندن سائر بر ایكی اوفاق پارلرندن بیره
كتوردن قیتقلرده نصل ورود ایلەمدیكی واورالرده
بونلرك حوجلری هانكی آلت واسطه سیله تصویری
صاتیلوب آرقه صاحبلرینك ودكانجیلرك امواللی
مذكوره یی هر طرفه نصل ایصال ایلدكلرینی وبعده
كركه بر باش اوزه رق ودها طولو غریسی ادویه
اجنبیه یی تاوابورلردن قادر شولیه رق كركه نصل
ورود ایدوب صاحبلرینك نصل قندیره رق دكان

و مغازه‌لرینه نقل ایتدکلرینی و بر آرالق قالدیرو-
سنه آلتمش پاره‌یه ... ایه حالیتران حریفلرک
اومانی ترەزه‌نی اوب نه صورت و شرائط ایله وصا-
تعالیلرینی ... برکاریان حالنده
نه ایلسلر ... یاندقلرینی و چارشو
ایچنده‌کی اصنافلک معامله‌لری نه‌دن عبارت ایدوکنی
و ... قومسولیتخانه جلب ایدلمش کبی حالتران
حریفلرک نه الوب ... لرینی و دکانی دستکاهی
اوکنده‌کی بر جاملی صندقدن عبارت بولنان احمدلرینه
کیرشه صراف دینیلان حریفلره پاره الوب پاره صا-
تمقدن عبارت بولنان ایشلرینک ماهیتی نه ایدوکنی
کوزجه کوروب اکلادقدن و شو ارباب صناعتک
نه بیوک بر شوق نه عظیم بر غیرت فقط نه مضبوط
بر لذت و ذوق و صفا ایله چالشدقلرینی نظرلرنده قطعیاً
تعیین ایلدکدن صکره بردنبره بابعالی‌یه کلەرک بر مامور-
ز ... قیرلق ایچون استرحالرده بولنمسوی
دوکلمکده بولنان چارکالک حاللرینی کوزدن کچوریکز
و ایسترایسه‌کز سکسان بشی بر قلمه طولدرق بر یریکی

فضل وشوقی بوقدر استیزادن بشقه ایتمه‌لری اولمیان
بکری افندیلری تدقیق ایدیکزده سوداى سعى وعمل
شوقیله چالیشانلری حسددن محروم اولنلر ایله
کوزجه بر مقایسه یورکز . ایشته سزه ایچون اك بیوك
بر درس عبرت ویره‌جك اولان تدقیق بو تدقیقدر •

(والسلام على من اتبع الهدى)

3 1761 07538572 4

HB
180
T8 A36